

Jerzy Kaliszuk

ORCID: 0000-0002-2049-5659

Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk
Warszawa

Sławomir Szyller

ORCID: 0000-0002-1556-6395

Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk
Warszawa

**ZBIÓR RĘKOPISÓW BIBLIOTEKI
TOWARZYSTWA WARSZAWSKIEGO PRZYJACIÓŁ NAUK
W ŚWIEŹLE INWENTARZA Z 1827 R.**

**Manuscript collection of the Warsaw Society of Friends
of Science library in the light of an 1827 inventory**

Summary: The library of the Warsaw Society of Friends of Science, founded in 1806, was one of the principal reference centres of the first 30 years of the 19th century. It filled the vacuum left by the Russians who seized many book collections, mainly the Załuski Library, as spoils after the Partitions of Poland. Although the institution rose to prominence as a book repository, swiftly taking on the role of a national library, its collection included manuscripts as well. Their number, content and history, however, have been lost to time not long after the November Uprising was quelled and the overwhelming majority of the manuscript collection transferred to the Imperial Public Library in St Petersburg, with only a small portion of it finding its way to the Government Library at the University of Warsaw. After the Polish–Soviet War, the so-called Petersburg manuscripts were returned to Poland only to be almost entirely destroyed, along with the rest of the collection, in 1944. The article aims to determine the number of manuscripts as well as their content on the basis of an inventory that was made just a few years before their relocation and has been luckily preserved. The primary value of this work lies in the edition of the inventory and the information gathered on manuscripts that were not included in it but are known from other sources.

Keywords: Warsaw Society of Friends of Science, history of manuscripts, inventory

Słowa kluczowe: Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk, historia rękopisów, inwentarz

Powstałe kilka lat po upadku Rzeczypospolitej Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk pełniło ważną funkcję naukową oraz patriotyczną¹. Jakkolwiek Towarzystwo jako instytucja naukowa przetrwało raptem 32 lata (1800–1832), to obszar jego działalności oraz zasięg kontaktów naukowych wykraczały zarówno poza granice zaborów, Księstwa Warszawskiego czy Królestwa Polskiego, jak też poza granice uprawianych dyscyplin naukowych. Grono znakomitych uczonych – choć nieliczne pod względem członków – nie tylko dążyło do rozwoju nauk, ale także do podtrzymywania i pobudzania tradycji patriotycznych. Temu ostatniemu służyć miały edycje najstarszych źródeł historycznych (łącznie z fałszerstwami) oraz zbieranie różnego typu pamiątek historycznych, w tym książek, zwłaszcza zawierających wspomniane teksty.

Unikatowy charakter zbiorów bibliotecznych Towarzystwa (Królewskiego) Warszawskiego Przyjaciół Nauk w pejzażu intelektualnym i kulturalnym ziem polskich pierwszego trzydziestolecia XIX w. podkreślany jest w literaturze od dawna². Powstała w 1806 r. biblioteka, w tym także kolekcja rękopisów, z jednej strony była warsztatem pracy naukowej członków Towarzystwa, z drugiej – zwłaszcza od stycznia 1811 r., kiedy została udostępniona osobom z zewnątrz – nabierała coraz większego znaczenia jako biblioteka o charakterze publicznym, gromadząca dziedzictwo kultury polskiej. Ten aspekt „zbiornicy piśmienniczego dorobku narodu” (jak to określiła Urszula Paszkiewicz) widoczny jest np. w staraniach o przyznanie Towarzystwu egzemplarza obowiązkowego druków wydanych na obszarze Królestwa Polskiego³. Innym świadectwem – nie dotyczącym

¹ Od roku 1808 pierwotna nazwa Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk została zmieniona na Warszawskie Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk (WTKPN), używano także skróconej nazwy Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk (TKPN), w dalszym ciągu będziemy jednak używali skrótu TWP, bez względu na to, o którym okresie działalności Towarzystwa będzie mowa.

² Zob. U. Paszkiewicz, *Narastanie księgozbioru Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie 1802–1832*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1977, t. 3, s. 57–100; E. Słodkowska, *Biblioteki w Królestwie Polskim 1815–1830*, Warszawa 1996 (Z Dziejów Kultury Czytelniczej w Polsce, t. 11), s. 105–111.

³ Zob. U. Paszkiewicz, *Biblioteka Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. (Stan i kierunki badań)*, [w:] *Historyczne księgozbiory warszawskie*, t. 1, Warszawa 1995 (Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, Sesje Varsavianistyczne, z. 5), s. 18–41, tu s. 18; eadem, *Biblioteka Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przykładem urzeczywistnienia idei biblioteki narodowej w początkach XIX wieku*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 1990, t. 26, s. 49–55.

tylko książek – takiego pojmowania misji Towarzystwa Przyjaciół Nauk były dary różnych osób w postaci nie tylko rzadkich rękopisów i dokumentów, ale także odnajdywanych w ziemi monet, naczyń glinianych i kości prehistorycznych zwierząt⁴. Do zbiorów TWPN trafiały także całe księgozbiory i spuścizny, np. prezesa Towarzystwa Stanisława Staszica czy generała Jana Henryka Dąbrowskiego⁵. Podwaliny biblioteki stworzył zresztą, liczący 6 000 woluminów, księgozbiór kodeński Aleksandra Sapiehy oraz przyznany przezeń specjalny fundusz („fundusz sapieżyński”) na zakup nowych pozycji⁶.

Księgozbiór Towarzystwa funkcjonował więc od 1806 r. do 1831 r., stopniowo wzbogacany. Zgodnie z *Projektem organizacji Komitetu Bibliotecznego TKPN* z 1828 r. książki (i rękopisy) miały być pozyskiwane z czterech źródeł: 1. egzemplarza obowiązkowego, 2. darów różnych osób, 3. zakupów z funduszy Towarzystwa oraz 4. wymiany dubletów⁷. Wobec niewielkich zasobów finansowych instytucji, przeznaczonych zresztą na zakup zwłaszcza nowej literatury naukowej, głównym sposobem pomnożenia kolekcji były dary. Ofiarodawcami byli zarówno członkowie Towarzystwa, jak i uczeni z całego kraju, a nawet studenci i osoby niezwiązane z nauką. Wśród XIX-wiecznych rękopisów znaczna część to materiały członków TWPN bądź osób nadsyłających rękopisy własnych prac na zamówienie Towarzystwa, np. w odpowiedzi na konkursy.

Rozwój biblioteki widoczny jest w zestawieniach liczby woluminów, z tym zastrzeżeniem, że dane te należy traktować dość ostrożnie. W 1814 r. zbiór liczyć miał ponad 8 500 druków (w tym dubletów i egzemplarzy zdefektowanych) oraz 105 rękopisów w 205 woluminach⁸. Pod koniec istnienia miało być ok. 30 000 książek drukowanych, natomiast liczba rękopisów jest nieznana – podawane są dane od 500 do 1000 jednostek⁹. Stan ten wynikać może z wielu przyczyn, od pomyłek w liczeniu tytułów (jednostek) i woluminów, po – wobec rozproszenia kolekcji – niepełne i oparte na szacunkach obliczenia.

⁴ Zob. np. Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych [AGAD], zespół 199: Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk [TKWPN], sygn. 73: Stan Biblioteki Towarzystwa. Ofiary do zbiorów osobliwości z lat 1827–1828, s. 39–41.

⁵ Zob. U. Paszkiewicz, *Księgozbiór Stanisława Staszica w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Studium proveniencyjne*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1986, t. 9, s. 102–103.

⁶ Zob. H. Domańska, *Z dziejów biblioteki kodeńskiej Sapiehów*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1975, t. 1, s. 97–126.

⁷ Zob. Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 7: Akta dotyczące się komitetu bibliotecznego. T. I. 1802–1830, s. 73.

⁸ Zob. A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800–1832. Monografia historyczna osnuta na źródłach archiwalnych*, ks. IV, Kraków–Warszawa 1906, s. 147.

⁹ Zob. A. Czołowski, *Losy zbiorów Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*, „Gazeta Lwowska”, 6.01.1921, 111, nr 4, s. 2.

Jedną z carskich represji popowstaniowych było rozwiązanie Towarzystwa, oficjalnie w połowie lutego 1833 r., choć realnie w kwietniu poprzedniego roku. Wcześniej, bo 21 listopada 1831 r. zamknięto i opieczetowano bibliotekę. Jej zbiory zostały podzielone: do Biblioteki Rządowej przy Uniwersytecie Warszawskim trafiły książki (rękopisy i druki) w języku polskim i rosyjskim oraz z zakresu teologii, medycyny i astronomii (o ile nie pochodziły z Biblioteki Załuskich), natomiast cała reszta została wywieziona do Rosji i włączona do Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Sankt Petersburgu¹⁰. Nie był to jednak koniec przemieszczeń zbiorów. W 1915 r. razem z ewakuacją z Warszawy instytucji państwowych także i te pozostawione zbiory Uniwersytetu zostały wywiezione i złożone w Rostowie nad Donem. Na mocy traktatu ryskiego obie części – wywieziona w 1834 r. oraz w 1915 r. – powróciły do Polski, niestety, już mocno zdekompletowane. Nie zostały jednak scalone, lecz zachowano układ poprzedni, z tą różnicą, że zbiory przywiezione z Leningradu złożono w powstałej w 1928 r. Bibliotece Narodowej, a pozostałe – w Bibliotece Uniwersyteckiej. Obie te kolekcje uległy niemal całkowitemu zniszczeniu w 1944 r.

Rozproszenie i zniszczenie rękopisów TWPŃ, wobec niepewnych danych o wielkości tego zbioru, jak i fakt, że skutkiem tego kolekcja rękopisów TWPŃ pozostawała praktycznie nierozpoznana, powodowały i nadal powodują niemały zamęt, czego świadectwem są np. problemy z ustaleniem proveniencji średniowiecznych rękopisów zabranych przez Rosjan, zwróconych w dwudziestolecie i zniszczonych przez Niemców w 1944 r., jak też z określeniem wielkości zbioru średniowiecznego w bibliotece TWPŃ¹¹. Ma to niebagatelne znaczenie, gdyż informacje o rękopisach w TWPŃ mogą zaważyć na sądach o znaczeniu tej instytucji zarówno jako placówki naukowej, w której uczeni mieli za cel opracować i wydać najstarsze pomniki historii polskiej, jak też „biblioteki narodowej”, a więc miejsca przechowywania najcenniejszych zabytków kultury polskiego średniowiecza¹². Jedynym rozwiązaniem jest zatem rekonstrukcja całego zasobu rękopiśmiennego biblioteki Towarzystwa na podstawie zachowanych źródeł oraz informacji o poszczególnych rękopisach zawartych w materiałach drukowanych i rękopiśmiennych związanych z Towarzystwem.

Szczęśliwie dla nas zachowały się częściowo archiwalia TWPŃ przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie¹³, wśród których znaj-

¹⁰ Zob. H. Domańska, *Z dziejów biblioteki kodeńskiej Sapiechów*, s. 112–115.

¹¹ Zob. J. Kaliszuk, «*Codices deperditi*». *Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utracone w czasie II wojny światowej*, t. 1–3, Wrocław 2016 (Dzieje Kulturowe po Skasowanych Klasztorach, t. 8/1–3), zwłaszcza t. 1, s. 206–207, 223–224.

¹² Zob. J. Kaliszuk, «*Codices deperditi*», t. 1, s. 223.

¹³ Inwentarz archiwalny zob. «... którzy nauki, cnotę, Ojczyznę kochają». *Znani i nieznani członkowie Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk*, oprac. A. Kulecka, M. Osiecka, D. Zamojska, Warszawa 2000 oraz w wersji elektronicznej: <http://agad.gov.pl/inwentarze/TPN199.xml> [dostęp 24.07.2023].

duje się inwentarz rękopisów biblioteki z 1827 r. Jest to punkt wyjścia w procesie rekonstrukcji, umożliwiający uchwycenie zasobu na kilka lat przed rozproszeniem. Kolejnym etapem będzie odnalezienie informacji o rękopisach, które znalazły się w księgozbiorze TWPN po tym roku oraz tych, które z jakiegoś powodu nie znalazły się w wykazie, a o których dysponujemy informacjami, że zostały ofiarowane Towarzystwu. Ostatecznie – po przeprowadzeniu obu etapów badań – możliwe będzie oszacowanie wielkości zbioru oraz charakteru kolekcji. Nie jest to jednak możliwe obecnie, z tego względu zdecydowaliśmy się na opublikowanie inwentarza, podejmując przy tym próbę identyfikacji poszczególnych jednostek oraz materiałów dotyczących rękopisów, które należały do zbiorów TWPN, ale nie zostały ujęte w wykazie z 1827 r.

Przed analizą inwentarza z 1827 r. warto przedstawić stan badań nad zbiorami TWPN, zwracając szczególną uwagę na wiadomości o jego zbiorach rękopiśmiennych. Informacje o tym zasobie dotyczą: 1. stanu biblioteki do 1834 r., 2. księgozbioru podzielonego (1834–1919), 3. rękopisów „petersburskich” rewindykowanych do Polski w dwudziestolecie międzywojennym, wreszcie 4. ustaleń strat po II wojnie światowej.

Informacje o bibliotece, jak też o poszczególnych rękopisach, zawarte zostały w podstawowym opracowaniu dziejów Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk autorstwa Aleksandra Kraushara¹⁴. Duża wartość źródłowa tej pracy polega na wykorzystaniu materiału archiwalnego, dane liczbowe zostały zaczerpnięte bezpośrednio z protokołów posiedzeń i raportów bibliotecznych. Stamtąd pochodzi też informacja o raporcie nt. stanu biblioteki z października 1814 r., w którym podano liczbę 105 rękopisów (w trzech działach) w 205 tomach¹⁵. Przy inwentaryzacji księgozbioru w połowie lat dwudziestych XIX w. podano liczbę woluminów (ale tylko książek drukowanych) w dwóch działach: biblioteka polska oraz biblioteka zagraniczna (w sumie ok. 18 000 woluminów)¹⁶. Księgozbiór stopniowo był powiększany, m.in. w 1817 r. gen. Jan Henryk Dąbrowski w testamencie przeznaczył do niego, obok militariów, także całą swoją bibliotekę (1141 dzieł) oraz rękopisy (oba te zbiory jednak były wyłączone i znajdowały się w osobnej Sali Dąbrowskiego w nowo wybudowanej siedzibie TWPN, czyli Pałacu Staszica), a w latach 1826–1827 włączony został zbiór S. Staszica (2131 woluminów). Jak szacowała Urszula Paszkiewicz, do wybuchu powstania listopadowego księgozbiór liczył ponad 30 000 woluminów¹⁷. Wydaje się, że liczbę tę należy odnieść do jednostek (tytułów), ponieważ liczba woluminów druków wywiezio-

¹⁴ Zob. A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie*, ks. I–IV, Kraków–Warszawa 1900–1906.

¹⁵ Ibidem, ks. II, t. 2, Kraków–Warszawa 1902, s. 75.

¹⁶ Zob. U. Paszkiewicz, *Biblioteka Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. (Stan i kierunki badań)*, s. 34.

¹⁷ Zob. ibidem, s. 38; podobnie M. Osiecka, *Biblioteka Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk*, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2000, t. 11, s. 87.

nych do Petersburga wynosiła 32 951¹⁸, natomiast do Biblioteki Publicznej przy Uniwersytecie Warszawskim (zwanej wówczas Biblioteką Rządową – dalej jako BPUW) przekazano łącznie 6 940 woluminów, w tym 1082 dublety, defekty, pisma ulotne¹⁹. Nieznana była jednak liczba rękopisów – z reguły podawano sumę obu części (wywiezionej i pozostawionej w Warszawie).

W świetle raportów sporządzonych w latach 1832–1834, przy okazji przygotowania zbiorów do wywiezienia do Rosji, z księgozbioru TWPN wywieziono: 364 rękopisy w 1832 r., 197 w kolejnym oraz 483 rękopisy w 1834 r., co łącznie stanowiło 1044 rękopisy, przy czym liczba ta była prawdopodobnie zaniżona²⁰.

Jest to jedyne zestawienie liczbowe z tego okresu. W późniejszych publikacjach pisano już tylko ogólnie o „znacznej liczbie” rękopisów, które znajdowały się w bibliotece TWPN w 1830 r.²¹ Podobna lakoniczność w podawaniu danych widoczna jest również w opracowaniu A. Kraushara, co było spowodowane ostrożnością wynikającą z obawy przed rosyjską cenzurą, ale także prawdopodobnie niedostępnością części materiałów z archiwum TWPN. Starano się jednak podać choćby krótką informację o rękopisach z bibliotek warszawskich, próbując uchwycić przynajmniej orientacyjną wielkość każdego z księgozbiorów.

W 1884 r. Stanisław Ptaszycki przyjął, że rękopisy oznaczone w katalogu Cesarskiej Biblioteki Publicznej literą G pochodziły z biblioteki TWPN. W konsekwencji podał, że z tego zbioru warszawskiego pochodziło około 2000 rękopisów²². Dane te były jednak błędne, co wynikało z niewłaściwego rozwiązania siglum „G” w katalogu rosyjskim, oznaczającego w rzeczywistości numer tzw. „karty” Łukasza Gołębiowskiego – a więc rękopisy oznaczone w ten sposób pochodziły z Biblioteki Publicznej przy Uniwersytecie Warszawskim²³. Błąd ten powielił w sprawozdaniu z badań w Cesarskiej Bibliotece Publicznej Alfred Blumenstok (Halban), który pisał o kodeksach tylko z trzech (na osiemnaście) dzia-

¹⁸ Zob. Z. Strzyżewska, *Konfiskaty warszawskich zbiorów publicznych po powstaniu listopadowym. Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego i Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Materiały i dokumenty z archiwów rosyjskich*, Warszawa 2000, s. 236–237.

¹⁹ *Wykaz ogółowy przeniesionych z Biblioteki byłego Towarzystwa Przyjaciół Nauk: Książek, Rękopismów, Rysunków, Mapp, w języku polskim do Biblioteki Publicznej Rządowej*, [w:] *Akta Komisji Rz. WRiOP tyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW–7A. Vol. VIII: z lat 1834–1841* [Akta Komisji Rz. WRiOP, vol. VIII], Warszawa, Biblioteka Uniwersytecka, rps inw. 3018, s. 87.

²⁰ Zob. Z. Strzyżewska, *Konfiskaty warszawskich zbiorów*, s. 236–237.

²¹ Zob. F. Radziszewski, *Wiadomość historyczno-statystyczna o znakomitszych bibliotekach i archiwach publicznych i prywatnych*, Kraków 1875, s. 94.

²² S. Ptaszycki, *Cesarska Biblioteka Publiczna i Metryka Litewska w Petersburgu*, Kraków 1884, s. 8.

²³ J. Kaliszuk, S. Szyller, *Badanie rękopisów średniowiecznych według Łukasza Gołębiowskiego*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” 2020, t. 29, z. 1, s. 7–69, tu s. 21–23.

łów biblioteki: 806 w dziale teologicznym, 225 w dziale prawnym i 68 w dziale filozofii, co łącznie daje 1099 rękopisów²⁴. Podane liczby należy więc odrzucić, ale trzeba jednocześnie przyznać, że pomyłka ta spowodowała pogłębienie problemu rozpoznania proveniencji zabytków polskich, a w konsekwencji poszukiwanie przez późniejszych badaczy „brakujących” rękopisów.

Ważna zmiana w podejściu do kwestii ustalenia wielkości zbioru rękopiśmiennej TWPN nastąpiła pod koniec I wojny światowej, kiedy środowisko polskich uczonych, zwłaszcza obeznanych z bibliotekami i muzeami rosyjskimi, zaczęło aktywnie, poprzez odczyty, wykłady i artykuły w prasie naukowej oraz codziennej, nawoływać do zwrotu księgozbiorów wywiezionych w XVIII i XIX w.²⁵ W styczniu 1918 r. na posiedzeniu Towarzystwa Historycznego we Lwowie Aleksander Czołowski, wówczas członek powołanej przez Rząd Tymczasowy Komisji Likwidacyjnej do spraw Królestwa Polskiego, wygłosił odczyt pt. *Losy zbiorów warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*, w którym zaprezentował własne poszukiwania w instytucjach Petersburga i Moskwy, kończąc wystąpienie żądaniem zwrotu wszystkich zabytków Towarzystwa, pisząc, że konfiskata zbiorów: „była nie «łupem wojennym», ale bezprawiem, osobistem zaspokojeniem zemsty wrogiego samodzięrcy”²⁶. Na początku kolejnego roku (1–9 stycznia 1919 r.) ukazał się w dziewięciu numerach „Gazety Lwowskiej” artykuł Czołowskiego na ten sam temat, w którym autor przedstawił dzieje kolekcji TWPN oraz losy wywiezionych zabytków w Rosji²⁷. Szacował on, że biblioteka liczyła do 30 000 tomów druków i ponad 1000 rękopisów. Ta ostatnia liczba obejmowała wyłącznie jednostki znajdujące się w pierwszym oddziale biblioteki (w Sali Mniejszej), w którym znajdowały się książki polskie, rękopisy (osobno rękopisy „biblioteczne”, osobno dyplomy), kolekcje: sfragistyczna i numizmatyczna oraz ryciny. Osobno należy traktować wyodrębnione (także topograficznie w Pałacu Staszica) zbiory gen. J.H. Dąbrowskiego, znajdujące się w tzw. Sali gen. Dąbrowskiego. W sali tej mieściła się oddzielna biblioteka książek drukowanych (1141 dzieł), rękopisy, plany, mapy, ryciny i obrazy²⁸.

²⁴ A. Blumenstok (Halban), *Wiadomość o rękopisach prawno-historycznych Biblioteki Cesarzkiej w Petersburgu. Sprawozdanie z poszukiwań*, [w:] *Archiwum komisji historycznej*, t. 6, Cracoviae 1891, s. 379–463; zob. J. Kaliszuk, *«Codices deperditi»*, s. 122–123.

²⁵ Zob. D. Pietrkiewicz, *Spory o zbiory. Piotr Bańkowski – rewindykacja i ochrona dziedzictwa piśmienniczego*, Pułtusk–Warszawa 2019.

²⁶ Referat A. Czołowskiego zachował się w rękopisie BN 5553 IV: [Materiały dotyczące udziału Aleksandra Czołowskiego w pracach związanych ze zwrotem polskich zabytków muzealnych wywiezionych do Rosji, t. 1: Korespondencja urzędowa i notaty A. Czołowskiego z okresu jego pracy w Komisji Likwidacyjnej do Spraw Królestwa Polskiego w Piotrogradzie w 1917 r.], k. 66r–80r, <https://polona.pl/item/80730181> [dostęp 24.07.2023]; zob. też *Kronika*, „Kwartalnik Historyczny” 1918, t. 32, s. 147–148.

²⁷ Zob. A. Czołowski, *Losy zbiorów*, „Gazeta Lwowska” 1–13.01.1921, 111, nr 1–9, s. 2.

²⁸ Zob. idem, *Losy zbiorów*, „Gazeta Lwowska” 7–8.01.1921, 111, nr 4–5, s. 2.

Kwestia wyodrębnienia zbiorów polskich z księgozbioru Rosyjskiej Biblioteki Publicznej była przedmiotem starań Mieszanej Komisji Specjalnej utworzonej na mocy traktatu ryskiego w celu rewindykacji zbiorów z instytucji rosyjskich (radzieckich). W polsko-rosyjsko-ukraińskich negocjacjach zbiory Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk były przedmiotem szczególnych starań ze strony polskiej, o czym świadczy przyjęta 30 października 1922 r. *Rezolucja w sprawie wydania Rządowi Polskiemu rękopisów i książ z Rosyjskiej Biblioteki Publicznej*. W świetle tych uzgodnień zwrócone miały być rękopisy łacińskie z działu teologicznego i poddziału prawa kanonicznego (z działu „Iurisprudentia”), które: 1. zawierały teksty autorów polskich, 2. treścią dotyczyły Polski oraz 3. „będące niegdyś własnością Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”. Ponadto z tej grupy językowej powrócić miały rękopisy, które zostały sporządzone przez Polaków lub znajdowały się niegdyś w księgozbiorach polskich (instytucjonalnych i prywatnych). Analogiczne rozwiązanie przyjęto także w grupie rękopisów francuskich i włoskich, również w osobnej kategorii wyróżniając księgozbiór Towarzystwa²⁹.

Wykonanie tak określonego programu wymagało wykazania warszawskiej proveniencji poszczególnych zabytków, co – wobec braku odpowiednich narzędzi (jak dawne katalogi rękopisów, noty proveniencyjne w kodeksach) i stosowania przez stronę rosyjską różnego typu zabiegów (zamazywanie znaków proveniencyjnych lub dodawanie innych, rosyjskich) – było bardzo żmudnym i trudnym przedsięwzięciem. Zdarzały się (o czym wspomniano wyżej) również błędne atrybucje w literaturze przedmiotu, co powodowało dodatkowy zamęt: rękopisy z TWPN łączone były z kodeksami z Biblioteki Publicznej przy Uniwersytecie Warszawskim³⁰. Skutkiem tego dokładne określenie liczby rękopisów pochodzących z TWPN, które zostały wywiezione do Rosji – wobec braku innych źródeł – jest znacznie utrudnione. Warto jednak pokusić się o przytoczenie zestawień, które sporządzali polscy uczeni, biorący zresztą udział w rokowaniach i rewindykacji zbiorów.

W literaturze międzywojennej najczęściej pojawia się ponownie liczba 364 rękopisów wywiezionych z TWPN do Petersburga w latach 1832–1834. Taką liczbę podał Edward Chwalewik dodając, że pozostała w Warszawie drobna część książ i rękopisów, „którą ludzie dobrej woli zdołali szczęśliwie ukryć

²⁹ Zob. *Dokumenty dotyczące akcji Delegacji polskich w Komisjach Mieszanych Reewakuacyjnej i Specjalnej w Moskwie*, z. 8: *Rewindykacja zbiorów polskich z Rosyjskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek Rosji i Ukrainy*, cz. I–II: 23 XI 1921 – 1 V 1923, Warszawa 1923, s. 379–387, tu s. 379–380; zob. też D. Pietrkiewicz, *Spory o zbiory*, s. 195–201.

³⁰ Zob. np. B. Ussas, *Wykaz rękopisów odebranych z Ros. Biblioteki Publicznej w Piotrogradzie za czas od 14 XI 1922 do 19 lutego 1924 włącznie. Rękopisy polskie, łacińskie oraz różnojęzyczne (Pol., Lat., Różn.)*, rps BN akc. 4722; zob. też J. Kaliszuk, *«Codices deperditi»*, t. 1, s. 151–153.

przed przenikliwym okiem łupieżcy”³¹. Problem w tym, że dane te zaczerpnięte zostały z rosyjskiej monografii jubileuszowej na stulecie Biblioteki Publicznej. Co więcej, jak wskazał w 1922 r. ekspert polskiej delegacji, Stefan Rygiel w memorandum dotyczącym rewindykacji polskich zbiorów, kolekcja TWPN uległa rozproszeniu w Petersburgu – część rękopisów z TWPN znalazła się także w bibliotece Sztabu Głównego³². W tym samym tekście liczba 364 rękopisów, ale określonych jako „dzieła” (co zwykle oznaczało raczej tytuły niż woluminy), znalazła się w zestawieniu wywiezionych książek i rękopisów³³.

W 1937 r. inny uczestnik prac związanych z rewindykacją zbiorów – Piotr Bańkowski – podał, że z TWPN do Petersburga wywieziono 364 rękopisy i 187 dyplomów³⁴. Są to dane, które – wobec zniszczenia przez Niemców zbiorów rękopiśmiennych zgromadzonych na Okólniku w 1944 r. – przyjmowane są w literaturze jako wiarygodne. Przytacza je również Halina Kozerska w cennym opracowaniu strat zasobu rękopiśmiennego Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie³⁵. Jak jednak wyjaśnić tak znaczącą różnicę między liczbą ponad 1000 rękopisów, które miały się znajdować w zbiorach TWPN ok. 1830 r., a liczbą 364 rękopisów wywiezionych przez Rosjan do Petersburga? Czy jest możliwe oszacowanie zasobu rękopiśmiennego biblioteki wobec tak znaczących różnic? Przewijająca się w literaturze liczba 364 rękopisów pochodzi najprawdopodobniej z raportu Aleksandra Krassowskiego dotyczącego zbiorów BPUW i TWPN wysłanych do Petersburga w 1832 r. i na tym raporcie opierało się wielu badaczy³⁶. Trzeba jednak podkreślić, że rabunek trwał nadal i według kolejnego raportu, z 1834 r., liczba rękopisów wywiezionych z TWPN do Petersburga wzrosła do co najmniej 1044 woluminów³⁷. Taka sama liczba pojawiła się także w zestawieniu z roku 1834 autorstwa Jana Mitkiewicza i Pawła Zaorskiego, którzy przygotowywali zbiory TWPN do wysyłki do Petersburga, zawartym w niezachowanym rękopisie Biblioteki Ordynacji Zamojskiej o sygn. 1118. W zestawieniu tym podano, że cały zbiór rękopisów TWPN włącznie ze zbiorem gen. J.H. Dąbrowskiego i dy-

³¹ Zob. E. Chwalewik, *Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerje, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w porządku alfabetycznym według miejscowości ułożone*, t. 1: A–M, Warszawa–Kraków 1926, s. 304.

³² Zob. S. Rygiel, *Memorandum w sprawie zwrotu rękopisów i książek polskiego pochodzenia przechowywanych w Państwowej Bibliotece Publicznej w Petersburgu*, [w:] *Dokumenty dotyczące akcji*, z. 8, s. 24. Zob. też Aneks 1, sygn. E.60, P.36 i P.129; Aneks 2, nr 63.

³³ Zob. S. Rygiel, *Memorandum*, s. 27.

³⁴ Zob. P. Bańkowski, *Rękopisy rewindykowane przez Polskę z Z.S.R.R. na podstawie traktatu ryskiego i ich dotychczasowe opracowania*, Kraków 1937, s. 11.

³⁵ H. Kozerska, *Straty w zbiorze rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w czasie I i II wojny światowej*, Warszawa 1960 (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 2).

³⁶ Zob. Z. Strzyżewska, *Konfiskaty warszawskich zbiorów*, s. 84–86.

³⁷ Zob. wyżej przyp. 20.

plomami liczył 1044 woluminy³⁸. Ale oprócz tego były przecież jeszcze rękopisy pozostawione w Warszawie i przekazane do Biblioteki Rządowej, czyli biblioteki przy zlikwidowanym Uniwersytecie Warszawskim. Zbiór ten był zdecydowanie mniejszy: na ogół podawana jest liczba 179 jednostek w 210 woluminach³⁹. Potwierdzenie tego stanu posiadania można znaleźć w aktach dotyczących przekazania zbiorów bibliotecznych TWPN do Biblioteki Rządowej, w których rękopisy pojawiają się w dwóch miejscach: w cytowanym już *Wykazie ogólnym*..., w którym podano liczbę 143 woluminów⁴⁰, oraz w wykazie obiektów pozostawionych po ostatnim odbiorze, w którym wymieniono 67 woluminów rękopisów odebranych od biskupa płockiego Adama Prażmowskiego i innych członków TWPN⁴¹. W sumie więc około 1831 r. zbioru Towarzystwa liczyły 1254 rękopisy, ale łącznie z kolekcją po gen. J.H. Dąbrowskim, liczącą co najmniej 60 woluminów⁴², oraz z 187 dyplomami. Kluczowym jest więc uchwycenie stanu biblioteki z okresu przed podziałem zbiorów i rozproszeniem zbioru rękopiśmiennego.

Bardzo ważnym elementem tej układanki jest wspomniany już inwentarz rękopisów TWPN zatytułowany *Repertorium Rękopismów Biblioteki Towarzystwa Król. Przyjaciół Nauk sporządzone w r. 1827* znajdujący się w Archiwum Głównym Akt Dawnych⁴³. Rękopis ten stanowi część Archiwum Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk, które – w odróżnieniu od zbiorów bibliotecznych Towarzystwa – przetrwało w stanie niemal nienaruszonym⁴⁴. Jak ustaliła Małgorzata Osiecka, archiwalia Towarzystwa – po likwidacji instytucji – w znacznej części znalazły się w archiwum przy Kancelarii Generał-Gubernatora Warszawskiego, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości trafiły do Archiwum Głównego Akt Dawnych. Druga część (jednostki od sygn. 80 do 105, w tym interesujący nas inwentarz) została ukryta przed Rosjanami w 1831 r. w murach Obserwatorium

³⁸ Informacja za: H. Kozerska, *Straty*, s. 7, przyp. 3. Rękopis zaginął podczas II wojny światowej, wbrew informacji Kozerskiej, że jest przechowywany w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

³⁹ Ibidem, s. 11.

⁴⁰ Zob. wyżej przyp. 19.

⁴¹ *Wykaz ogólny Ksiąg Rękopismów w języku polskim, tudzież nót muzycznych wniesionych do Biblioteki byłego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w roku 1833. z różnych mieysc od różnych osób, pozostawionych po ostatnim odbiorze w Warszawie*, [w:] Akta Komisji Rz. WRiOP, vol. VIII, s. 75. Pełny wykaz 58 rękopisów w 67 woluminach znajduje się w załączniku D do tegoż wykazu: *Spis Rękopismów odesłanych przez JW JX. Biskupa Prażmowskiego lub przez innych Członków byłego Towarzystwa do Biblioteki Przyjaciół Nauk, pozostawionych w Warszawie*, [w:] ibidem, s. 67–70.

⁴² Zob. M. Osiecka, *Losy akt Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk w Warszawie*, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2002, t. 14, s. 148.

⁴³ Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 87: *Repertorium rękopismów Biblioteki Towarzystwa Król. Przyjaciół Nauk sporządzone w r. 1827*.

⁴⁴ Obecnie zespół o nazwie Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk w AGAD liczy 106 jednostek, zaginęły cztery, o sygnaturach: 1, 29, 40 i 42 – zob. M. Osiecka, *Losy akt*, s. 148–149.

Astronomicznego w Warszawie i odnaleziono ją dopiero w 1948 r. podczas odbudowy budynku⁴⁵.

Powstanie *Repertorium* w 1827 r. było odpowiedzią na potrzeby, ale też być może wiązało się z nadchodzącymi zmianami, zarówno w organizacji działalności całego Towarzystwa, komitetu bibliotecznego, jak i przyjęciem rok później (w 1828 r.), jak to ujęła Urszula Paszkiewicz, „regulaminu wewnętrznego” biblioteki⁴⁶. Był to wynik zaleceń nadzorcy (inspektora) biblioteki TWPN Fryderyka Skarbka, który w 1825 r. postulował stworzenie odpowiedniej księgi inwentarzowej. Pomoc w opracowaniu i opisaniu rękopisów deklarował Ł. Gołębiowski⁴⁷, ale jedynym śladem jego udziału była inwentaryzacja druków i rękopisów, które Towarzystwu zapisał w testamencie S. Staszic⁴⁸. Wprawdzie Skarbek, przedstawiając w 1825 r. sprawozdanie z prac nad katalogiem druków Biblioteki TWPN stwierdził, że wielokrotnie miał w rękę każdą książkę⁴⁹, jednak wydaje się, że w wypadku rękopisów zajął się głównie ustaleniem klasyfikacji i być może przydzieleniem ich do poszczególnych działów. W pracy korzystał z pomocy kustosa biblioteki, Wacława Bielawskiego, oraz jego pomocnika, bibliotekarza Jana Kowalskiego, który pełnił tę funkcję od 1827 do śmierci w 1829 r. i który sporządził czystopis inwentarza⁵⁰. Rękopis o wymiarach 38 × 25 cm liczy 32 zapisane strony, a inwentarz został ujęty w formie tabeli składającej się z czterech kolumn: numer bieżący w danym dziale, tytuł rękopisu, jego format oraz liczba woluminów. Na dolnych marginesach niektórych kart *recto*, zwłaszcza w drugiej części inwentarza obejmującej większe części zbioru, podawano numer (sygnaturę) kolejnej pozycji inwentarza, wpisanej na stronie *verso*.

Zachowany inwentarz wprawdzie powstał jesienią 1827 r., ale przedstawia stan biblioteki na jesień roku następnego, ponieważ do końca 1828 r. tą samą ręką dopisano kolejne jednostki, które zostały zaopatrzone w numery: A.40 i A.41, B.42, E.92–E.97 oraz P.130–136. Rękopisy te – jak odnotowano – zostały ofiarowane przez: Macieja Bayera z Krakowa 10 czerwca 1827 r.⁵¹ (ale w *Repertorium* umieszczono je po jednym rękopisie innego ofiarodawcy), Zygmunta Szteblera – 7 października

⁴⁵ Zob. ibidem, s. 148; zob. też wyżej przyp. 13.

⁴⁶ U. Paszkiewicz, *Biblioteka Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. (Stan i kierunki badań)*, s. 26–27.

⁴⁷ Zob. ibidem, s. 35.

⁴⁸ Zob. A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie*, ks. III, t. 3, Warszawa–Kraków 1905, s. 245.

⁴⁹ Zob. ibidem, s. 194.

⁵⁰ Zob. pismo Jana Kowalskiego do administracji TWPN z 4.12.1828 r. – Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 5: Akta dotyczące się rządcy domu, s. 9–12.

⁵¹ E.93 i E.96 – zob. Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 73: Stan Biblioteki Towarzystwa. Rapport o nowemu urządzeniu i stanie obecnym Biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk, s. 23.

1827 r.⁵², Stanisława Węgrzeckiego – 26 stycznia 1828 r.⁵³, Jana Wincentego Bandtkiego – 20 lutego 1828 r.⁵⁴, Juliana Ursyna Niemcewicza – 2 marca 1828 r.⁵⁵, oraz przez anonimowego darczyńcę – 25 czerwca 1828 r.⁵⁶ Ale wpisano wówczas nie tylko nowe nabytki, ponieważ nie wcześniej niż w październiku 1828 r. włączono do spisu rękopisów pod sygn. E.95 *Pisma różne historyczne*, czyli znany skądinąd rękopis zawierający m.in. *Liber chronicarum* Hartmanna Schedla, *Kronikę Dzierzwy*, *Rocznik Małopolski* i inne źródła historyczne, który podarował Towarzystwu Józef Ksawery Kuropatnicki w 1810 r.⁵⁷ Zapewne bp Adam Prażmowski przez kilkanaście lat przechowywał ten średniowieczny rękopis u siebie, podobnie zresztą jak wiele innych, zwróconych dopiero w 1834 r.⁵⁸ O tym, że wspomniane wpisy powstały nieco później niż zasadnicza część inwentarza, świadczą drobne różnice w dukcie pisma, zwłaszcza pod koniec działu E i P, ale ciągle są to wpisy ręki bibliotekarza Kowalskiego (zm. w 1829 r.).

Oczywistym jest, że wpływy do biblioteki TWPN nie zakończyły się w 1828 r. Świadczą o tym np. takie rękopisy pochodzące z tych zbiorów, jak *Lichwiarz. Komedia oryginalna wierszem napisana w 5 aktach podana do konkursu z godłem „Tentare licet” we wrześniu 1829*⁵⁹. W 1830 r. Joachim Lelewel przekazał do TWPN rękopis swojej pracy o ostatnich latach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, a Adrian Krzyżanowski – list Tadeusza Kościuszki⁶⁰, natomiast w roku następnym Wojciech Jastrzębowski przesłał swój utwór *Wolne chwile żołnierza polskiego, czyli myśli o wiecznym pokoju między narodami ucywilizowanymi*⁶¹. Wprawdzie w 1830 r. F. Skarbek nadal był kustoszem biblioteki, ale podczas jego wyjazdu do Petersburga zastępować go miał J. Lelewel⁶². Jednakże ani jeden, ani drugi nie zajmowali się codzienną pracą biblioteczną. Tymczasem w 1829 r. zmarł bibliotekarz J. Kowalski, a po nim na co dzień biblioteką zajmował się Jan Janowski⁶³, co być może poskutkowało zaniechaniem kontynuowania rejestracji nabytków w tym inwen-

⁵² A.40, A.41, B.42, E.92, E.94 – zob. ibidem, s. 26–27.

⁵³ P.129 i P.136 – zob. ibidem, s. 28.

⁵⁴ P.132 – zob. ibidem, s. 29.

⁵⁵ P.131 – zob. ibidem, s. 29.

⁵⁶ E.97 – zob. ibidem, s. 30.

⁵⁷ Zob. A. Prażmowski, *Wiadomość o naydawniejszych dziejopisach polskich, z powodu dwóch Rękopismów darowanych Towarzystwu Królewskiemu Warszawskiemu Przyjaciół nauk, przez W. JP. Kuropatnickiego*, „Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1816, t. 9, s. 145–180.

⁵⁸ Zob. *Spis Rękopismów odesłanych przez JW JX. Biskupa Prażmowskiego oraz A. Kraushar, Towarzystwo Warszawskie*, ks. IV, s. 123.

⁵⁹ Zaginiony rękopis BUW o sygn. 4.5.51 – zob. H. Kozerska, *Straty*, nr 476, s. 92.

⁶⁰ A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie*, ks. IV, s. 267.

⁶¹ Ibidem, s. 268.

⁶² Później, od lutego 1831 r., funkcję tę pełnił Jan Kanty Krzyżanowski, zob. ibidem, s. 268, 278.

⁶³ Ibidem, s. 121, 293.

tarzu i albo czyniono to w jego kopii, albo powstał kolejny zeszyt. O tym, że spis rękopisów był w ogóle kontynuowany i że nadawano jednostkom kolejne sygnatury, świadczą przykłady dwóch zachowanych rękopisów pochodzących z Biblioteki TWPN, nieuwzględnionych w analizowanym inwentarzu, a posiadających wyższe sygnatury: rękopis Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, sygn. inw. 201, zawierający miscellanea literackie i obyczajowe, który wprowadził do zbiorów TWPN już w 1810 r., ale został wprowadzony do bibliotecznego inwentarza dopiero po 1828 r. z sygnaturą A.45⁶⁴, oraz rękopis Biblioteki Narodowej 3284 III (Wojciech Wielądko, *Dzieje polskie*) – z sygnaturą TWPN D.90⁶⁵.

Układ wewnętrzny inwentarza z podziałem na działy stanowił odzwierciedlenie organizacji całego księgozbioru biblioteki. Podział taki, w odniesieniu do druków, przedstawił w osobnym raporcie inspektor biblioteki F. Skarbek na początku 1826 r.⁶⁶ W pierwszej kolejności oddzielono druki polskie od zagranicznych, a wewnątrz tych głównych działów wprowadzono pięć „oddziałów”: A – Teologia, B – Filozofia, C – Nauki lekarskie, D – Prawo i polityka, E – Nauki i sztuki piękne. Podobny system przyjęto także w wypadku rękopisów, przy czym nie był przestrzegany podział na rękopisy zagraniczne i polskie, za to wydzielono osobną kategorię oznaczoną literą: P – Rękopisma w przedmiocie rzeczy polskich.

Sumarycznie podział rękopisów przedstawia się następująco:

A: Teologia – 41 j. – 41 wol.

B: Filozofia – 42 j. – 43 wol.

C: Medycyna – 12 j. – 12 wol.

D: Prawo i polityka – 31 j. – 37 wol.

E: Nauki i sztuki piękne – 97 j. – 123 wol.

P: Rzeczy polskie – 136 j. – 217 wol.

Razem – 359 j. – 473 wol.

Podział ten na ogół jest adekwatny do treści rękopisów, przy czym trzeba pamiętać, że dział Filozofia obejmuje nie tylko dzieła filozoficzne w dzisiejszym rozumieniu, których jest stosunkowo niewiele (np. B.6, B.26, B.28, B.35, B.37, B.41), ale także prace z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biologii czy rolnictwa. Poza tym nierzadko zdarza się, że poszczególne rękopisy umieszczono

⁶⁴ Zob. *Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, t. 1: Nr 1–262, oprac. H. Kozerska, W. Stummer, Warszawa 1963 (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 5), s. 236.

⁶⁵ Zob. *Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej*, seria II, t. II: Sygn. 3006–3300. *Rękopisy z Biblioteki Załuskich i innych zbiorów polskich zwrócone z Leningradu w latach 1923–1924*, oprac. B.S. Kupść, K. Muszyńska, Warszawa 1980, s. 437–439.

⁶⁶ Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 73: Stan Biblioteki Towarzystwa. Rapport o nowemu urządzeniu i stanie obecnym Biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk; zob. też A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie*, ks. III, t. 3, s. 194–199.

w innym dziale, niż by to wynikało z zawartości kodeksów. Przykładowo rękopis *Spisek przyjęcia dochodów tak kościelnych jako i szpitalnych...* (A.25) powinien znaleźć się w dziale P (por. P.21, P.22), podobnie jak *Projekt do założenia w Warszawie wielkiej szkoły damskiej* (B.9). W dziale Prawo i polityka umieszczono *Obraz statystyczny wolnego miasta Krakowa i jego okręgu* (D.9), ale już *Ordynacja miasta Krakowa ułożona przez Komisję boni ordinis r. 1778* (P.136) znalazła się w dziale Rzeczy polskie. Także *Odpowiedź Ignacego Potockiego na zapytanie Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk o reformie Lutra* (D.13) powinna być umieszczona w dziale Teologia, natomiast *Pisma różne historyczne* (E.95), będące średniowiecznym zbiorem źródeł historycznych – w dziale P. Tak więc należy zachować ostrożność przy ewentualnej ocenie zawartości treściowej rękopisów w Bibliotece TWPN, opierając się jedynie na ich liczbie w poszczególnych działach. Mimo tych zastrzeżeń można stwierdzić, że najwięcej rękopisów dotyczyło historii Polski (ok. 45%), następnie – literatury i sztuk pięknych (ok. 20%), teologii (ok. 11%), prawa i nauk (po ok. 9%), najmniej zaś dotyczyło medycyny oraz filozofii (łącznie ok. 15%).

Trudniej jest ocenić zbiory Towarzystwa pod względem czasu powstania rękopisów, ponieważ nie wszystkie zostały zidentyfikowane, a daty podawane w inwentarzu zazwyczaj dotyczą zawartości, a nie czasu spisania. W wypadku ponad 250 wymienionych w inwentarzu rękopisów, dla których możliwe było ustalenie daty powstania, najwięcej pochodziło z XVIII w. (39%), niewiele mniej z XIX w. (33%), z XVII w. – 14% i z XVI w. oraz średniowiecznych – po ok. 7%. Dla całości zbioru ujętego w inwentarzu proporcje te zapewne uległyby znacznej zmianie, głównie na korzyść rękopisów XVIII- i XIX-wiecznych.

Lakoniczny charakter opisów poszczególnych jednostek – ograniczony do podania tytułu, niekiedy daty powstania, formatu i liczby woluminów – powoduje, że utrudniona jest identyfikacja poszczególnych rękopisów. Podane w inwentarzu tytuły są mało precyzyjne i to było głównym powodem tego, że zidentyfikowanych zostało tylko 268 jednostek na 359 ujętych w spisie. Wspomniany już rękopis *Pisma różne historyczne* (E.95) mógł zostać jednoznacznie zidentyfikowany jako przechowywany obecnie w BN kodeks o sygn. 3003 I tylko dzięki szczegółowemu opisowi podanemu przez A. Prażmowskiego w osobnym opracowaniu⁶⁷.

W spisie wymieniony został również rękopis *Institutio regii pueri* (D.26), bez podania czasu powstania. Charakterystyczny tytuł uprawomocnia z dużym prawdopodobieństwem stwierdzenie, że to traktat o wychowaniu syna powstały

⁶⁷ A. Prażmowski, *Wiadomość o naydawniejszych dziejopisach*, s. 158–180 (drugi ze wspomnianych w tytule rękopisów to Kronika Wincentego Kadłubka wymieniona w inwentarzu pod sygnaturą P.124).

w środowisku królowej Elżbiety Rakuszanki ok. 1502–1503 r.⁶⁸ Nie był to jednak późnośredniowieczny kodeks, lecz XIX-wieczna kopia. W 1818 r. członek Towarzystwa Józef Sierakowski poinformował o odnalezieniu tak określonego rękopisu w Neapolu i prosił o sporządzenie kopii tekstu z innego przekazu, znajdującego się w Wiedniu⁶⁹. Józef Maksymilian Ossoliński podjął się realizacji tego postulat, czyli aby „przesłać w kopii rękopism królowej Elżbiety żony Kazimierza Jagiellończyka króla polskiego”, o czym poinformowano z końcem tego roku na posiedzeniu Działu Nauk⁷⁰. Wymieniony przez Sierakowskiego kodeks wiedeński to rękopis Austriackiej Biblioteki Narodowej o sygn. Cod. 10573, będący podstawą edycji opublikowanej przez Christiana Gastgebera i Piotra Olińskiego w 2016 r.⁷¹

Jeszcze inny rękopis, zatytułowany *Projekta i inne pisma sejmowe od r. 1788 do 1792* (P.16), to nic innego, jak *Akta Sejmu Czteroletniego* przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych⁷². Tytuły rękopisów w języku niemieckim niekiedy były podawane w tłumaczeniu na język polski, co również nie ułatwiało identyfikacji, np. *O pompie nowego wynalazku P. Lange w r. 1816 w języku niemieckim* (B.16) to w rzeczywistości *Entwurff einer Pumpe, welche durch Hülfe der Verbrennung der Luft Wasser saugt* (obecnie rps BN 4553 III). Niektóre tytuły określone zostały bardzo ogólnie, jak np. *Nabożna książka (bez tytułu)* (A.41), czy *Rękopism zawierający miscellanea sacra et profana w języku łacińskim i polskim spisane* (A.34), zdarzają się i takie, które oddają stosunek twórcy czy twórców inwentarza do zawartości rękopisu, jak np. *Różne myśli i wiadomości ciekawe (zbieranina nieporządną)* (E.61) albo *Notata varia – Prawdziwa modlitwa Ś. Krzysztofa (Pismo niedorzeczności i zabobonów pełne)* (A.15). Ale nie tylko ujawnione niedoskonałości inwentarza powodowały trudności w identyfikacji. W wypadku rękopisów niezachowanych jedynym praktycznie źródłem pomocnym w tym zakresie były materiały rękopiśmienne: inwentarze Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu z lat czterdziestych XIX w. (dla zbiorów wywiezionych) oraz kartoteki, głównie bibliotekarza Józefa Przyborowskiego, zachowane w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie (dla części zbiorów pozostałych w Warszawie). Z jednej strony zdarzają się w nich luki, z drugiej – tytuły rękopisów bardzo często były równie swobodnie formułowane przez później-

⁶⁸ Zob. *Clavis scriptorum et operum Medii Aevi Poloniae*, oprac. J. Kaliszuk, A. Pieniądz, P. Węcowski, K. Skwierczyński, Kraków 2019, t. 1, s. 126–127, nr 149.

⁶⁹ Zob. U. Paszkiewicz, *Narastanie księgozbioru*, s. 86–87.

⁷⁰ Warszawa, AGAD, zespół 199: TKWPN, sygn. 63: Protokół posiedzeń działu nauk w Towarzystwie Królewsko-Warszawskim Przyjaciół Nauk zaczęty 20 października 1814 a skończony 22 listopada 1819, s. 64–65.

⁷¹ Zob. *Traktat «De institutione regii pueri»*, wyd. C. Gastgeber, P. Oliński, Toruń 2016 (Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Fontes, t. 110).

⁷² Warszawa, AGAD, zespół 13: *Akta Sejmu Czteroletniego*, w 25 woluminach. Zob. M. Osiecka, *Losy akt*, s. 148–149.

szych bibliotekarzy rosyjskich i polskich i cechowały się podobną nieprecyzyjnością, jak te zawarte w *Repertorium*.

Niezależnie od wątpliwości związanych z identyfikacją poszczególnych rękopisów, można poczynić jedną ogólną obserwację o zawartości treściowej tej części księgozbioru biblioteki Towarzystwa. Była to w zasadzie „składnica” rękopisów – co zresztą jest cechą biblioteki narodowej. Nie była ona zasadniczo kształtowana w sposób celowy, np. poprzez zakupy konkretnych dzieł czy starania o spuścizny uczonych, lecz – jak zresztą wspomniano wyżej – w przeważającej części składała się z darów, a więc profil tej części księgozbioru kształtowali ofiarodawcy. Rękopisy w zbiorach biblioteki Towarzystwa to te, które zostały uznane przez darczyńców za szczególnie ważne albo z powodu „archaicznej” treści i formy (np. zabytki historiograficzne czy ogólnie – używając ówczesnego określenia – „dawne rękopisma”, zwłaszcza związane z instytucjami władzy i życiem publicznym dawnej Rzeczypospolitej), albo z innych przyczyn, wśród których nie bez znaczenia był element prestiżu – ofiarowanie plonów własnej twórczości ważnej jednostce naukowej.

W inwentarzu z 1827 r. znajdują się opisy 359 rękopisów w 473 woluminach, gdy tymczasem po niespełna pięciu latach zasób rękopiśmienny Biblioteki TWPN liczył co najmniej 1000 woluminów (po odjęciu dyplomów i kolekcji Dąbrowskiego). Czy znaczy to, że w tak krótkim czasie odnotowano nagły wzrost zainteresowania i w konsekwencji napływu rękopisów do księgozbioru? Być może był on bardziej intensywny niż wcześniej, ale przyczyn należy szukać gdzie indziej. Otóż zdarzało się, że członkowie Towarzystwa przetrzymywali u siebie rękopisy, które powinny być w bibliotece, i to przez wiele nawet lat. A bibliotekarze tworzący inwentarz w 1827 r. prawdopodobnie nawet o tym nie wiedzieli! Przykładem może być bp Adam Prażmowski, który dopiero w 1834 r. oddał przetrzymywane od 20 lat rękopisy czy Feliks Bentkowski, który trzymał u siebie dwa woluminy *O medalach polskich* Jana Chrzyciciela Albertrandiego i zwrócił je także dopiero we wspomnianym roku⁷³. Ponadto bliżej nieokreślona liczba rękopisów, zwłaszcza tych nadsyłanych w odpowiedzi na konkursy, nie była wpisywana do zasadniczego inwentarza bibliotecznego i zapewne stanowiła oddzielny zbiór, jak na przykład rękopisy, które wpłynęły do biblioteki TWPN w pierwszym ćwierćwieczu XIX w., a nie zostały uwzględnione w inwentarzu⁷⁴.

⁷³ Zob. A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie*, ks. IV, s. 301–302. Zob. też *Spis Rękopismów odesłanych przez JW JX. Biskupa Prażmowskiego*, w którym jednak wspomniane rękopisy nie zostały wymienione.

⁷⁴ Przykładowo BN 4515 II (*Gedanken über die Ursachen und die Vertilgung der Viehseuche in Polen und Lithauen als Beytrag zu Beantwortung der von einer hochgelahrten litterarischen Societät zu Warschau im December 1807 aufgestellten Preisfrage*), BN 4517 II (*Beantwortung der Preisaufgabe, welche die Gesellschaft der Wissenschaften zu Warschau über die Rinderzucht*

Oczywiście nie znalazły się w tym inwentarzu późniejsze nabytki, pozyskane po roku 1828. W konsekwencji ponownie trzeba podkreślić, że *Repertorium*, pomimo oficjalnego charakteru wykazu „wszystkich” rękopisów znajdujących się w zbiorach Towarzystwa, nie oddaje ich rzeczywistej liczby. Poza wykazem znalazły się rękopisy – średniowieczne i nowożytne – które zostały (albo nie) zwrócone w momencie zamknięcia biblioteki. Oznacza to, że prawdopodobnie nigdy – o ile nie odnajdą się nowe źródła – nie będziemy w stanie określić ani dokładnej liczby jednostek rękopiśmiennych, które należały do TWPN, ani też dokonać pełnej charakterystyki tego księgozbioru. Z tego też względu zdecydowaliśmy się w aneksie 1 wydać kompletny tekst *Repertorium* opatrzonej dokonaną przez nas identyfikacją rękopisów, zaś w aneksie 2 przedstawić wstępny wykaz rękopisów pochodzących ze zbiorów Towarzystwa nieuwzględnionych w wykazie z 1827 r., a odnotowanych zarówno w materiałach rękopiśmiennych, jak też w literaturze.

W obu aneksach wykazano łącznie 484 rękopisy w 634 woluminach: 359 rękopisów opisanych w *Repertorium* oraz 125 odnalezionych w literaturze. Nie był to więc księgozbiór imponujący, pamiętać jednak trzeba, że liczba ta odzwierciedla jednostki („tytuły”), a nie woluminy. Ustalenie tej drugiej liczby, wobec braku danych, zwłaszcza w przypadku rękopisów odnotowanych w literaturze, jest praktycznie niemożliwe. Wiadomo, że np. *Archiwum Sejmu Czteroletniego* (P.16 w *Repertorium*) liczyło 58 woluminów, ale w Petersburgu przeoprawiono całość, poza tym niektóre woluminy zaginęły, a do Polski wróciło 25 tomów. Co więcej, wśród odnotowanych jednostek zidentyfikowano tylko (lub aż) 346 jednostek, zarówno w zbiorze rękopisów wywiezionych do Rosji i rewindykowanych w dwudziestolecie międzywojennym (185 jedn.), jak również pozostałych w Warszawie (155 jedn.), ale też pojedyncze egzemplarze trafiły do innych bibliotek.

Dane te można przedstawić w postaci tabeli (gwiazdka oznacza zbiory zaginione / zniszczone, głównie podczas II wojny światowej):

	Aneks 1: <i>Repertorium</i>	Aneks 2	Łącznie
*Biblioteka Narodowa	110	41	151
Biblioteka Narodowa	21	16	37
*Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego	103	19	122
Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego	29	7	36
Archiwum Główne Akt Dawnych	1	4	5
*Biblioteka Sztabu Głównego w Petersburgu	2	0	2
*Biblioteka Ordynacji Krasińskich	1	0	1

ausgesetzt hat. Wahlspruch, ok. 1809), ale też *Notaty Stanisława Staszica z podróży po kraju i za granicą w latach 1789, 1790 i po 1815* (BUW 138) – zob. Aneks 2, odpowiednio nr 88, 82, 64.

Archiwum Państwowe w Łodzi	1	0	1
Rosyjska Biblioteka Narodowa w Petersburgu	0	1	1
Rosyjska Biblioteka Państwowa w Moskwie	0	1	1
	268	89	357

Należy podkreślić, że powyższe ustalenia to dopiero punkt wyjścia do dalszych badań, choć perspektywy nie są zachęcające. Nawet po przeprowadzeniu podstawowego postępowania badawczego stosowanego przy rekonstrukcji księgozbioru zniszczonego (rozproszonego) nie udało się ustalić wielkości zbioru rękopiśmiennego TWPN, a przyjmowana powszechnie w literaturze liczba 364 jednostek (lub ponad 1000 woluminów) nie odzwierciedla, naszym zdaniem, ani rzeczywistej liczby całego zasobu tej instytucji, ani liczby rękopisów wywiezionych do Rosji. Zbiór rękopisów biblioteki TWPN – zróżnicowany pod względem treści nie tylko z powodu przydatności do badań członków Towarzystwa, ale też z powodu funkcji przechowywania cennych źródeł do historii Rzeczypospolitej – pozostaje zagadką. Co więcej, trzeba pamiętać, że – o ile rozważamy wielkość i charakter zbioru na podstawie inwentarza biblioteki z 1827 r. oraz wzmianek źródłowych – to rękopisy znajdowały się zarówno w samej bibliotece, ale także, jako osobne zbiory: w Sali Dąbrowskiego oraz w Archiwum (z tego też powodu nie były ujmowane w inwentarzu bibliotecznym). Do tego obrazu należy doliczyć również nieznaną liczbę rękopisów, które zostały wypożyczone przez członków Towarzystwa, niekiedy na okres kilkunastu lat, a fakt wypożyczenia albo nie był rejestrowany, albo też nie zachowała się księga wypożyczeń.

Niemniej zaprezentowane poniżej zestawienie: edycja *Repertorium* z 1827 r. oraz lista rękopisów „odnalezionych” w źródłach i opracowaniach, stanowi, naszym zdaniem, podstawę do dalszych badań nie tylko nad zasobem rękopiśmiennym jednej z najważniejszych instytucji naukowych pierwszego trzydziestolecia XIX w. na ziemiach polskich, ale może być punktem wyjścia do analizy różnych problemów związanych z dziejami nauki polskiej. Przykładowo, już teraz można stwierdzić, że wszelkie dotychczasowe ustalenia na temat liczby rękopisów średniowiecznych w zbiorach TWPN powinny zostać podjęte na nowo, z dużym prawdopodobieństwem jednak rękopisy średniowieczne stanowiły bardzo drobną, choć ważną, część zbioru rękopisów Towarzystwa⁷⁵.

⁷⁵ Zob. J. Kaliszuk, «*Codices deperditi*», t. 1, s. 223–224.

ANEKSY

Wykaz skrótów

AGAD	Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych
AGAD, TKWPN	Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych, zespół 199: Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk
Bańkowski, Ptaszycki (1930)	P. Bańkowski, S. Ptaszycki, <i>Powrót do kraju po stu latach. Rewindykacja rękopisów z b. Biblioteki Sztabu Głównego w Petersburgu, wywiezionych z Polski po upadku powstania listopadowego</i> , „Archeion”, 1930, t. 8, s. 1–44
Bertrand (1874)	G. Bertrand, <i>Catalogue des manuscrits français de la Bibliothèque de Saint-Petersbourg</i> , „Revue des Sociétés Savantes des Départements”, 5 ^e série, 1873, t. 6, s. 373–599 / odb. Paris 1874
Bialecki (1860)	A. Bialecki, <i>Rękopisma Długosza w petersburskich bibliotekach pod względem paleograficznym i bibliograficznym</i> , Petersburg 1860
Bibl. Szt. Gł.	Petersburg, Biblioteka Sztabu Głównego
BN	Warszawa, Biblioteka Narodowa
BOK	Warszawa, Biblioteka Ordynacji Krasieńskich
BUW	Warszawa, Biblioteka Uniwersytecka
Flajšhans (1897)	V. Flajšhans, <i>Knihy české v knihovnách švédských a ruských</i> , Praha 1897
Inw. BOZ	B. Kocówna, K. Muszyńska, <i>Inwentarz rękopisów Biblioteki Ordynacji Zamojskiej: sygn. 1–2051</i> , Warszawa 1967
Inw. CBP	[Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej], Petersburg, Rosyjska Biblioteka Narodowa
Inw. Konopczyńskiego	[Kopia katalogu rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, sporządzona przez Władysława Konopczyńskiego w latach 1925–1930], BUW, rps inw. 195
Kaliszuk (2016)	J. Kaliszuk, « <i>Codices deperditi</i> ». <i>Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utracone w czasie II wojny światowej</i> , t. 1–3, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Wrocław 2016 (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach, t. 8/1–3)
Kaliszuk, Szyller (2012)	<i>Inwentarz rękopisów do połowy XVI wieku w zbiorach Biblioteki Narodowej</i> , oprac. J. Kaliszuk, S. Szyller, Biblioteka Narodowa, Warszawa 2012 (Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej, t. 3)
Kart. Przyborowskiego	<i>Inwentarz kartkowy rękopisów sporządzony przez J. Przyborowskiego w okresie Biblioteki Głównej i kontynuacja z czasów Uniwersytetu Rosyjskiego</i> , BUW, rps inw. 5864
Kart. TWP	[Kartoteka rękopisów z TWP], Gabinet Rękopisów BUW (bez sygnatury)

- Kat. BN (1980) *Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej, seria II, t. II: Sygn. 3006–3300. Rękopisy z Biblioteki Żaluskich i innych zbiorów polskich zwrócone z Leningradu w latach 1923–1924, oprac. B.S. Kupść, K. Muszyńska, Warszawa 1980*
- Kat. BOK (1915) F. Pułaski, *Opis 815 rękopisów Biblioteki Ord. Krasińskich*, Warszawa 1915
- Kat. BUW (1963) *Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 1: Nr 1–262, oprac. H. Kozerska, W. Stummer, Warszawa 1963 (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 5)*
- Kat. wystawy (1933) *Katalog wystawy zbiorów historycznych Biblioteki Narodowej w Warszawie, Warszawa 1933*
- Katalog rękopismów Korzeniowski (1910) *Katalog Rękopismów Polskich Cesarsk. Publicznej Biblioteki w Petersburgu. 1859 Rok*, Kraków, Biblioteka Jagiellońska, rps 5554
J. Korzeniowski, *Zapiski z rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek petersburskich. Sprawozdanie z podróży naukowych odbytych w 1891–1892 i w 1907 r., [w:] Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce, t. 11, Kraków 1910*
- Kozerska (1960) H. Kozerska, *Straty w zbiorze rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w czasie I i II wojny światowej*, Warszawa 1960 (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. 2)
- Kozłowska-Studnicka (1929) J. Kozłowska-Studnicka, *Katalog rękopismów polskich (poetyj) wywiezionych niegdyś do Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu znajdujących się obecnie w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie*, Kraków 1929
- Kraushar A. Kraushar, *Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800–1832. Monografia historyczna osnuta na źródłach archiwalnych, ks. I–IV*, Skorowidz, Kraków–Warszawa 1900–1911 [i numer księgi oraz tomu]
- Łódź, AP Archiwum Państwowe w Łodzi
- Prażmowski et al. *Spis Rękopismów odesłanych przez JW JX Biskupa Prażmowskiego lub przez innych Członków byłego Towarzystwa do Biblioteki Przyjaciół Nauk, pozostawionych w Warszawie, [w:] BUW rps inw. 3018: Akta Komisji Rz. WRiOP dotyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW-7A. Vol. VIII: z lat 1834–1841, s. 67–70*
- RBN Petersburg, Rosyjska Biblioteka Narodowa
- RBP Moskwa, Rosyjska Biblioteka Publiczna
- RTKWPN „Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” (w latach 1802–1811 „Rocznik Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk”)
- Sistematičeskij katalog (1880) *Sistematičeskij katalog Biblioteki Glavnogo Štaba, č. 2: Odtel obšij, Sankt-Peterburg 1880*

Num. Manu- skrypta.	Tytuł Rękopismu.	For- mat	Sto- rów Wolu- minów
<i>A</i>			
1.	Miszt w języku tatarskim na pergaminie pisany — bez początku i końca —	fol.	4.
2.	Bullae variae summorum Pontificum caractere gothico scriptae	fol.	1.
3.	Pracanie A. Oleiego Piotrkowskiego Łahonu S. franciszka.	fol.	1.
4.	Wiersz o Józefie Matyjasce — bez początku i końca	fol.	1.
5.	Przebieg nowa o A. Janie mecenarskim w Kresy, przez Jana III króla i Sadowy do Łotki wprowadzonym — ludowi rozmaite imie wierze.	fol.	1.
6.	Vita Christi cum commentariis. Item: Eamerson seu Ambrosii opus sex dierum scripsit Paulus de Kłodawa 1464.	fol.	1.
7.	D. Augustini de S. Trinitate liber gothico caractere scriptus 1596.	fol.	1.
8.	Pracanie na wotynie racynopisowego r. 1716. przez A. Antoniego Wollowiga imiane.	fol.	1.
9.	Liber revelationum coelestium Dominae Brigittae de Suecia, divinitus sibi factorum.	fol.	1.
10.	Stanisława Orzechowskiego z Rusi rodem, Chimera czyli o stan karowem okropnem brzołstwu polilacmu kacerstwie, przez A. Aleksandra Włópskiego z tatars. na pol. język przetłom. i do druku podana 1810 r.	fol.	1.
11.	O Inzuitach i innych zgromadzeniach które noszą imie Jezusa Chrystusa — przez Stanisława z niemickiego z dodatkiem przez Teodora Werscharda r. 1817.	4.	1.
12.	Manuscriptum XIII. seculi de Contemplatione — na czerkum parga.	fol.	1.
13.	Pismo L. pisane r. 1767.	4.	1.
14.	Authores pro thesauro adconditis Edwardus Sentimarus Panormitanus theologiae polonis pro thesauro Orzechowskiego — Dalej napis: Citavimus Thardos Jamy czyli dzieły f. Pismo rabobonney	4.	1.
15.	Notata varia — Prawdziwa modlitwa S. Krzysztofa. Pismo nie doręczono i rabobonów petuej	4.	1.
16.	Reperowanie utorum i rozfundowania miedziennego skutku z adprawionych modlitw na chwale wielkiego Boga, P. Panny i Świętych	4.	1.
17.	Pracowanie Michała Hosińskiego — Opracanie ciekawe Słabie 1736.	4.	1.

II. 1. Repertorium Rękopismów Biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk sporządzone w r. 1827, s. 3 (Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych, zespół 199: Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk, sygn. 87: Repertorium rękopisów biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk sporządzone w 1827 r.).

ANEKS 1: REPERTORIUM RĘKOPISÓW BIBLIOTEKI TWPŃ Z 1827 R.

Nota edytorska

Niniejsza edycja źródłowa jest nietypową. Jej dwa podstawowe i równoważne cele to oddanie treści inwentarza rękopisów Biblioteki TWPŃ z 1827 r. oraz podanie szczegółowych informacji o kodeksach odnotowanych w tymże inwentarzu, w taki jednak sposób, aby repertorium mogło dalej, w formie możliwie najwygodniejszej dla użytkownika, spełniać swoją funkcję pomocy naukowej w przyszłych pracach nad tym zagadnieniem. Wobec tego w edycji – którą pod względem rozwiązań szczegółowych przygotowano na podstawie *Instrukcji wydawniczej dla źródeł historycznych od XVI w. do poł. XIX w.*, red. K. Lepszy, Warszawa 1953 – wprowadzono kilka rozwiązań wymagających osobnego objaśnienia.

Poszczególne pozycje z repertorium (opisy rękopisów) opatrzone – jeśli było to konieczne – przypisami tekstowymi i rzeczowymi, jak też (również we wziętym bloku i petitem) edytorskim komentarzem zawierającym identyfikację rękopisu, źródła wiadomości o nim oraz informację o edycjach źródłowych, w których kodeks został wykorzystany. Wszystkie te wiadomości podano bezpośrednio pod każdym z zapisów źródłowych. W związku z tym w wydaniu tekst źródła przeplata się z komentarzem pochodzącym od wydawców. Zdecydowano się na takie rozwiązanie, aby ułatwić wykorzystanie niniejszej edycji jako pomocy naukowej w dalszych studiach nad zbiorami Biblioteki TWPŃ. Innym istotnym odstępstwem od instrukcji wydawniczej jest to, że informacji od wydawców nie podano kursywą, lecz antykwą – ale w każdym wypadku zapisy sformułowano w taki sposób, aby nie pozostawić wątpliwości, co należy do tekstu wydawanego źródła, a co do edytorskiego komentarza.

Rękopiśmienne repertorium ma formę tabeli. Zdecydowano się nie powielać w druku takiej formy podania tekstu, ale zachowano układ źródła i kolejne kategorie informacji (numer porządkowy, opis kodeksu, format, liczba woluminów) podano w jednym wierszu, oddzielając je znakiem pauzy. Oprócz tego w druku pominięto (poza pierwszym wystąpieniem) nagłówki tabeli, które w rękopisie umieszczone są na każdej stronie (zob. il. 1). W zamian – aby ułatwić odbiorcom poruszanie się po różnych kategoriach tego dość obszernego spisu – do numeru kodeksu (każdorazowo zapisanego w podstawie wydania) dodano również literę działu (np. w kategorii A: *Rękopisma w przedmiocie teologii* pisarz kodeksu oznaczył rękopisy numerami 1., 2., 3., a w niniejszej edycji opisano je jako A.1, A.2, A.3). Zdecydowano się na takie rozwiązanie również dlatego, że taki właśnie literowo-numeryczny kształt miały sygnatury rękopisów włączanych do Biblioteki TWPŃ.

Podając tekst źródłowy, zmodernizowano jego pisownię według zaleceń wymienionej instrukcji. Rozwiązano też skrócenia, poza skrótami powszechnie używanymi w tej epoce, np. X. zamiast Ks., W.X.L. zamiast Wielkie Księstwo Litewskie, Ś. zamiast święty, fol. zamiast folio. W wypadku nazw osobowych rozwiązanie skrótu imienia bądź nazwiska podano w nawiasach kwadratowych, podobnie jak nazwiska autorów ustalonych na podstawie innych źródeł. Pozostałe skróty rozwiązano bez zaznaczenia.

Pod źródłową notą o rękopisie, we wspomnianym już bloku złożonym mniejszą czcionką, umieszczono dodatkowe informacje w następującej kolejności:

- przypisy tekstowe i rzeczowe do zapisu źródłowego,
- identyfikacja rękopisu, czyli jego sygnatura w późniejszych zbiorach, przy czym sygnatury rękopisów zaginionych poprzedzono gwiazdką,
- źródła bądź opracowania istotne dla identyfikacji rękopisu. Podano też edycje tekstów, w których dany przekaz został wykorzystany.

W opisach źródeł i literatury, które dotyczą rękopisów wzmiankowanych w repertorium, zastosowano skróty objaśnione w wykazie skrótów poprzedzającym edycję.

Repertorium Rękopismów Biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk sporządzone w r. 1827

Or. Warszawa, AGAD, zespół 199: Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk, sygn. 87.

A. Rękopisma w przedmiocie teologii

Numer Manuskryptu — Tytuł Rękopismu — Format — Ilość woluminów

A.1. Mszał w języku łacińskim na pergaminie pisany – bez początku i końca. — fol. — 1

*BN Lat.F.v.I.52

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 4, s. 3–4; Kaliszuk (2016), nr 25

A.2. Bullae variae summorum Pontificum – caractere gothico scriptae. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.II.109

Inw. CBP

A.3. Kazanie X. Aleksego Piotrkowczyka Zakonu Ś. Franciszka. — fol. — 1

*BUW 5.6.36 (?)

Inw. Konopczyńskiego, k. 21r

- A.4. Wiersz o Józefie Patriarsze – bez początku i końca. — fol. — 1
- A.5. Pieśń nowa o Ś. Janie męczenniku w Persji, przez Jana III króla z Soczawy do Żółkwi sprowadzonym – tudzież rozmaite inne wiersze. — fol. — 1
*BUW 1.5.5 (inw. 548)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17r
- A.6. Vita Christi cum commentariis. Item Exameron seu Ambrosii opus sex dierum scripsit Paulus de Kłodawa 1464. — fol. — 1
*BN Lat.F.ch.I.285
Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 349
- A.7. D. Augustini de S[ancta] Trinitate liber gothico caractere scriptus 1576¹. — fol. — 1
¹ Rękopis z lat 1448–1460; rok 1576 dotyczy noty na k. 1 – zob. Kaliszuk (2016), nr 344.
*BN Lat.F.ch.I.280
Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 344
- A.8. Kazanie na wotywie zaczynającego się sejmu ordynaryjnego warszawskiego r. 1746 przez X. Antoniego Wołowicza miane. — fol. — 1
*BN Pol.F.ch.I.40
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 64
- A.9. Liber revelationum coelestium Dominae Brigittae de Suetia, divinitus sibi factarum. — fol. — 1
BN 3310 III (Lat.Q.v.I.123)
Inw. CBP; Kaliszuk, Szyller (2012), s. 95–96
- A.10. Stanisława Orzechowskiego z Rusi rodem, Chimera czyli o Stankarowem okropnem Królestwu Polskiemu kacerstwie, przez X. Alexandra Włyńskiego z łacińskiego na polski język przetłumaczona i do druku podana 1810 r. — 4 — 1
*BUW 4.5.29 (inw. 27)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 22r; Kozerska (1960), nr 439, s. 88 (błędnie sygn. 4.5.28)
- A.11. O Jezuitach i innych zgromadzeniach, które nosiły imię Jezusa Chrystusa – Rzecz tłómaczona z niemieckiego z dodatkiem przez Teodora Weichardta r. 1817. — 4 — 1
*BUW 1.7.2 (inw. 565)
Prażmowski et al., nr 11; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 9v

A.12. Manuscriptum XII. saeculi de Contemplatione – na cienkim pergaminie. — fol. — 1

*BN Lat.Q.v.I.130

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 631

A.13. Pismo Ś. pisane r. 1767. — 4 — 1

A.14. Authores pro thesauris absconditis Etvardus Sentimanus Panormitanus theologus Polonus pro thesauris Orzechowski – Dalej napis: Otwarcie skarbów Jamy czyli dziury (Pismo zabobonne). — 4 — 1

A.15. Notata varia – Prawdziwa modlitwa Ś. Krzysztofa (Pismo niedorzeczności i zabobonów pełne). — 4 — 1

A.16. Rozpoznanie ułożenia i zafundowania nieodmiennego skutku z odprawionych modlitw na chwałę wielkiego Boga, N. Panny i Świętych. — 4 — 1

A.17. Skarbowiec Michała Chrościńskiego^a – opisanie ciekawe Tatrów 1736. — 4 — 1

^a Rps: Hrościńskiego

BUW 199 (5.6.9; inw. 248)

Inw. Konopczyńskiego, k. 12v; Kat. BUW (1963), s. 235

A.18. Klucz tajemnic Salomona wyjęty z hebrajskiego tłumaczony r. 1597. — 4 — 1

*BUW 4.7.20

Inw. Konopczyńskiego, k. 10v

A.19. Sekret dostania ducha elementarnego do swoich usług czego człowiek tylko żąda. — 4 — 1

*BUW 4.7.18

Inw. Konopczyńskiego, k. 25v

A.20. Libero Comando authora Beniamina ułożone w r. 3171 od stworzenia świata, wynalezione i z Nowego Testamentu dodane. — 4 — 1

A.21. Książka magiczna Doktora Fausta. — 4 — 1

A.22. Theatrum S. Casimiri authore [Gregorio] Święcicki^a. — 4 — 1

^a Rps: Szczecicki

*BN Lat.Q.ch.I.357

Inw. CBP

A.23. *Breviarium Romanum*. — 8 — 1

A.24. Korab Noego na Rzymskim Tybrze Ś. Piotra Penitencjarza, w którym znajduje się Włochów dwu, Francuzów dwu, Grek, Luzytańczyk, Hiszpan, Angielczyk, Polak, Słowak, Flander i Niemiec i Węgrzyn jeden, opisany przez X. T[eodeta] Niewiadomskiego. — 4 — 1

*BUW 4.7.1

Prażmowski et al., nr 15; Inw. Konopczyńskiego, k. 20r

A.25. Spisek przyjęcia dochodów tak kościelnych, jako i szpitalnych; też i wydatków na poprawę kościołów fary i klasztoru przez Stanisława Roszka rajcę miejskiego, Chrystofa Schlossera na rok 1574 do 1577. — 4 — 1

BUW 42 (4.7.35; inw. 345)

Inw. Konopczyńskiego, k. 26r; Kat. BUW (1963), s. 64

A.26. *Historia ecclesiastica a 1mo Christi seculo ad annum 1223 explicata*. — 4 — 1

*BN Lat.F.ch.I.237

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 301

A.27. *Tractatus theologicus, dogmatico scholasticus de Sacramentis generatim et speciatim sumptis*. — 4 — 1

BN 3811 III (Niem.Q.ch.I.33)

Inw. CBP

A.28. *Liber lingua Arabica exaratus Monita, preces et benedictionum formulas continens, quotquot vel vincta vel soluta oratione quotidie in Meschitis a Mahumedanis recitantur*. — 4 — 1

A.29. *Systema theologiae Machomedanicae seu scriptum de via recta Islamismi i.e. Religionis Mahomedanae*. — 4 — 1

A.30. *Tractatus dogmatico speculativus de inefabili Incarnationis misterio ex anno 1776 in 1777 propositus in Universitate Academiae provinciae Maioris^a Poloniae*. — 4 — 1

^a Rps: Joris

*BN Lat.Q.ch.I.906

Inw. CBP

A.31. *Krótką historia o domku N. Panny w kościele Loretańskim będącym*. — 4 — 1

*BUW 5.6.74

Inw. Konopczyńskiego, k. 14v

A.32. Kazania na wszystkie święta Chrystusowe przez Iwana monacha kijowskiego językiem i pismem cerkiewnem. — 4 — 1

A.33. Ciekawe pisma w różnych materiach zebrane r. 1787. — 4 — 1

*BN Pol.Q.ch.IV.88

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 122v

A.34. Rękopism zawierający miscellanea sacra et profana w języku łacińskim i polskim spisane. — 4 — 1

A.35. Manipulus stilo concionatorio et aliarum variarum rerum collectus per me fratrem P. Bonaventuram Minoritam ordinis S. Francisci ab a. 1702. — 4 — 1

*BUW 3.6.1

Inw. Konopczyńskiego, k. 3r

A.36. Liber epistolarum visitorum et provincialium Societatis Jesu a. 1770. — 4 — 1

A.37. Gebett-Buch. — 8 — 1

BN 4041 I (Niem.O.ch.I.30)

Inw. CBP

A.38. Recueil de prières et de litanies de divers auteurs aprouvés extrait – Au chateau royal de Chambord^a – 1727 (książka ta była niegdyś własnością Marii Leszczyńskiej królowej francuskiej). — 8 — 1

^a Rps: Chambor

A.39. Książka turecka do nabożeństwa. — 8 — 1

*BUW Witr. 6

Inw. Konopczyńskiego, k. 13r

^aA.40. Manuscriptum de rubricis Breviarii atque missalis. — 8 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

*BN Lat.O.ch.I.731

Inw. CBP

^aA.41. Nabożna książka (bez tytułu). — 8 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

B. Rękopisma w przedmiocie filozofii

B.1. Dykcyjonarz doręczny dla inżynierów ułożony w alfabetycznym porządku słów francuskich przez Mikołaja Rouget, 1817. — fol. — 1

*BUW 2.4.8 (inw. 513)

Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 25r; Kozerska (1960), nr 603, s. 106. Wyd.: M. Rouget, *Dykcyjonarz doręczny dla inżynierów, obejmujący wszelkie części fortyfikacji i innych nauk teyże broni właściwych i ułożony w porządku alfabetycznym słów franuzkich*, Warszawa 1825

B.2. [Aleksander Chodkiewicz,] Tablice meteorologiczne od r. 1806 do r. 1810. — fol. — 1

*BUW 7.3.17

Kart. TWPŃ; Inw. Konopczyńskiego, k. 3v; Kozerska (1960), nr 536, s. 99

B.3. O nauce Natury przez [Jana] Jaśkiewicza prof. Akademii Krakowskiej. — fol. — 2

*BUW 2.4.6 (inw. 512)

Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 9v; Kozerska (1960), nr 535, s. 98

B.4. Pisma różne do ekonomiki i technologii od r. 1809 do 1819. — fol. — 1

*BUW 2.4.7 (inw. 517)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v; Kozerska (1960), nr 587, s. 104

B.5. Pisma różne w przedmiocie mineralogii i geologii, w szczególności: a) Prawo o kopalniach 21 kwietnia 1810 uchwalone, wytłumaczone z francuskiego; b) O rodzajach ziemi; c) O soli krajowej¹; d) Sposób robienia salety. — fol. — 1

¹ Być może: Jan Ferdynand Nax, *O soli krajowej, tak szybikowej kopalnej, jako też gradierowce* – zob. E. Rabowicz, *Nax Jan Ferdynand*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 22, Wrocław etc. 1977, s. 640.

*BUW 4.4.37 (inw. 516)

Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 11v; Kozerska (1960), nr 584, s. 104

B.6. Opera quaedam Aristotelis (na pergaminie). — fol. — 1

*BN Cl.lat.F.v.4

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 1381

B.7. Pisma rozmaite do fizyki i chemii należące, jako to: a) Narzędzia do uwag zboczeń i uchybień igły magnesu; b) Rozprawa Bronikowskiego o przystępie

i ustępie morza; c) Dziennik obserwacyj meteorologicznych przez [Franciszka Ksawerego] Ryszkowskiego; d) Versuch über die Einsängung des menschlichen Körpers; e) Powietrza rzadkomierz; f) Uwagi nad kamieniami meteorycznymi; g) List Felicjana Biernackiego w materii dzieł lekarskich; h) Genista tinctoria; i) Beschreibung einiger Versuche von Joh[ann Christian] Hoffmann. — fol. — 1

*BUW 2.4.5 (inw. 497)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 6v; Kozerska (1960), nr 545, s. 99–100

B.8. Postrzeżenia dotyczące się Iskrzycy polskiej (Carbunculus Polonicus) przez J[ana] B[azylego] Tomickiego 1818. — fol. — 1

*BUW 4.4.41 (inw. 493)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 28r; Kozerska (1960), nr 560, s. 101

B.9. Projekt do założenia w Warszawie wielkiej szkoły damskiej pod tytułem: Liceum Żeńskie przez Wojciecha Gutkowskiego. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.XVIII.3

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 217r

B.10. [Michał Bohusz,] Pisma różne o budowie włościańskiej 1810. — fol. — 1

*BUW 2.3.7 (inw. 407)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 3r. Wyd.: M. Bohusz, *O budowie włościańskiej, do kraju naszego przystosowanej* [...], RTKWPN 1816, t. 9, 59–97

B.11. Rang i National Lista Sztab- i Ober-Oficerów korpusu inżynierów koronnych 1794. — fol. — 1

*BN Pol.O.ch.XVIII.1

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 225r

B.12. [Johann Albert Lange,] Versuch einer Erklärung über Formung der Weltkörper. — fol. — 1

BN 4552 III (Niem.F.ch.VII.1)

Inw. CBP

B.13. [Adam Kodrębski,] Objaśnienie czyli uwagi nad rozwiązaniem zagadki o kwadraturze koła, które w Gazecie Warszawskiej z r. 1816, no. 59 umieszczone zostało, wraz z figurą na końcu objaśnienia dołączoną. — fol. — 1

*BUW 2.4.9 (inw. 490)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 11r; Kozerska nr 503, s. 96

- B.14. Pisma o czerwcu polskim. — fol. — 1
*BUW 6.3.4 (inw. 498) [zob. też Aneks 2, nr 9]
Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 4v; Kozerska (1960), nr 583, s. 104
- B.15. [Wojciech Gutkowski,] Ustawy towarzystwa rolniczego województwa lubelskiego. — fol. — 1
*BUW 4.1.14 (inw. 494)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 7v; Kozerska (1960), nr 245, s. 65. Wyd.: W. Gutkowski, *Projekt do ustaw Towarzystwa rolniczego Województwa Lubelskiego przedstawiony na dniu 20 czerwca 1817 roku na posiedzeniu tegoż Towarzystwa [...]*, Lublin 1817
- B.16. O pompie nowego wynalazku P. [Johanna Alberta] Lange w r. 1816 w języku niemieckim. — fol. — 1
BN 4553 III (Niem.F.ch.VII.3)
Inw. CBP
- B.17. Diurnale ecclesiastico-historico-mathematicum. — fol. — 1
*BN Lat.F.ch.XVII.25
Inw. CBP
- B.18. Rozprawa o robieniu dróg, w języku niemieckim. — 4 — 1
- B.19. Podróże po górach kopalnych znajdujących się w Polsce przez Karozego [Jana Filipa Carosiego], w większej części po niemiecku (plik). — 4 — 1
- B.20. Rozprawa o przyczynie obrotu ziemi oraz innych planet około własnych osi i około słońca, tudzież o innych z tejże przyczyny wpływających skutkach. — 4 — 1
- B.21. Pisma konkursowe podające sposoby chronienia drzew owocowych od tęgości mrozów 1815, 1816, 1817. — 4 — 1
*BUW 1.7.20 (inw. 11)
Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 21v; Kozerska (1960), nr 581, s. 104
- B.22. Saggio sopra Copernico discorsi di J[an] B[aptysta] Śniadecki traduzioni italiana di Michel Angiolo Bergonzoni, 1803. — 4 — 1
*BUW 1.7.21 (inw. 23)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 26r; Kozerska (1960), nr 297, s. 73

B.23. Rzut ogólny oka na kraj między Bohem i Dniestrem, zawarty aż do ujścia Dniestru w Morze Czarne, napisany przez Ant[oniego] Andrzejowskiego w r. 1821. — 4 — 1

BUW 227 (4.7.19; inw. 710)

Prażmowski et al., nr 18; Inw. Konopczyńskiego, k. 1v; Kat. BUW (1963), s. 258

B.24. Rozprawa o magnesie p. Jana Horodeckiego 1817. — 4 — 1

B.25. Beschreibung der von J[ohann] A[dam] Lamprecht gefertigten astronomischen Uhr zu Danzig, 1817. — 4 — 1

BN 3182 II (Niem.Q.ch.IX.51)

Inw. CBP; Kat. BN (1980), s. 257–258

B.26. Platonis Decas sive de numerorum proportionibus ac simpatia nec non ad curiositatem magis, quam ad intentum superadditis aliis, 1759. — 8 — 1

*BN It.Q.ch.III.7

Inw. CBP

B.27. O fortyfikacji polowej z francuskiego na polski przelane język przez Józefa Wielhorskiego, byłego generała majora Wojska Polskiego, 1803. — 4 — 1

*BUW 3.6.39

Inw. Konopczyńskiego, k. 7r

B.28. Institutiones Philosophicae ex clarissimis Philosophiae^a amplificatoribus collectae et usui discentium accommodatae Josephi. — 4 — 2

^a Rps: Phicae

*BN Lat.Q.ch.III.620

Inw. CBP

B.29. Krytyka dwóch głównych przedmiotów fizyki przez Romana Markiewicza, 1815. — 4 — 1

*BUW 2.6.4 (inw. 30)

Inw. Konopczyńskiego, k. 15v; Kozerska (1960), nr 537, s. 99

B.30. Explication d'un astrolabe arabe qui vient à l'appui des conjectures que l'auteur avait proposées en ne voyant qu'une partie de cet instrument, signée par [Louis] Chiarini 1819. — 4 — 1

BN 3758 II (Fr.Q.ch.IX.48)

Inw. CBP

B.31. Ratio communium expensarum in usus proprios Domini Josti Ludovici Decii per Adamum Bodzki expositarum. 1567. — 4 — 1

*BN Razn.Q.ch.XVII.180
Inw. CBP

B.32. Książka puszkarzom wszelkim bardzo potrzebna i pożyteczna z różnych autorów zebrana [1624]. — 4 — 1

*BUW 2.6.2 (inw. 243)
Prażmowski et al., nr 7; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 590, s. 105

B.33. [Stefan Terlecki,] Rudimenta albo początki edukacji trzech kawalerów: Ignacego Cetnera, Jana Sapiehy i Ign[acego] hr. Krasickiego dla pokazania ich aplikacyj i profitu krótko zebrane, a. 1744. — 4 — 1

*BUW 2.5.9
Inw. Konopczyńskiego, k. 25v, 27v

B.34. Manuskrypt łaciński, bez tytułu, w przedmiotach częścią fizycznych, częścią filozoficznych. — 4 — 1

B.35. Scientia ultra naturalis seu Metaphysica disputationibus illustrata, 1740. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.III.188
Inw. CBP

B.36. Praxis rączna działa wedle trzech rodzajów dział na 3 księgi podzielona z figurami przez Andrzeja Della Aqua 1628. — fol. — 1

*BUW 5.6.11 (inw. 361)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 2r; Kozerska (1960), nr 608, s. 107

B.37. Naturalis scientia Alberti philosophantium ducis aestimatissimi. — 4 — 1

B.38. Ilias sententiarum. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XV.35
Inw. CBP

B.39. Rozmaite sekreta. — 8 — 1

*BUW 4.2.23 (inw. 687)
Inw. Konopczyńskiego, k. 25v; Kozerska (1960), nr 589, s. 105

B.40. Sposób łatwego rachunku. — 8 — 1

*BUW 8.2.8 (?)
Inw. Konopczyńskiego, k. 24r; Kozerska (1960), nr 502, s. 95–96

B.41. Labirinthum philosophicum. — 8 — 1

*BN Lat.O.ch.III.60

Inw. CBP

^aB.42. [Amédée Frézier,] O ogniach ochotnych czyli nauka robienia fajerwerków zebrana z różnych autorów (przekład z francuskiego). — 4 — 1^a^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

*BUW 1.7.23 (inw. 28)

Inw. Konopczyńskiego, k. 7r; Kozerska (1960), nr 588, s. 105. Wyd.: A. Frézier, *O ogniach ochotnych czyli nauka robienia fajerwerku: zebrana z różnych autorów szczególnie z dzieła Frezier*, Wilno 1803**C. Rękopisma w przedmiocie medycyny**

C.1. Rozprawa o morze Jana Lernet z łacińskiego na polski język przez [Karola] Sroczyńskiego przełożona, 1817. — fol. — 1

*BUW 2.4.4 (inw. 492)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 559, s. 101. Wyd.: J. Lernet, *Rozprawa o morze*, RTKWPN 1817, t. 11, s. 1–272

C.2. Pisma w przedmiocie lekarskim: a) Opisanie pieca chemiczno-farmaceutycznego; b) O naparstnicy zielu; c) Projekt względem kołtuna; d) Dissertatio de Galactirrhoea medico-practica. — fol. — 1

*BUW 4.4.29 (inw. 491)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 555, s. 101

C.3. Użycie, opis i pożytek nowego położniczego stołka przez Mateusza Moro, 1812, fol. — fol. — 1

C.4. Pisma o zarazie morowej bydła przez [Franciszka Leopolda] Lafontaine i innych. — fol. — 1

*BUW 3.3.11 (inw. 406)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 578, s. 103

C.5. [Jean Baptiste Morel,] Livre populaire relatif à l'art de conserver la santé, 1817. — 4 — 1

C.6. Rozprawa Ign[acego] Fijałkowskiego o sposobie zapobieżenia uszkodzeniu zdrowia i życia najliczniejszej klasy ludności krajowej, 1819. — 4 — 1

Wyd.: I. Fijałkowski, *Rozprawa Ignacego Fijałkowskiego [...] na zapytanie Towarzystwa Królewskiego – Warszawskiego Przyjaciół Nauk ogłoszone na posie-*

dzeniu publiczném tegoż Towarzystwa dnia 30 kwietnia 1814 roku [...] mającą za cel oświecić mieszkańców kraju w tem, czego się strzedz i co czynić we wszelkich względach mają, dla zapobieżnia uszkodzeniu zdrowia i życia, Warszawa 1819

C.7. Krótka wiadomość o nowym sposobie plombowania zębów za pomocą mieszaniny łatwo topliwej [Jean-Pierre-Joseph] Darceta przez P. [Louisa Nicolasa] Regnart r. 1818 podanym. — 4 — 1

*BUW 5.6.67

Inw. Konopczyńskiego, k. 24v; Kozerska (1960), nr 561, s. 102

C.8. Życie płodu, jego początek, rozwijanie się, wzrost i obrót krwi przez czas pobytu w żywocie matki, rozprawa przez [Jana] Tomorowicza 1819. — 4 — 1

C.9. Die Hebammenkunst. — 4 — 1

BN 4483 II (Niem.Q.ch.VI.11)

Inw. CBP

C.10. Joannis Montani Veronensis artium et medicinae doctoris praescriptum farmaci sumendi 1554. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.VI.113

Inw. CBP

C.11. [Ksawery Watraszewski,] Robaki do leczenia ruptury 1822. — 8 — 1

*BUW 5.6.69

Kart. TWPN; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 563, s. 102

C.12. Von Weichselzopf von C. Roeser 1817. — 8 — 1

BN 4544 I (Niem.O.ch.VI.14)

Inw. CBP

D. Rękopisma w przedmiocie prawa i polityki

D.1. O prawie monarchów i ludów przez X. Michała Krajewskiego. — fol. — 1

Łódź, AP, zespół 592: *Archiwum rodziny Bartoszewiczów*, sygn. 1220

D.2. Wyciąg i wypisy zakładów i wzorów powszechnie użytecznych dla polepszenia handlu i przemysłu w ogólności przez Wilhelma Gotthielfa Ficka^a. — fol. — 1

^a Rps: Tieka

*BUW 4.4.10 (inw. 514)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 6v; Kozerska (1960), nr 409, s. 84

D.3. Projekt założenia kompanii rolniczo-przemysłowej. — fol. — 1

*BUW 4.4.6 (inw. 509)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 23v

D.4. Manuskrypt bez tytułu obejmujący różne formy transakcyjnych prawnych duchownych i świeckich, tudzież starożytności. — fol. — 1

D.5. Verordnung von den Vorsichten in Politisch-Polizeylicher-Hinsicht der Römischen k.k. Staat. — fol. — 1

D.6. Scripturen in puncto der Herrn Bau-Amt-Conducteur Ephraim Schroegers Verphlichtung, 1753. — fol. — 1

*BN Niem.F.ch.II.176

Inw. CBP; S. Lorentz, *Efraim Szreger – architekt Polski XVIII wieku*, Warszawa 1986, s. 11

D.7. Rozbiór dzieła wydanego w r. 1809, pod napisem: [J.F.S. Łopaciński,] Rys szczęścia narodowego czyli kardynalne punkta służące do wzrostu potęgi i bogactw narodu polskiego. — fol. — 1

*BUW 5.6.43

Prażmowski et al., nr 32; Inw. Konopczyńskiego, k. 25r

D.8. Definitiones juris civilis. — 4 — 1

D.9. Obraz statystyczny wolnego miasta Krakowa i jego okręgu 1818. — 4 — 1

BUW 145 (2.3.19; inw. 379)

Prażmowski et al., nr 54; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 12r; Kat. BUW (1963), s. 214

D.10. Statistische Tabellen über die königreiche Galizien und Lodomerien nebst der Bukowina, vom Jahre 1817. — 4 — 1

BN 4358 II (Niem.Q.ch.IV.12)

Inw. CBP

D.11. Principes du droit public pour Son Altesse Mr le Prince Sapieha. — fol. — 1

*BN Fr.Q.ch.II.75

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 458 / 86

D.12. [Jan Ferdynand Nax,] Krótkie wyobrażenie charakteru ruskiego, z przedstawieniem szkodliwości Rządu tego narodu, jak rodzajowi ludzkiemu w ogólności, tak też mieszkańcom tych krajów w szczególności. — 4 — 1

*BN Pol.Q.ch.IV.58

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 118v–119r

D.13. Odpowiedź Ignacego Potockiego na zapytanie Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk o reformie Lutra, dana r. 1806. — 4 — 1

*BUW 3.5.26 (inw. 562)

Prażmowski et al., nr 21; Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 20v; Kozerska (1960), nr 298, s. 73

D.14. [Wojciech Gutkowski,] Myśli o rządzie polskim. — 4 — 1

*BUW 4.5.4 (inw. 563)

Prażmowski et al., nr 20; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 7v; Kozerska (1960), nr 410, s. 84

D.15. Pisma (kollegi) Karola Groella: a) Sur la Banque d'Angleterre; b) Sur les Banques d'épargnes en Angleterre; c) Sur la caisse d'amortissement en Angleterre, 1816. — 4 — 1

D.16. [Marco Foscarini,] Relazione dell'origine ^adella Real Casa^a di Savoja delle politiche de ministri della Corte di Torino. — 4 — 1

^{a-a} Rps: Reale Casa

*BN It.Q.ch.IV.14

Inw. CBP

D.17. Kodex cywilny francuski. — 4 — 5

*BUW 4.6.22 (?)

Prażmowski et al., nr 19; Inw. Konopczyńskiego, k. 11r; Kozerska (1960), nr 405, s. 83 (tylko t. 4 z pięciu)

D.18. Jus commune. — 4 — 1

D.19. Projekt pokoju wiecznego z pism P. [Charles'a-Irénée Castel] de Saint Pierre wyjęty przez J[ana] J[akuba] Rousseau 1760, tłumaczony r. 1806 i podany do druku przez Wincentego Turskiego, 1814. — 4 — 1

D.20. Essais^a sur les Etats de l'Europe, France, Espagne, Angleterre. — 4 — 1

^a Rps: Essai

*BN Fr.Q.ch.IV.93

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 522 / 150

D.21. Lettres^a d'un ministre de Pologne à un seigneur de l'empire sur les affaires de la Hongrie. — 4 — 1

^a Rps: Lettre

*BN Fr.Q.ch.IV.92

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 522 / 150

D.22. Johann Adam Steinhausers kleine vermischte Schriften (1736). — 4 — 1

*BN Razn.Q.ch.XVII.53

Inw. CBP

D.23. Contextus variarum propositionum et formularum ad additandum quemquam in omni materia, 1774. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.II.400

Inw. CBP

D.24. Statuta inclyti ac heroici ordinis equitum immaculatae Virginis. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.II.449

Inw. CBP

D.25. Rozprawa o dobrach rządowych, a w szczególności, czyli rząd powinien być właścicielem dóbr gruntowych i jaki jest najlepszy sposób korzystania z tego prawa własności? wypracowana w r. 1819 przez Tadeusza Wojewódzkiego. — 8 — 1

*BN Pol.O.ch.II.10

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 54v

D.26. Institutio regii pueri¹. — 8 — 1

¹ Zob. wyżej s. 64–65

D.27. [Ignacy Benedykt Rakowiecki?]¹, Uwagi nad stanem terażniejszym Europy wieku niniejszego pisane 1814 r. — 8 — 1

¹ W rękopisie znajdowała się notatka Romualda Hubego przypisująca autorstwo I.B. Rakowieckiemu – zob. V.A. Francev, *Pol'skoe slavânověděnie konca XVIII i pervoj četverti XIX st.* Praha 1906, s. 218, przyp. 1.

*BN Pol.O.ch.IV.2

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 127r

D.28. Notata quaedam ex Polono jure politico scitu digna et necessaria viris jure politis et jure consultis anno 1722. — 8 — 1

*BN Lat.O.ch.II.30

Inw. CBP

D.29. Melchioris Lübeck dissertatio de jure stapulae vulgo Stapel Gerichtigkeit, Staffel Recht, item freye Niederlage. — 12 — 1

*BN Lat.O.ch.II.28

Inw. CBP

D.30. Jus naturae seu quaestiones ad prolegomena jurisprudentiae naturalis, et quidem ad ejus partem theoreticam seu contemplativam. — 4 — 2

*BN Lat.Q.ch.II.310

Inw. CBP

D.31. Quaestiones selectae ex institutionibus jurisprudentiae ecclesiasticae auctore [Paulo Josepho] Rieggero. — 4 — 2

*BN Lat.Q.ch.II.257

Inw. CBP

E. Rękopisma w przedmiocie nauk i sztuk pięknych

E.1. Dzieła Ignacego Krasickiego arcybiskupa gnieźnieńskiego, jako to: O rymotwórcach polskich, Bajki, listy, Pan Podstoli, Powieści itd. — fol. — 9¹

¹ Wg Prażmowski et al. rps miał 10 tomów, natomiast wg Kozerskiej – 11 tomów, w tym dwa zaginione podczas II wojny światowej.

BUW 205–213 + *BUW 4.4.12 (inw. 546)

Prażmowski et al., nr 24; Kart. Przyborowskiego; Kozerska (1960), nr 454, s. 90; Kat. BUW (1963), s. 238–249. Wyd.: zob. ibidem

E.2. Zbiór podróży ważnych do różnych części świata odprawionych przez P. [Jochima Henryka] Campe z niemieckiego przetłumaczony przez F.W. Szymanowskiego, 1808. — fol. — 1

*BUW 4.4.31 (inw. 515)

Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 3r; Kozerska (1960), nr 362, s. 79

E.3. Dzieła poetyczne Jana Tomasza z Tarnomentu Żebro pisane w r. 1774. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.XIV.7

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 165v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 7, s. 10–11

E.4. Wiadomość o Bibliotece Liceum Krzemienieckiego i onej porządku przez Pawła Jarkowskiego, 1826. — fol. — 1

*BUW 2.4.27 (inw. 551)

Inw. Konopczyńskiego, k. 9r; Kozerska (1960), nr 633, s. 111. Wyd.: P. Jarkowski, *Wiadomość o bibliotece Liceum Krzemienieckiego i onej porządku udzielona przez jej bibliotekarza Pawła Jarkowskiego Joachimowi Lelewelowi w roku 1825*, wyd. M. Danilewiczowa, „Rocznik Wołyński” 1935, t. 4, s. 77–101

E.5. Rozprawa o literaturze Rzymian, od założenia Rzymu aż do śmierci Augusta, dzieło pośmiertne Jana Nep[omucena] Kossakowskiego. — fol. — 1

*BUW 5.6.19

Inw. Konopczyńskiego, k. 11v

E.6. Rozprawa o literaturze wielkiej czyli większej Grecji, dzieło pośmiertne Jana Nep[omucena] Kossakowskiego. — fol. — 1

*BUW 5.6.20

Inw. Konopczyńskiego, k. 11v

E.7. [Voltaire,] Alzyra polskim wierszem. — fol. — 1

*BUW 4.4.16 (inw. 501)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 29v; Kozerska (1960), nr 465, s. 91

E.8. [François-Thomas-Marie de Baculard d'Arnaud,] Fanni^a czyli żal szczęśliwy, historia angielska. Z francuskiego na polskie tłumaczona przez F.W. Szymanowskiego. — fol. — 1

^a Rps: Fanin

*BUW 4.4.15 (inw. 502)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 6v; Kozerska (1960), nr 468, s. 91

E.9. [Konstantin von Benckendorff,] Mémoires sur les Cosaques et leur utilité à la guerre 1816. — fol. — 1

E.10. Historia rewolucji portugalskiej z francuskiego na polski przełożona 1746. — fol. — 1

*BUW 2.1.2 (inw. 511)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 8r; Kozerska (1960), nr 653, s. 114

E.11. Katalog książek łacińskich, polskich, francuskich, niemieckich i włoskich w bibliotece Kodneńskiej (bez początku). — fol. — 1

E.12. Sophiówka [Stanisława] Trembeckiego własnoręcznie przez autora napisana. — fol. — 1

BUW 215 (2.4.17; inw. 448)

Prażmowski et al., nr 27; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 28r; Kat. BUW (1963), s. 249–250. Wyd.: S. Trembecki, *Sophiówka*, wyd. W.T. Baranowski, [w:] *Prace Komisji do badań nad historią literatury i oświaty*, t. 1, Warszawa 1914, s. 195–211

E.13. Pomnik panowania Stanisława Augusta króla polskiego, wierszem w 2 częściach zawarty r. 1796 (Stanislaida) przez [Marcina] Molskiego^a. — fol. — 1

^a W rpsie pierwotnie zapisano: F.W. Szymanowskiego, co później przekreślono i zapisano inną ręką: Molskiego

BN 3065 (Pol.F.ch.XIV.32)

Inw. CBP; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 32, s. 30–31; Kat. BN (1980), s. 89

E.14. [Alessandro Vittorio Papacino d'Antoni,] Dell'architettura militare per le reggie scuole d'artiglieria. — fol. — 2

*BN It.F.ch.IX.3

Inw. CBP

E.15. Traduction d'une relation faite en turc par un Effendi de la dernière revolte de Constantinople 1731, avec plusieurs circonstances de cet événement tirées d'autres mémoires. — fol. — 1

*BN Fr.F.ch.IV.127

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 498 / 126

E.16. Emerici Hungari monachi ordinis S. Pauli primi Eremitae in Vielun^a Chronicorum sui temporis fragmentum ab a. 1516. — fol. — 1

^a Rps: Vielum

*BN Lat.F.ch.XVII.55

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 231, s. 175–176

E.17. Orator consiliarius tam epithalamicis quam funeralibus praxibus instructus. — fol. — 1

*BUW 6.2.9 (inw. 449)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 20v

E.18. [Michał Leon Obuchowicz,] Sacrarium Hymenaei inter nuptias Michaelis Caroli Radivili et Isabellae Catharinae Sapieżanka – ab alma Academia et Universitate Vilnensi. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.XV.7

Inw. CBP

E.19. Philtrum palladium auspicato hymenaeo Francisci Sapieha et Annae Lubomirskae per Paulum Joannem Wojewodzki 1672. — fol. — 1

BN 3434 III (Lat.F.ch.XV.17)

Inw. CBP

E.20. Gloria Lithuana D. Casimirus Leo Sapieha inter umbras panegyricas depictus stylo Joannis Sawicki S.J. 1654. — fol. — 1

BN 3435 III (Lat.F.ch.XV.18)
Inw. CBP

E.21. *Simphonia nuptialis Francisci Daniłowicz et Elisabethae Catharinae Sapieżanka ab Alberto Ciechanowicz 1636.* — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.XIV.18
Inw. CBP

E.22. *Ciekawości którem mógł widzieć albo słyszeć w Szląsku, Saxonii, Brandenburgii etc. Rozmowy ciekawe, tudzież korespondencje znaczniejsze z przełożonymi, panami i równymi wynotowane i do kontynuacji dalszej zostawione r. 1752 przez X. D. od Sgo J.C.S.P. [Dominika Chojnackiego]* — fol. — 1

*BUW 3.3.7 (inw. 519)
Prażmowski et al., nr 38; Kart. TWPn; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 3v; Kozerska (1960), nr 355, s. 78

E.23. *Wyprawa Argonautów i wyciągi z Diodora Sycylijskiego.* — fol. — 1

E.24. *Historia powszechna od wyprawy Argonautów aż do czasu Mitrydata do r. 3664 przed Chrystusem.* — fol. — 1

*BUW 2.1.4 (inw. 504)
Kart. TWPn; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 8r; Kozerska (1960), nr 306, s. 73

E.25. *Wiersze moje dla zabawki pisane i śmierć Cezara tragedia przez J. Załuskiego*¹. — fol. — 1

¹ Atrybucja wątpliwa. Według Kozłowskiej-Studnickiej autorem przekładu miał być Ildefons Zubowski, ale nie wydaje się to prawdopodobne – zob. cytowana niżej literatura.
BN 3064 III (Pol.F.ch.XIV.31)
Inw. CBP; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 31, s. 30; Kat. BN (1980), s. 86–88

E.26. *Wiersze w języku łacińskim dla zabawy pisane poczynające się od liter w porządku alfabetycznym.* — fol. — 1

E.27. *Chronologia monarchii tureckiej, gdzie się pokazuje, że przez niedbalstwo i niezgodę panów chrześcijańskich Turcy ad tantam potentiam et amplitudinem przyszedli. W tymże woluminie jest jeszcze wiele pomniejszych kawałków tyczących się szczególniej rzeczy polskich*¹. — fol. — 1

¹ Tytuł (obecny) nadany rękopisowi przez J. Bartoszewicza: „Rozmaitości. Zbieranina przez kogoś przynależnego do rodziny Lubomirskich”.
BUW 73 (1.5.4; inw. 495)

Prażmowski et al., nr 37; Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17r; Kat. BUW (1963), s. 120–123

E.28. Badania historyczno-geograficzne o wielkim i najdawniejszym narodzie Skitów czyli jak się potem dał poznać pod nazwiskiem Słowianów przez X. Franciszka Czajkowskiego. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.8 [inna kopia zob. P.10]

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63v. Zob. A. Prażmowski, *Wiadomość o piśmie Jm X. Franciszka Czajkowskiego archidjakona kolegiaty Łowickiej, pod tytułem: Badania historyczno-geograficzne, o wielkim narodzie Scytyjskim, który później dał się poznać pod nazwiskiem Słowian* [...], RTKWPN 1817, t. 11, s. 288–297

E.29. Dictionarium vel vocabularium Latinum scriptum a. 1451. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.XVI.18

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 1327

E.30. Ratio perceptarum pecuniarum in varios usus sacrae regis Majestatis per me Jostum Ludovicum Decium ab initio anni 1552 usque ad finem 1562. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.IV.59

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 110, s. 98. Wyd.: *Rachunki dworu Zygmunta Augusta spisane przez Justa Lud. Deciusza. Od roku 1552 do końca 1562*, [w:] *Rachunki dworu królewskiego 1544–1567*, wyd. A. Chmiel, Kraków 1911 (*Źródła do Historji Sztuki i Cywilizacji w Polsce*, t. 1), s. 1–99 (opis rękopisu s. 1–2)

E.31. Encomiasticon Musarum Paulo Sapieha et Elisabethae Wesselinae a Martino Bujdowicz dicatum, 1602. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.XIV.24

Inw. CBP

E.32. [Paweł Kalwowicz,] Księga wierszów polskich wypisana r. 1550¹ we Lwowie. — fol. — 1

¹ Wg Inw. Konopczyńskiego: ok. 1750

*BUW 5.4.2 (inw. 389)

Prażmowski et al., nr 31; Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 29r

E.33. Helikon zawierający nie tylko wcześniejsze naprzód w r. 1650, po wtóre 1665 w Krakowie wydane, ale nadto inne później pisane, a dotąd niedrukowane prace Jana Gawińskiego (Manuskrypt ten jest autografem Gawińskiego). — fol. — 1

BUW 190 (5.4.6; inw. 444)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 7r; Kat. BUW (1963), s. 231–

232. Wyd.: W. Seredyński, *Jana z Wielomowic Gawińskiego pisma pozostałe*, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, t. 2, Kraków 1882, s. 1–172

E.34. Orland szalony z Ariosta, tłumaczenie Piotra Kochanowskiego. — fol. — 1

*BUW 4.1.39 (inw. 106)

Inw. Konopczyńskiego, k. 2r, 11r; Kozerska (1960), nr 453, s. 89

E.35. Psalterza Dawidowego część pierwsza przekładania Jana Gawińskiego. Dalej Opisanie miesięcy dwunastu, w końcu wiersz winszujący pisany r. 1682. — fol. — 1

*BUW 6.3.14 (inw. 443)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 7r; Kozerska (1960), nr 449, s. 89. Wyd.: W. Seredyński, *Jana z Wielomowic Gawińskiego pisma pozostałe*, s. 173–225

E.36. Pestium pestes scientiae emortuae bellorum tumultibus Sarmatiae anima literarum studium seu Oratio in renovatione studiorum in Collegio Sapiehana Brestensi S.J. 1709. — fol. et 4 — 1

*BN Razn.F.ch.XVII.157 [inna kopia zob. E74]

Inw. CBP

E.37. Meta honoris quam D. Casimirus Sapieha gentilitia sagitta tetigit festiva gratulatione a collegio Brestensi S.J. celebrata 1680. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.XV.25

Inw. CBP

E.38. Table ou tableau de ce qui est contenu dans les XL volumes in 4to de l'histoire universelle d'une société littéraire d'Angleterre. — fol. — 1

E.39. Horatiana Emblemata a Justo Lipsio tabulis aeneis^a illustrata (sine titulo). — fol. — 1

^a Rps: aereis

E.40. [Wojciech Gutkowski,] Podróż do Kalopei, do kraju najszcześniejszego w świecie, gdzie bez pieniędzy i bez własności, bogactwa, przemysł i dobre wszystkich mienie, jak najwięcej wygórowało i gdzie tom II historii życia Bolesława II króla polskiego znajduje się. — 4 — 1

*BN Pol.Q.ch.III.1

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 59r

E.41. Aleksander Medyceusz, tragedia oryginalna w 5 aktach napisana wierszem przez Grzegorza Ignacego Szadbeja. — 4 — 1

*BN Pol.Q.ch.XIV.112

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 182; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 151, s. 96. Wyd.: I. Szadbej, *Poezije Ignacego Szadbeja*, Lwów, 1833, s. 47–118

E.42. Sprzeczność charakterów czyli figiel Dorotki, komedia w 3 aktach. — 4 — 1

*BUW 4.5.46

Prażmowski et al., nr 22; Inw. Konopczyńskiego, k. 26r; Kozerska (1960), nr 484, s. 93

E.43. Obraz wzrostu, użytku i o przyczynach upadku nauki malowania i rzeźby przez D[aniela] Kondratowicza 1818. — 4 — 1

*BUW 1.7.25 (inw. 39)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 11r; Kozerska (1960), nr 610, s. 107

E.44. Jegjupka Andrie Gubranovichia Dubrovecjanina. — fol. — 1

E.45. Rozprawa o leksykografii łacińskiej i polskiej przez X. Stanisława Czerskiego 1818. — 4 — 1

*BUW 4.5.34 (inw. 45)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 4v; Kozerska (1960), nr 489, s. 94

E.46. Fluvius eloquentiae variis abundans fontibus per Joannem Sapieha Palatinidam Mścisłaviensem a. 1753. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XV.158

Inw. CBP

E.47. [Józef Bonawentura Załuski,] Trojden^a książę litewski, trajedia w 5 aktach 1804. — 4 — 1

^a Rps: Troidon

*BN Pol.Q.ch.XIV.69

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 178r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 108, s. 75

E.48. Uśmierzenie rokoszu pod Zawichostem, rytm bohaterski w księgach XII przez Stanisława Dolańskiego, 1800. — 4 — 1

*BN Pol.Q.ch.XIV.28

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 173r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 67, s. 54–55

- E.49. Rozbiór krytyczny zasad historii o początku rodu ludzkiego rozprawa I przez [Hugona] Kołłątaja, napisana w Ołomuńcu 1800. — 4 — 1
 *BUW 3.5.18 (inw. 373)
 Prażmowski et al., nr 13; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 11r; Kozerska (1960), nr 295, s. 72
- E.50. [Jan Paweł Woronicz,] Świątynia Sybilli w 4 pieśniach. — 4 — 1
 *BUW 4.5.40 (?)
 Inw. Konopczyńskiego, k. 29v. Wyd.: J.P. Woronicz, *Sybilla. Poema historyczne we czterech pieśniach*, Lwów 1818
- E.51. [Battista Guarini,] Pasterz wierny, sztuka dramatyczna wierszem. — 4 — 1
 *BUW 4.5.31
 Inw. Konopczyńskiego, k. 22v; Kozerska (1960), nr 479, s. 93
- E.52. Orgina, trajedia w 3 aktach w r. 1815 napisana. — 4 — 1
 *BUW 4.6.50
 Prażmowski et al., nr 17; Inw. Konopczyńskiego, k. 22r
- E.53. Derwisz Gosp. Stiepa Maroja Giorgi. — 4 — 1
- E.54. Carmina Dionysii Fran[cisci] Książnin selecta. — 4 — 1
 *BN Lat.Q.ch.XIV.99
 Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 210, s. 162
- E.55. Simonis Starovolscii de claris oratoribus Sarmatiae. — 4 — 1
 *BN Lat.Q.ch.XVIII.99
 Inw. CBP
- E.56. O poezji dramatycznej przez Franciszka Wężyka. — 4 — 1
 *BUW 4.5.35
 Inw. Konopczyńskiego, k. 29r; Kozerska (1960), nr 488, s. 94. Wyd.: S. Tomkowicz, *Franciszek Wężyk «O poezji dramatycznej»*, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, t. 1, Kraków 1878, s. 273–332
- E.57. Prace wierszopiskie Fran[ciszka] Dionizego Książnina. — 4 — 1
 *BUW 4.5.36
 Inw. Konopczyńskiego, k. 10v; Kozerska (1960), nr 452, s. 89
- E.58. Satires, epigrammes et contes de [Jean-Baptiste] Rousseau 1715. — 4 — 1
 BN 3766 II (Fr.Q.ch.XIV.28)
 Inw. CBP

E.59. M[arka] Tulliusza Cyserona o naturze bogów księgi trzy do Marka Brutusa, tłumaczone przez Aleksandra Le Brun. — 4 — 1

*BUW 2.5.10 (inw. 41)

Inw. Konopczyńskiego, k. 4r; Kozerska (1960), nr 429, s. 87

E.60. Część pierwsza wojny tureckiej, relacją w sobie zawierająca, która niechętnych Turczyńa zamysłów przeciw chrześcijańskiemu cesarzowi była rozewaniem. — 4 — 1

*Bibl. Szt. Gł. 15-6-8 (37553)

Sistematyczny katalog (1880), nr 37553, s. 919; Korzeniowski (1910), nr 437, s. 342–343; Bańkowski, Ptaszycki (1930), s. 20, nr XXXVIII

E.61. Różne myśli i wiadomości ciekawe (zbieranina nieporządna). — 4 — 1

E.62. Sarmatarum reges antiquissimi, tam in majori minorique Asia, quam in Europa. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.IV.115

Inw. CBP

E.63. [Józef Kalasanty Szaniawski,]¹ Niektóre uwagi podane do namysłu spółredaktorom pisma periodycznego pod tytułem: Zbiór materiałów do historii polskiej etc. wydawać się mianego, pisane w miesiącu sierpniu 1804. — 4 — 1

¹Autorstwo na podstawie: M. Deszczyńska, *Józef Kalasanty Szaniawski*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 47, Warszawa–Kraków 2010–2011, s. 2. Kraushar (zob. niżej) nie zidentyfikował autora.

*BN Pol.Q.ch.IV.11

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 112v–113r. Wyd.: A. Kraushar, *Projekt utworzenia za czasów pruskich w mieście Warszawie Towarzystwa historycznego i Czasopisma peryodycznego pod tytułem „Zbiór materiałów do historii polskiej”*, Lwów 1903 (Miscellanea historyczne, t. 1)

E.64. [Ivan Gundulić,] Osman spiewan po Gospodynu Givu Frana Gundulichia Vlastelinu Dubrovackomu. — 4 — 1

E.65. Historia Estery królowej perskiej i medskiej wierszem polskim opisana przez Wojciecha Jezierskiego – toż historia Judith. — 4 — 1

*BUW 4.6.40 (inw. 242)

Prażmowski et al., nr 14; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 9v

E.66. Kajet obejmujący: a) Gramatykę łacińsko-francuską; b) Jeografię powszechną w języku francuskim^a. — 4 — 1

^a W rpsie pierwotnie zapisano: niemieckim, co później skreślono i dopisano tą samą ręką: francuskim

E.67. Palladium Sarmatico Palemoniae Trojae soluta eloquentia inter civilia Lechici illi dissidia e praesuleo fundatricis Protaserii coelo in Academia Pergama delapsum, 1716. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XV.247

Inw. CBP

E.68. Joannis Rivocii S.J. Panegyrici. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XV.199

Inw. CBP

E.69. Historia o Chryzeidzie i Arymanie¹. — 4 — 1

¹ Prawdopodobnie: Honoré d'Urfé, *Awantura albo Historya swiatowe rewolucye y niestatecznego alternatę szczęścia zamykająca. Z francuskiego na oyczysty ięzyk przez syna s.p. Jana Karola Rubinkowskiego [...]* wy tłumaczona [...], Toruń 1741.

*BUW 4.6.16 (inw. 46)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 3v

E.70. Antemurale in verteis Pindi studiosis mentibus commendabile a Simone Grzybowski demonstratum, 1734. — 4 — 1

E.71. Liber quintus Archivi provinciae [Societatis Jesu] continet epistolas provincialium quae typis non sunt mandatae (sine fine). — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XV.88

Inw. CBP

E.72. Postać nowego Adama czyli związek niewinności z cnotliwą miłością. — 4 — 1

*BUW 5.6.75

Inw. Konopczyńskiego, k. 23r

E.73. Peregrynacja albo pielgrzymowanie do Jeruzalem ziemi ś.p. Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła. — 4 — 1

*BUW 3.6.41

Inw. Konopczyńskiego, k. 24r

E.74. Pestium pestes Scientiae ac emortuae bellorum tumultibus Sarmatiae anima literarum studium seu oratio in renovatione studiorum in Collegio Sapiehano Brestensi S.J. 1709. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XVIII.31 [inna kopia zob. E.36]

Inw. CBP

E.75. [Stanisław Treter,] Biografia Tomasza I Tretera, kanonika Ś. Maryi za Tybrem rzymskim, poprawnie przepisana 1810 z portretem na czele. — 8 — 1

*BUW 3.6.4 (inw. 241)

Prażmowski et al., nr 4; Inw. Konopczyńskiego, k. 3r; Kozerska (1960), nr 300, s. 73

E.76. Catalogue des livres français et autres langues dans la Bibliothèque de M. Czapski, 1750. — 8 — 1

*BN Fr.O.ch.XVIII.1

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 599 / 227

E.77. [Ivan Bunić Vučić,] Plandovagna Gospodina Giva Vuchichievicza Bona Vlastelina Dubrovackoga. — 8 — 1

E.78. Opis życia ś.p. Aleksandra Eremiana Wojewódzkiego ucznia pierwszego klasy W. XX. Pijarów Warsz. 1825. — 8 — 1

*BUW 2.6.25 (inw. 217)

Inw. Konopczyńskiego, k. 20v; Kozerska (1960), nr 304, s. 73

E.79. Wiadomości o historii powszechnej. — 8 — 1

*BUW 3.5.33 (?)

Inw. Konopczyńskiego, k. 29r

E.80. Pamiętnik życia Graffa de Comminge z francuskiego na polski przełożony. — 8 — 1

E.81. Rozprawa o książce peregrynacji jerozolimskiej X. M[ikołaja] K[rzysztofa] Radziwiła przez Tomasza Tretera wydanej. — 8 — 1

*BUW 4.2.20 (inw. 244)

Prażmowski et al., nr 2; Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kozerska (1960), nr 299, s. 73

E.82. Wanda, tragedia w 3 aktach przez Franciszka Wigurę. — 8 — 1

*BN Pol.O.ch.XIV.7

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 186v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 178, s. 119

E.83. Liber manuscriptus Arabicus de Mahumedanis. — 8 — 1

E.84. [Wojciech Stanisław Chrościński,] Józef do Egiptu od braci przedany tam dla czystości inkarcerowany, potem dla wykładu snów od więzienia wolny i do łaski przywrócony, trzynasto pieśni ósmioralnego rytmu pisany 1743. — 8 — 1

*BUW 2.2.4

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 3v. Wyd.: W.St. Chrościński, *Iożef do Egiptu od Braci przedany, Tam Dla Czystości, inkarcerowany, Potym Dla wykładu Snow od Więzienia wolny y do Łaski przypuszczony. Trzynasto Piesni Ośmiorakiego Rythmu Ogłoszony*, b.m.w. 1745

E.85. [Mikołaj z Wilkowiecka,] Historia o chwalebnem zmartwychwstaniu pańskim na sławnym Dialogu Częstochońskim uczyniona, septies ab authore exhibitata semper placuit. — 8 — 1

BUW 188 (4.2.32; inw. 227)

Prażmowski et al., nr 3; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 18v; Kat. BUW (1963), s. 230–231

E.86. Tobiasz [Stanisława Herakliusza] Lubomirskiego, Poesie postu świętego, 1670. — 8 — 1

*BUW 2.2.5 (inw. 51)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 23r; Kozerska (1960), nr 482, s. 93; S.H. Lubomirski, *Poezje zebrane*, t. 2: *Komentarze*, wyd. A. Karpiński, Warszawa 1996, s. 192, poz. 113

E.87. Arcana Rherotoriae [!] et poeticae artis, 1715, Historia polska do Augusta II włącznie. — 8 — 1

*BN Lat.O.ch.XVII.110

Inw. CBP

E.88. Andreae Alciati Emblemata (sine titulo). — 8 — 1

E.89. Parnassus illustris sive nomina et elucidatio historiarum, poetarum, fabularum, insularum, aliorumque, 1734. — 8 — 1

*BN Lat.O.ch.XVII.61

Inw. CBP

E.90. Nomenklator polsko-łaciński (bez tytułu). — 8 — 1

E.91. Notata różnych sentencyj i sensów z mów X. [Józefa Andrzeja] Załuskiego biskupa kijowskiego i czerniechowskiego w r. 1744 w Lublinie spisane. — 8 — 1

*BN Razn.O.ch.XVII.113

Inw. CBP

^aE.92. Rozmowa o sztuce krasomówstwa nauczyciela z uczniem. — 8 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

*BUW [rps przekazano do BPUW – zob. niżej Prażmowski et al. – ale nie został odnaleziony w zbiorach bibliotecznych]
Prażmowski et al., nr 5

^aE.93. Miłość dworska, komedia w 3 aktach oryginalnie napisana przez Macieja Bayer patrycjusza miasta Krakowa 1780. — 4 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

*BUW 5.6.89

Prażmowski et al., nr 8; Inw. Konopczyńskiego, k. 2v; Kozerska (1960), nr 445, s. 89

^aE.94. Rolnik ministrem czyli prawdziwa przyjaźń i cnota w wieśniaku, komedia w 3 aktach przez Wojciecha Wielądka. — 4 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

BUW 202 (4.6.17; inw. 42)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 29r; Kat. BUW (1963), s. 237

^aE.95. Pisma różne historyczne. — 4 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

BN 3003 I (Lat.Q.ch.IV.98)

Inw. CBP; Kaliszuk, Szyller (2012), s. 70–71

^aE.96. Sentymenta polityki i roztropności o Bogu, religii i ojczyźnie przez Macieja Bayer patrycjusza miasta Krakowa 1780. — 4 — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

*BUW, 4.1.33

Inw. Konopczyńskiego, k. 2v

^aE.97. Historia podróz skrócona napisana przez [Jeana François] La Harpa, przełożona na język polski przez J. R. od 6 do 23^b włącznie. — fol. — 18^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r. ^b Rps: 24

*BUW 5.4.19 (inw. 579)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 7v; Kozerska (1960), nr 359, s. 78

P. Rękopisma w przedmiocie rzeczy polskich

P.1. Dziennik sejmu ekstraordynaryjnego warszawskiego d. 4 Augusti 1750 r. odprawionego. — fol. — 1

[inna kopia zob. P.29]

P.2. Mapa miasteczka Nobel w ekonomii pińskiej za dekretem podkomorsko-komisarskim r. 1786 d. 27 maja ferowanym wymierzzonego. — fol. — 1

P.3. Joannis Dlugossi seu Longini canonici Cracoviensis Historia Polonica usque ad annum 1480 (tom II i III). — fol. — 2

*BN Lat.F.ch.IV.7 t. 1–2

Inw. CBP; Białecki (1860), s. 54–60

P.4. Księga pisanych praw, przywilejów i dekretów similia praejudicata z różnych kontrowersji potrzebnych ludziom nacji ormiańskiej we Lwowie teraz i na potem będącym, od ś.p. królów polskich i teraz panującego Władysława IV nadanych, pozwolonych i ferowanych, staraniem Iwaszka Bernatowicza starszego 1640¹. — fol. — 1

¹ Kopia z 1824 r. – zob. W.A. Maciejowski, *Historia prawodawstw słowiańskich*, wyd. 2, Warszawa–Lipsk 1856, t. 1, s. 202–203.

*BN Lat.F.ch.II.113

Inw. CBP

P.5. Panowanie Władysława Jagiełły przez Łukasza Gołębiowskiego. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.6

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63v

P.6. Pisma zawierające przywileje nadane Żydom przez Zygmunta Augusta, Kazimierza i Stefana Batorego. — fol. — 1

*BUW 3.4.10

Inw. Konopczyńskiego, k. 30v

P.7. Władysław IV przez K[ajetana] Kw[iatkowskiego]. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.227

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 101v. Wyd.: K. Kwiatkowski, *Dzieje narodu polskiego za panowania Władysława IV. króla polskiego i szwedzkiego* [...], Warszawa 1823

P.8. Historia panowania Jana Kazimierza przez X. Michała [Dymitra, właśc. Tadeusza] Krajewskiego (bez początku). — fol. — 1

*BUW 2.4.22 (inw. 500) (?) [inna kopia zob. P.28]

Prażmowski et al., nr 23; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 12r; Kozerska (1960), nr 296, s. 73

P.9. Pieniądzarnia Królestwa Polskiego z starych i nowych praw, z porządkowych ustaw, z liczbowych rejestrów, z starodawnych zwyczajów etc. zebrana r. 1769. — fol. — 1

BN BOZ 1319

Inw. BOZ (1967), s. 68

P.10. Badania historyczno jeograficzne o Skitach przez X. [Franciszka] Czajkowskiego. — fol. — 2

*BN Pol.F.ch.IV.1 t. 1–2 [inna kopia zob. E.28]

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63r

P.11. Diariusz sejmu głównego Księstwa Warszawskiego odprawionego r. 1811. — fol. — 2

BUW 140 (2.1.6; inw. 487) + *BN Pol.F.ch.IV.72 [jeden tom przekazano do BPUW, drugi zaś został wywieziony do Petersburga]

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 212;

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 73r–v

P.12. Rapporta o czynnościach wojskowych polskich w r. 1794 zdawane to jenerałowi Mokronowskiemu, Orłowskiemu, to Kościuszcze i innym. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.163

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 91r–v

P.13. [Jan Ferdynand Nax,] O spławności i połączeniu rzek krajowych kilka pism rozmaitych w języku polskim i niemieckim. — fol. — 1

*BUW 4.4.7 (inw. 523)

Prażmowski et al., nr 50; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 19v; Kozerska (1960), nr 407, s. 84

P.14. Protokół posiedzeń Towarzystwa do ksiąg elementarnych od r. 1775 do 19 kwietnia 1792 zawierający 561 sesji. — fol. — 1

BUW 134 (5.6.5; inw. 555)

Inw. Konopczyńskiego, k. 23v; Kat. BUW (1963), s. 208

P.15. Journal zaczęty d. 14 czerwca 1794 w obozie pod Utratą. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.165

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 91v; Korzeniowski (1910), nr 311, s. 232

P.16. Projekta i inne pisma sejmowe od r. 1788 do 1792. — fol. — 58

AGAD, zespół 13: Archiwum Sejmu Czteroletniego, t. 1–25 [różnica w liczbie tomów spowodowana została zarówno zaginięciem niektórych woluminów, jak też przeoprawieniem całości w Petersburgu]

Osiecka (2002), s. 148–149

P.17. Mathiae Dogiel Codex diplomaticus regni Poloniae. — fol. — 5

*BN Lat.F.ch.IV.128 t. 2

Inw. CBP

P.18. Pierwsza epoka narodu słowiańskiego przez Fr[anciszka] Czajkowskiego. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.2

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63r

P.19. Zbiór niektórych pism dotyczących się dziejów panowania Zygmunta Augusta, Henryka Walezjusza, Stefana Batorego i Zygmunta III wypisany z archiwum domu Chodkiewiczowskiego. — 4 — 1

*BN Razn.F.ch.IV.69

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 376, s. 282–283

P.20. Dzieje ziemi wschowskiej i stołecznego jej miasta Wschowy, z przystosowaniem do historii narodowej przez Józefa Jonemana zebrane i spisane w r. 1813. — fol. — 1

BUW 226 (2.4.25; inw. 536)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 10r; Kat. BUW (1963), s. 257

P.21. Akta dotyczące się archidiaconatu plockiego. — fol. — 1

P.22. Opisanie kilku kościołów parafialnych, w całej parafii wiosek i miejsc znaczniejszych od tychże kościołów w r. 1778. — fol. — 1

*BUW 1.1.4 (inw. 533, 533a, 533b)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 20v

P.23. Compendium variarum transactionum ex cancellaria regni expeditarum earumque in hunc librum ab anno 1744 ad 1759 usque inclusive inductarum. — fol. — 1

*BN Razn.F.ch.II.8

Inw. CBP

P.24. Manuskrypta zawierające: a) Rokosz gliniański roku 1379; b) Konfederacji chłopskiej znalezionej r. 1767 na rynku w Tarczynie projekt; c) Rozmowa ziemianina domowego z ziemianinem wojskowym; d) Instrukcja na sejm walny warszawski 1683 posłom z województwa sieradzkiego podana etc. (dar Aleks[andra] Russyana). — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.169

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 92r–v; Korzeniowski (1910), nr 313, s. 232–233

P.25. Journal de la diète générale des Etats du royaume de Pologne et du Grande Duché de Lithuanie à Grodno l'an 1744. Tudzież diariusz sejmu ordynaryjnego warszawskiego r. 1746. — fol. — 1

*BN Razn.F.ch.IV.94

Inw. CBP

- P.26. [Świętosław Orzelski,] Akta bezkrólewia po Augustie III. — fol. — 1
*BUW 1.4.30 (inw. 586) (?)
Prażmowski et al., nr 26; Inw. Konopczyńskiego, k. 1r; Kozerska (1960), nr 159, s. 53
- P.27. Diariusz spraw Trybunału Głównego Lubelskiego pod łaską Piotra Nałęcz Małachowskiego w r. 1779 sądzonych. — fol. — 1
- P.28. Panowanie Jana Kazimierza przez X. [Michała] Krajewskiego. — fol. — 3
[inna kopia zob. P.8]
- P.29. Diariusz sejmu ekstraordynaryjnego warszawskiego odprawionego 4 Augusti 1750. — fol. — 1
BUW 101 (2.1.11; inw. 541) [inna kopia zob. P.1]
Prażmowski et al., nr 39; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 157. Wyd.: zob. ibidem
- P.30. Listy dawniejsze i różne ekspedycje in materia status. — fol. — 1
BUW 97 (1.5.16; inw. 461)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17r; Kat. BUW (1963), s. 142–151
- P.31. [Stanisław Jan Jabłonowski,] Traktat o familiach, kolligacjach i pokrewieństwach między sobą domów polskich i litewskich i onychże kolligacjach z postronnymi w cudzych krajach domami. — fol. — 1
- P.32. Diariusz sejmu ekstraordynaryjnego sześciodzielnego w Grodnie 1744. — fol. — 1
BUW 100 (2.1.7; inw. 482)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 154–157. Wyd.: zob. ibidem
- P.33. Processus judiciarius granicialis regni Poloniae per Stanislaum Lochowski an. 1640 conscriptus, nunc vero per Franc[iscum] Butkiewicz appendice jurium granicialium auctus 1746. — fol. — 1
*BN Lat.F.ch.II.80
Inw. CBP
- P.34. Dopełnienie przypadków w obyczajach wieku 18, przez P. [Charlesa Pino-ta] Duclos^a, manuskrypt tłumaczony przez Izydora Szembeka. — fol. — 1^b
^a Rps: Duklos ^b Na marginesie inną ręką: NB
*BUW 2.4.28 (inw. 552)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5v

P.35. [Michał Szczęśliwo,] Klucz własny do wszystkich domów książąt litewskich i niektórych ruskich w naszych znajdujących się kronikach prawdziwie według Kronik przypadający. — fol. — 1

BN 3283 III (Pol.F.ch.IV.9)

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 83v; Kat. BN (1980), s. 436–437

P.36. Noty różne i listy Jana Nep[omucena] Małachowskiego, posła polskiego w Dreźnie, do króla Stanisława Augusta 1792. — fol. — 1

BN 3295 III (Bibl. Szt. Gł. 43-1-10 (37538))

Sistematičeskij katalog (1880), nr 37538, s. 918; Korzeniowski (1910), nr 432, s. 341; Bańkowski, Ptaszycki (1930), s. 17, nr XXXI; Kat. BN (1980), s. 452

P.37. O ludach pierwiastkowych, z których się utworzył naród słowiański i polski, 1813 przez X. Franciszka Czajkowskiego. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.228

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 101v; Kat. wystawy (1933), nr 457, s. 101

P.38. Diariusz sejmu ordynaryjnego warszawskiego 1758, zerwanego przez [Mikołaja] Podhorskiego, posła z województwa wołyńskiego. — fol. — 1

BUW 106 (2.1.16; inw. 559)

Prażmowski et al., nr 29; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 161–162. Wyd.: zob. ibidem

P.39. Kodeks Towiańskiego zawierający chronograficzne i geograficzne Polskiego Królestwa opisanie (Dwa egzemplarze). — fol. — 1

*BUW [brak sygnatury w Kart. Przyborowskiego]

Kart. Przyborowskiego

P.40. Diariusz sejmu ordynaryjnego warszawskiego d. 30 IX 1754 przypadającego. — fol. — 1

BUW 104 (2.1.20; inw. 577)

Prażmowski et al., nr 40; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 158. Wyd.: zob. ibidem

P.41. [Aleksander Mustafa Korycki,] Protokół różnych ekspedycji w pogranicznych interesach większej wagi i rezolucyj tudzież rekwizycji. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.164

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 91v

P.42. Statut polski i różne pomniejsze pisma tyczące się Rzplitej polskiej od r. 1606 (bez tytułu). — fol. — 1

BUW 49 (1.5.18; inw. 463)

Prażmowski et al., nr 42; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17r, 30v; Kat. BUW (1963), s. 80–83

P.43. Diariusz sejmu walnego ordynaryjnego grodzieńskiego w r. 1752 odprawionego. — fol. — 1

BUW 103 (2.1.14; inw. 542)

Prażmowski et al., nr 33; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 157–158. Wyd.: zob. ibidem

P.44. Przywileje różnym biskupom dane od 15. do 16. wieku. — fol. — 1

P.45. Acta consistorii Opocnensis, cura et labore Lu[c]ae Stanislai Toszkowic apostolici et actorum consistorii notarii 1654. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.II.35

Inw. CBP

P.46. Actus exdivisorialis bonorum Porzyca aliorumque inter Ill. Mcum Sapieha ab una, et Ill. Mcos Zamojskie, Stadnickie parte ab altera subsecuti, Oblatio in castro Camenecens. Podoliae a. 1754. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.II.57

Inw. CBP

P.47. [Michał Despot-Zenowicz,] Kampania oddziału wojsk polskich pod jenerałem Sierakowskim r. 1794 odbyta. — fol. — 1

*BN Pol.F.ch.IV.166

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 91v–92r; Korzeniowski (1910), nr 312, s. 232. Wyd.: M. Despot-Zenowicz, *Kampania oddziału wojsk polskich pod generałem Sierakowskim odbyta 1794 r.*, [w:] *Pamiętniki z ośmnastego wieku*, t. 2, Poznań 1862, Dodatki, s. 27–50

P.48. [Jan Śniadecki,] Uwagi nad miejscami do dziejów i interesów Polski ściągającymi się w dziele P. Willersa ([Charles de] Villers) znajdującymi się, w Paryżu przez Jana Śniadeckiego w języku francuskim napisane i tamże r. 1804 wydrukowane, a r. 1814 przez Fr[anciszka] Szopowicza na polski język przełożone¹. — fol. — 1

¹ Por. J. Śniadecki, *Uwagi [...] dotyczące się dziejów Polski nad dziełem Pana Villers. Wydane d. 23. Marca 1804 r. w Paryżu, a przełożone na język polski przez Z[enona] H[ołowińskiego]*, Warszawa 1823.

*BN Pol.F.ch.IV.170

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 92v

P.49. Rozmaite zbiory do historii polskiej na końcu wieku 17. i początku 18. — między temi jest 6 pism drukowanych. — fol. — 1

P.50. *Annalium Poloniae ab electione Michaelis I ad ejus obitum Climacter quartus scriptore Vespasiano a Kochow Kochowski equite Polono.* — fol. — 1

*BOK 267

Kat. BOK, nr 356, s. 533

P.51. [Stanisław Leszczyński,] *Głos wolny^a wolność ubezpieczający*, 1744. — fol. — 1

^a W rpsie skreślone powtórzenie wyrazu: wolny

*BN Pol.Q.ch.II.3

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 48r

P.52. *Historia 62 arcybiskupów gnieźnieńskich od Vilibalda Galla aż do Andrzeja Olszowskiego.* — fol. — 1

^a Rps: Olszewskiego

P.53. *Compendium actorum podczas konfederacji primo wojskowej pod Gorzycami, potem jeneralnej tarnogrodzkiej anno 1715.* — fol. — 1

*BUW 3.3.4 (inw. 438)

Prażmowski et al., nr 47; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v; Kozerska (1960), nr 294, s. 72

P.54. *Terra regia propter bene meritos cives regni Poloniae M.D.L. consecrata, alias Registrum bonorum regalium tam hybernialium quam mensalium S.R.M. collectum*, 1758. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.IV.99

Inw. CBP; Korzeniowski nr 122, s. 103

P.55. *Tomus vigesimus quartus epistolarum, legationum, postremi actus vitae Sigismundi I regis Poloniae M.D.L. continens annum Dni 1548.* — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.IV.146y

Inw. CBP; Korzeniowski nr 162, s. 134

P.56. *Der Stadt Dantzig Privilegia wie sie König Stephanus confirmiret auch die Versicherung der Religion verordnet hat.* — fol. — 1

P.57. *Krótki spis o porażce i zajęciu Maksymiliana – Rękopism z Muzeum narodowego czeskiego z r. 1588¹.* — fol. — 1

¹ Kopia rękopisu z 1822 r. ofiarowana TWPN przez Václava Hanę.

*BN Boh.F.ch.IV.1

Flajšhans (1897), s. 18, nr 13; Kraushar III, 2, s. 302

P.58. *Próbka pióra bezstronnego obywatela nad stanem terażniejszym i przyszłym Polski przez Kaj[etana] Kwiatkowskiego 1791.* — fol. — 1

Wyd.: K. Kwiatkowski, *Probka piora bezstronnego obywatela nad stanem teraźniejszym i przyszłym Polskiej* [...], Warszawa 1791

P.59. Sumariusz konstytucyj za panowania N. Stanisława Augusta od r. 1764 do 1776 utworzonych. — fol. — 1

*BUW 2.1.18 (inw. 569)

Prażmowski et al., nr 35; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 27r; Kozerska (1960), nr 216, s. 61

P.60. Manuskrypt niegdy Jana Opaleńskiego i z innymi papierami zawierający. — fol. — 1

BUW 47 (1.4.29; inw. 401)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 20v; Kat. BUW (1963), s. 76–77

^aP.61. Diariusz sejmu ekstraordynaryjnego dwuniedzielnego warszawskiego zerwanego przez Wyżgę posła województwa bełzkiego a. 1750. — fol. — 1^a

^{a-a} W rpsie wpis umieszczony między wpisami nr 62 i 63

BUW 102 (2.1.10; inw. 462)

Prażmowski et al., nr 48; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kat. BUW (1963), s. 157. Wyd.: zob. ibidem

P.62. Wiadomości historyczne do panowania Augusta II króla polskiego. — fol. — 1

*BUW 6.2.2

Prażmowski et al., nr 49; Inw. Konopczyńskiego, k. 29r

P.63. Pisma rozmaite tyczące się rzeczy polskich, z czasów mianowicie Zygmunta Augusta, Stefana królów, między którymi jest testament Zygmunta Augusta, opis jego pogrzebu w Rzymie r. 1572 obchodzonego, Sententiae reipublicae salutare etc. — fol. — 1

*BUW 5.6.30 (?)

Prażmowski et al., nr 53; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v

P.64. Teatrum różnemi polskich rewolucyj od r. 1715 do 1718 indukcjami odmiennie wielkich w Rzplitej Statystów, konsyliarzów piórem i głową wystawione, a dla przejrzenia się w wolnych sercach i sensach potomnym wiekom stworzone. — fol. — 1

*BUW 3.3.3 (inw. 433)

Prażmowski et al., nr 36; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v; Kozerska (1960), nr 293, s. 72

P.65. [Andrzej Lisiecki,] *Apologia pro libertate reipublicae et legibus regni Poloniae contra callidos novi juris receptores*, to jest: Dowód jasny, że N. Królestwu Polskiemu nie godzi się ani publice ani privatim w Koronie i W.X.L. żadnego i żadnym sposobem dostawać ani mieć dziedzictwa, 1625. — fol. — 1

*BUW 4.1.28 (?) [zob. inna kopia P.78]

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 1v

P.66. *Annales Conventuum Cisterciensium^a in Polonia ab a. 1684 connotati per Benedictum Kmita*. — fol. — 1

^a Rps: Cistersiensium

P.67. Manuskrypt z intytulacją u góry: *Laus Deo semper*, z r. 1603 do 1610, zawierający jakieś rejestra ekonomiczne, dalej różne listy, notatki gospodarskie, tudzież kopie mów i dyplomatów królewskich z czasów Jana Kazimierza i Michała królów. — fol. — 1

P.68. Sumariusze ksiąg Metryki wielkiej W.X.L. od króla Kazimierza Jagiellończyka aż do Jana III. — fol. — 15¹

¹ TWPN otrzymało w 1827 r. kopię złożoną z 15 tomów (bez t. 2). Nie natrafiono na miejsce jej przechowywania – zob. Bańkowski, Ptaszycki (1930), s. 13–14, 31–44, zwłaszcza s. 36–37.

P.69. Kopie listów rozmaitych zebranych około r. 1710 przez Malchera Gurowskiego starostę kościańskiego. — fol. — 1

*BUW [rps przekazano do BPUW – zob. niżej Prażmowski et al. – ale nie został odnaleziony w zbiorach bibliotecznych]

Prażmowski et al., nr 44

P.70. Statut W.X.L. pisan w Warszawie na sejmie r. 1578 m. marca. — fol. — 1

*BUW 4.1.37 (inw. 439)

Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 26v; Kozerska (1960), nr 184, s. 56

P.71. *Diariusz^a sejmu walnego Grodzieńskiego synoptice zebrany a. 1744 przez Tomasza Sołtyka wojewodę łęczyckiego*. — fol. — 1

^a W rpsie pierwotnie zapisano: Statut, co następnie przekreślono i zapisano: Diariusz

*BUW 3.3.10 (inw. 556)

Prażmowski et al., nr 46; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kozerska (1960), nr 204, s. 59

P.72. *Dzieje polskie Kromera przekładania z łacińskiego na polskie Marcina Błażowskiego r. 1653*. — fol. — 1

*BUW 3.3.9 (inw. 481)

Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 12v; Kozerska (1960), nr 283, s. 71

P.73. Rękopism obejmujący rzeczy dotyczące się panowania Augusta II. — fol. — 1

P.74. Acta legationis publicae Jerzego Ożarowskiego od skonfederowanych przy N. królu Stanisławie Rzplitej stanów do króla francuskiego odprawionej r. 1736. — fol. — 1

*BUW 6.3.8 (inw. 464)

Prażmowski et al., nr 40; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 22r; Kozerska (1960), nr 197, s. 57

P.75. Juris Culmensis emendati libri III (bez końca). — fol. — 1

P.76. Statuta sive constitutiones sinodales episcoporum Cracoviensium. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.II.202

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 1170

P.77. Considérations sur le gouvernement de Pologne et sur la reformation projetée, 1772. — fol. — 1

*BN Fr.F.ch.II.72

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 442 / 70

P.78. [Andrzej Lisiecki,] Apologia pro libertate Reipublicae Polonae et legibus regni contra callidos novi juris receptores etc. conf. nr 65. — fol. — 1

*BUW 4.1.32 (?) [zob. inna kopia P.65]

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 1v

P.79. Relatio Michaelis Radziejowski episcopi Varmiensis a. 1686. — fol. — 1

*BN Lat.F.ch.II.4

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 56, s. 49

P.80. Porządek rady koronnej polskiej i litewskiej postanowiony przez króla Augusta r. 1569, przy tem różne miscellanea wierszem i prozą. — fol. — 1

P.81 Interregnum w Polsce po śmierci króla Jana III 1696. — fol. — 1

BUW 81 (1.5.3; inw. 409)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 18r; Kat. BUW (1963), s. 129–130

P.82. Liber iudicii veteris Thoruniensis civitatis ab a. 1363 usque ad a. 1428 – Acta annorum 65 (na pergaminie). — fol. — 1

*BN Niem.F.v.II.1

Inw. CBP. Wyd.: *Liber scabinorum veteris civitatis Thoruniensis 1363–1428*, wyd. K. Kaczmarczyk, Toruń 1936 (opis tamże, s. VII–VIII)

P.83. Sumariusz wszelkich skryptów, numizmatów w 3 puszkach blaszanych w gałce pięć razy przestrzelonej w r. 1768, z wieży ratusza krakowskiego zdjętej r. 1783. — fol. — 1

*BN Razn. F.ch.XVII.136

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 394, s. 306

P.84. Memoria foundationis monasterii Siriciensis. — fol. — 1

P.85. Brevis et accurata regiminis ac status zupparum Vielicensium et Bochnensium^a sub annum Christi 1518 descriptio. — fol. — 1

^a Rps: Bochnensium

BN 3371 III (Lat.F.ch.IV.85)

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 119, s. 102

P.86. Manuskrypt o niekupowaniu dóbr przez królów. — fol. — 1

P.87. Rewizja wielkich rządów krakowskich przy odbieraniu ich od potomków Hieronima Wierzbowskiego wielkiego rządce krakowskiego i oddawaniu onychże z rozkazaniami JKM Stanisławowi Skarszewskiemu przez X. Mikołaja Leżeńskiego odprawiona r. 1665 diebus Septembris. — fol. — 1

BUW 64 (2.3.22; inw. 403)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 13v; Kat. BUW (1963), s. 104–105

P.88. Manifesta króla Stanisława z r. 1733 z jego podpisem. — fol. — 1

P.89. Laudum województw małopolskich zjazdu pod Korczynem; kopia listu senatora do konfidenta swego de data 1665; Kaptur nowy na interregnum Królestwa Polskiego zrobiony 1673. — fol. — 1

BUW 69 (1.4.3; inw. 568)

Prażmowski et al., nr 34; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17v; Kat. BUW (1963), s. 111–112

P.90. Rękopism bezkrólewia po Janie III z listami oryginalnymi i instrukcjami papieżów i ich nuncjuszków a latere, tudzież wielu zagranicznych książąt i ministrów. — fol. — 1

*BN Razn.F.ch.XVII.31 (?)

Inw. CBP

P.91. Dwie noty ministrów Księstwa Warszawskiego: jedna podana w kwietniu 1814 w Paryżu ministrom mocarstw sprzymierzonych przeciw Francji, imieniem narodu o przywrócenie ojczyzny; druga w tymże przedmiocie podana N. Aleksandrowi cesarzowi. — 4 — 1

P.92. Odezwa do sprzymierzeńców i narodu angielskiego o potrzebie przywrócenia Królestwa Polskiego – pismo wydane w Anglii r. 1814 (J[ulian] U[rsyn] Niemcewicz). — 4 — 1

P.93. Journal du feu roi de Pologne Stanislas Auguste sur ce qui lui est arrivé et sur ce qu'il a vu de plus remarquable depuis le 20 février 1797 jusqu'au 9 février de l'année suivante. — 4 — 1

*BN Fr.Q.ch.IV.53

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 518 / 146

P.94. Literae Joannis Długossii canonici Cracoviensis (1477). — 4 — 1

P.95. Konnotacja co się działo od r. 1689, po części w Zamościu i w całej Rzplitej wypisana przez Zachariasza Arakielowicza. — 4 — 1

BUW 88 (3.6.24; inw. 809)

Inw. Konopczyńskiego, k. 2r; Kat. BUW (1963), s. 134

P.96. Akta dawne gockim charakterem pisane w języku łacińskim ad tempus Vladislai Jagiellonis III et Casimiri IV. — 4sem. — 1

P.97. Listy króla Stanisława Augusta do Jana Nepom[ucena] Małachowskiego posła polskiego w Dreźnie 1791, 1792. — 4 — 1

*BN Coll. Aut. 268 t. 1

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 486a, s. 373–374

P.98. Listy Stanisława Małachowskiego marszałka sejmu konstytucyjnego pisywane do Jana Nep[omucena] Małachowskiego posła polskiego w Dreźnie 1789, 1790, 1791, 1792. — 4 — 1

*BN Coll. Aut. 268 t. 4

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 486d, s. 374

P.99. Listy księcia Stanisława Jabłonowskiego posła polskiego w Berlinie do Jana Nep[omucena] Małachowskiego posła polskiego w Dreźnie 1789, 1790, 1791. — 4 — 1

*BN Coll. Aut. 268 t. 2

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 486b, s. 374

P.100. Listy Piegłowskiego pisywane do J[ana] N[epomucena] Małachowskiego z Drezna do Warszawy 1790, 1791. — 4 — 1

*BN Coll. Aut. 268 t. 3

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), s. 374, nr 486c

P.101. Fragments historiques et géographiques sur la Scythie, la Sarmatie et les Slaves recueillies et commentés par le Cte Jean Potocki 1796 (Z powodu przypisków własnoręcznych Trembeckiego należy do manuskryptów). — 4 — 1

P.102. Taryffa dóbr J.K.M. do skarbu Rzpltej koronnego należących z lustracji r. 1765 według uchwały sejmu konwokacyjnego 1764 ekspediowanych; przez województwa i ziemie zebrane w r. 1768. — 4 — 1

*BUW 3.5.7 (inw. 240)

Prażmowski et al., nr 6; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v; Kozerska (1960), nr 21, s. 36

P.103. Diariusz przyjęcia N. Pana [Stanisława Augusta] w województwie krakowskim 1787. — 4 — 1

*BUW 5.6.90

Prażmowski et al., nr 12; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r; Kozerska (1960), nr 227, s. 63

P.104. Rozprawa Adriana Krzyżanowskiego, w której się dowodzi, że Polska bardziej z winy królów niż z winy narodu upadła. — 4 — 1

Wyd.: A. Krzyżanowski, *Rozprawa nad zadaniem: z czyiey bardziej winy czy królów czy narodu Polska upadła? napisana z okoliczności rocznego z nauk popisu uczniów Szkoły Woiewodzkiej Krakowskiej w Kielcach*, Kielce 1821

P.105. Listy własnoręczne króla Stanisława Leszczyńskiego do Władysława Pońskiego podkoniuszego koronnego (1706 r. i następnych). — 4 — 1

P.106. Listy własnoręczne królowej polskiej Katarzyny Leszczyńskiej do tegoż. — 4 — 1

P.107. Listy Karola XII króla szwedzkiego do Stan[isława] Leszczyńskiego króla polskiego. — 4 — 1

P.108. Kampania w Polsce r. 1794 z francuskiego. — 4 — 1

[inna kopia zob. P.112]

- P.109. Opisanie podróży J.K.M. na Ukrainę. — 4 — 1
*BUW 3.6.20 (inw. 564)
Prażmowski et al., nr 16; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 5r
- P.110. Saska zalotność czyli przypadki Augusta II. — 4 — 1
*BN Pol.Q.ch.IV.55
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 118v
- P.111. Gazeta warszawska z lat 1788 i 1789. — 4 — 1
- P.112. Kampania w Polsce 1794. — 4 — 1
[inna kopia zob. P.108]
- P.113. Statut litewski językiem ruskim pisany z r. 1529. — 4 — 1
BN 12573 II
Kaliszuk, Szyller (2012), s. 184
- P.114. Königlicher Stadt Thorn Wilkührliche Recht Gesetz und Ordnungen. — 4 — 1
- P.115. Notata de serenissimo rege Joanne Casimiro; dalej: Wojna domowa z Kozaki i Tatary, Moskwą potem Szwedami i z Węgry przez lat 12 od Samuela Twardowskiego opisana; przeważna legacja ks. Zbaraskiego od N. Zygmunta III do sułtana tureckiego w r. 1621 przez tegoż. — 4 — 1
*BUW 2.6.27
Prażmowski et al., nr 9; Inw. Konopczyńskiego, k. 20r
- P.116. [Józef Aleksander Jabłonowski,] Skrupuł bez skrupułu w Polsce albo oświecenie grzechów narodowi naszemu zwyczajniejszych, a za grzechy niemianych, artykuł po prostu też grzechy rozstrząsający przez pewnego Polaka na poprawę swoją i ludzką podany 1730. — 4 — 1
*BN Pol.Q.ch.XV.8
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 192v
- P.117. Stanislai Dunin Karwicki S.S. de corrigendis defectibus in statu reipublicae Polonae discursus XXXV. libris VI. comprehensi, 1708. Dalej: Vox libera immunitas seu libertas assecurans auctore Stanislao rege Leszczyński. — 4 — 1
- P.118. Statuta Casimiri regis Poloniae (charakterem gockim). — 4 — 1
*BN Lat.Q.v.II.4
Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 81, s. 73; Kaliszuk (2016), nr 1189

P.119. Informatio de juribus terrarum Prussiae et civitatis Gedanensis adversus novam telonii affectionem edita 1637, authore Henrico Fredro syndico. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.II.152

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 86, s. 76

P.120. Oratio Pauli Uchański ad apostolicam sedem habita Romae 1579. Dalej różne pisemka o rzeczach polskich. W końcu Artis militaris libri III authore Heraclide Jacobo Basilico. — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.XVII.57

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 243, s. 184

P.121. Synopsis historiae Polonae Vinc[entii] Kadłubkonis regnante Alexandro rege Poloniae M.D.L. scripta. — 4 — 1

P.122. Forma acticandi (ex tempore Stanislai Augusti). — 4 — 1

*BN Lat.Q.ch.II.313

Inw. CBP

P.123. Akta dawne spraw od r. 1583 po rok 1623. — 4 — 1

P.124. Chronica Vincentii Kadlubonis episcopi Cracoviensis. — 4 — 1

*BN Lat.O.v.IV.2

Inw. CBP; Kaliszuk (2016), nr 1267

P.125. Korrespondencje polskie i łacińskie XX. Sapiehow. — 8 — 1

*BUW 2.6.28 (inw. 235)

Prażmowski et al., nr 1; Inw. Konopczyńskiego, k. 25v; Kozerska (1960), nr 207, s. 60

P.126. Reges Poloniae in particulari seu Polonia historice descripta juxta ordinem regum Poloniae. — 8 — 1

*BN Lat.O.ch.IV.85

Inw. CBP

P.127. Akta magistratu toruńskiego po niemiecku i po łacinie na wosku pisane we dwóch drewnianych książkach. — 8 — 2¹

¹ Tabliczki woskowe zostały wywiezione do Petersburga – zob. *Akta Komisji Rz. WRiOP tyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW-7A. Vol. VII: z lat 1833–1834*, Warszawa, Biblioteka Uniwersytecka, rps inw. 3017, s. 429, skrzynia 243.

P.128. Rapporta dzienne wojskowe z r. 1794^a

^a W rpsie brak informacji o formacie i liczbie woluminów

P.129. Rapporta z sali inżynierów i matematyki z lekcyj w latach 1790 i następnych^a

^a W rpsie brak informacji o formacie i liczbie woluminów

*Bibl. Szt. Gł. 156-3-2, 216-1-7 (37545)

Sistematičeskij katalog (1880), nr 37545, s. 918; Korzeniowski (1910), nr 436, s. 342; Bańkowski, Ptaszycki (1930), s. 18, nr XXXIII

^aP.130. Confirmatio iurium civitatis novae Varsaviae data Varsaviae d. 9 decembris^b 1752. — fol. — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r. ^b W rpsie poprawione z: novembris

^aP.131. O klejnotach abo herbach, których familie stanu rycerskiego w Litwie zażywają, przez X. Wijuka Kojalowicza. — f. — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

BUW 195 (2.4.16; inw. 447a)

Inw. Konopczyńskiego, k. 11r; Kat. BUW (1963), s. 233–234. Wyd.: zob. ibidem

^aP.132. Miasta uprzywilejowane: Miechów i Skaryszew. Przywilej lokacyjny Miechowa od monarchy Przemysława wydany 1290 r. w kopii, a zaś przywilej Skaryszewa w oryginale. Różne pargamina i excerpta historyczne obejmujące prerogatywy Canonicorum Sepulchri Xti. Te są drukowane in Miechovia. —^b — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r. ^b W rpsie brak informacji o liczbie woluminów

^aP.133. Uniwersał króla Jana III. z r. 1694, którym sejmiki odbyć zaleca. — f. — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

^aP.134. Uniwersał króla Michała z r. 1671, którym rycerstwo do spiesznego posiłku zagrzewa. — f. — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

^aP.135. Przywilej Bolesława Księcia mazowieckiego z r. 1237^b ^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r. ^b W rpsie brak informacji o formacie i liczbie woluminów

^aP.136. Ordynacja miasta Krakowa ułożona przez Komisję boni ordinis r. 1778. — f. — 1^a

^{a-a} Pozycja dopisana tą samą ręką później, do końca 1828 r.

BUW 128 (2.1.17; inw. 567)

Prażmowski et al., nr 30; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 12r, 20v, 22r; Kat. BUW (1963), s. 180

ANEKS 2: RĘKOPISY TOWARZYSTWA WARSZAWSKIEGO PRZYJACIÓŁ NAUK NIEUWZGLĘDNIONE W *REPERTORIUM* Z 1827 R.

Uwagi wstępne

Aneks zawiera wykaz rękopisów, które nie zostały uwzględnione w *Repertorium*, a które należały do Biblioteki TWPŃ. Głównym źródłem informacji były protokoły posiedzeń Towarzystwa Przyjaciół Nauk, podczas których zazwyczaj przedstawiano wykaz nowych nabytków do biblioteki. W wypadku części zachowanych rękopisów, niewymienionych we wspomnianych protokołach, podstawą umieszczenia ich w wykazie były znaki własnościowe Biblioteki TWPŃ albo inne wpisy świadczące o tej proveniencji. Ponadto w niektórych opublikowanych edycjach, zwłaszcza sprzed II wojny światowej, podano informację, że zostały one przygotowane na podstawie rękopisów pochodzących z dawnej Biblioteki TWPŃ.

Uwzględniono również zidentyfikowane jednostki ze zbiorów gen. J.H. Dąbrowskiego, chociaż nie należały one formalnie do księgozbioru biblioteki. Według raportu J. Mitkiewicza i P. Zaorskiego z 9/21 kwietnia 1834 r., dotyczącego ostatniego transportu do Petersburga zarekwirowanych zbiorów Biblioteki Publicznej i TWPŃ, wywieziono wówczas 315 wiązek rękopisów gen. J.H. Dąbrowskiego w 51 pudłach⁷⁶.

Tytuły rękopisów zostały przejęte ze źródeł powstałych w różnych czasie, stąd – mimo iż nie jest to edycja *sensu stricto*, jak w aneksie 1 – w wypadku starszych źródeł zastosowano wspomnianą już *Instrukcję* pod redakcją K. Lepszego. Dotyczy to zarówno pisowni, jak i rozwiązywania skrótów.

Także budowa pozycji w aneksie 2 jest analogiczna do budowy opisów znajdujących się w aneksie 1. Całość została uporządkowana w ten sposób, że w pierwszej kolejności podano rękopisy, których autor jest znany (alfabetycznie wg nazwiska autora) – poz. 1–79, a następnie pozostałe (alfabetycznie wg tytułu) – poz. 80–126.

1. Ajschylos, Prometeusz, tragedia tłumaczona przez bezimiennego autora
Kraushar II, 2, s. 81

2. Jan Chrzyciel Albertrandi, O medalach polskich

*BN Pol.F.ch.IV.84 + BN akc. 10764

Inw. CBP; Kraushar II, 1, s. 93, s. 118; Katalog rękopismów, k. 75v

⁷⁶ Zob. *Akta Komisji Rz. WRiOP tyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW-7A. Vol. VII: z lat 1833–1834*, s. 429, skrzynia 242–243.

3. Jan Chrzyciel Albertrandi, O Słońcu jako bożku pogańskim

Kraushar II, 1, s. 93, 118. Wyd.: J.C. Albertrandi, *Rozprawa o Słońcu iako bożku pogańskim, dla objaśnienia dwóch wkleśło-rytych starożytnych kamieni [...]*, RTKWPN 1811, t. 7, s. 15–38

4. Jan Chrzyciel Albertrandi, Uwagi nad rozprawą, której tytuł: Odpowiedź na zapytanie Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk: Jaki był wpływ reformacji (to jest zmiany nauki i karności kościelnej) przez Marcina Lutra prowadzonej do stanu politycznego w Polsce i do postępu w niej oświecenia narodowego

BN BOZ 1120

Kraushar II, 1, s. 119; Inw. BOZ (1967), s. 53

5. Józef Bem, O robieniu i użyciu rac kongrewskich

Kraushar III, 2, s. 184

6. Ksawery Michał Bohusz¹, Podróż do Włoch i Szwajcarii. Rękopis niewiadomego autora. Bez tytułu. W. XIX

¹ A. Kraushar autorstwo dziennika przypisał Stanisławowi Staszicowi, jak jednak podaje Czesław Leśniewski, autorem był ks. Ksawery Michał Bohusz – zob. C. Leśniewski, *Bohusz – nie Staszic*, „Przegląd Historyczny” 1926–1927, t. 26, z. 3, s. 385–395.

*BUW 4.4.34 (inw. 521)

Kart. TWPW; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 23r; Kozerska (1960), nr 365, s. 79. Wyd.: S. Staszic, *Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica (1777–1791)*, t. 2, s. 161–281

7. Stanisław Jan Borodzicz, Niektóre uwagi nad pisownią polską przesłane Królewsko-Warszawskiemu Towarzystwu Przyjaciół Nauk

BN BOZ 1247

Kraushar III, 4, s. 386–387; Inw. BOZ (1967), s. 63

8. Jan Bystrzycki, Projekt czy zasady do zaprowadzenia fabryk sukiennych Królestwa Polski przez X. J[ana] B[ystrzyckiego] podany Towarzystwu Naukowemu Warszawskiemu, ca 1800–1825

*BN Pol.Q.ch.X.7

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 155v

9. Aleksander Chodkiewicz, Opis procesu farbowania czerwcem polskim¹

¹ Być może jest to wymieniony w *Repertorium* rękopis B.14, jednak lakoniczny opis uniemożliwia identyfikację.

Kraushar III, 1, s. 264

10. Aleksander Antoni Cyprysiński, Opis statystyczno-geograficzny obwodu Sandomierskiego oraz kilka rzadszych, przez siebie odnalezionych, dokumentów historycznych

Kraushar III, 3, s. 182

11. Jan Henryk Dąbrowski, Campagne de Saxe

*BN Razn. F.ch.IV.106

Inw. CBP; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego

12. Jan Henryk Dąbrowski, Dziennik korespondencji, raportów i rozkazów r. 1793/4

*BUW 5.6.35

Inw. Konopczyńskiego, k. 4v; Kozerska (1960), nr 233, s. 63 (nie podaje proveniencji); ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego

13. Jan Henryk Dąbrowski, Fragment zbioru korespondencji

AGAD, zespół 387: Teki generała Jana Henryka Dąbrowskiego, t. 6–12 [poprzednio RBN Coll. Autogr. 210]

Osiecka (2002), s. 148; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego

14. Jan Henryk Dąbrowski, Manuscrite die sächsische Armie betreffend undt die Cavallerie. Corespondence avec le General Saxo Comte Bellegarde

BN 4616 III (Niem.F.ch.IX.25)

Inw. CBP; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego

15. Jan Henryk Dąbrowski, Mémoires militaires des légions polonaises à l'armée d'Italie et à celle du Danube, écrits à Milan en l'an IX, avec des pièces justificatives, deux états nominatifs des officiers du corps polonais auxiliaire de la République cisalpine, en l'an VI et l'an IX de la République française, et une carte manuscrite du nord et du centre de l'Italie

*BN Fr.F.ch.IV.128

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 498 / 126 (z błędną sygn. Fr.F.IV. No 148); ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego

16. Jan Henryk Dąbrowski, Mémoire militaire des legions polonaises en Italie, avec des pièces justificatives, dédié au [!] parens des legionnaires¹

¹ Autograf.

*BN Fr.Q.ch.IV.20

Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 513 / 142; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego; zob. A. Kraushar, *O paru ciekawszych rękopisach Biblioteki Cesarskiej publicznej w Petersburgu*, Warszawa 1907 (Miscellanea historyczne, t. 16), s. 8

-
17. Jan Henryk Dąbrowski, *Revue Manoeuvre der Preussischen Armée*
BN 4617 III (Niem.F.ch.IX.26)
Inw. CBP; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego
18. Jan Henryk Dąbrowski, *Unterricht für Oesterreichische Artillerie*
BN 4618 III (Niem.F.ch.IX.27)
Inw. CBP; ze zbiorów J.H. Dąbrowskiego
19. Michał Despot-Zenowicz, *Opis kampanii pod Wyszowskim*, 1817
O przekazaniu rękopisu do Biblioteki TWPN zob. M. Despot-Zenowicz, *Kampania oddziału wojsk polskich*, Dodatki, s. 5, w przypisie. Wyd.: M. Despot-Zenowicz, *Opis kampanii pod Wyszowskim oraz bitwa pod Chelmem*, [w:] *Pamiętniki z ośmnastego wieku*, t. 2, Poznań 1862, Dodatki, s. 5–26
20. Dominik Dziewanowski, *Dziennik generała Dziewanowskiego od dnia 21 listopada 1812 czyli od mojego ranienia pod Borysowem do 11 grudnia, tj. do przybycia mojego do Wilna*
AGAD, TKWPN, sygn. 97
21. Jakub Falkowski, *Wzmianka o trudniących się uczeniem głuchoniemych od wieku 16. przeczytana na posiedzeniu Towarzystwa Przyjaciół Nauk 23 Listopada 1820 [...]*
*BN Pol.F.ch.XVIII.17
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 219r; Kraushar III, 2, s. 101. Wyd.: J. Falkowski, *Wzmianka o trudniących się uczeniem głuchoniemych do wieku 16 [...]*, RTKWPN 1821, t. 14, s. 286–302
22. Ignacy Fijałkowski, *Rzecz o gorączce położniczej przez I[gnacego] F[ijałkowskiego] M[edicinae] C[hirurgicae] D[octoris] profesora szpitala polowego w Księstwie Warszawskim, lekarza szpitala Dzieciątka Jezus etc., członka Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk, Towarzystwa Imperialnego Lekarskiego Wileńskiego etc.*, 1824
*BUW 4.7.52
Kart. TWPN; Inw. Konopczyńskiego, k. 6v; Kozerska (1960), nr 564, s. 102
23. Karol Glotz, *O ulach kłocowych*
Kraushar III, 1, s. 160, 183. Wyd.: K. Glotz, *Rzecz o ulach kłocowych [...]*, RTKWPN 1819, t. 12, s. 370–382
24. Łukasz Gołębiowski, *Rękopism Zoriana Chodakowskiego¹ obejmujący wypadki życia jego i 9 listów tegoż*
¹ Zorian Dołęga Chodakowski, właśc. Adam Czarnocki.

Ofiary do Biblioteki Towarzystwa Król. Przyjaciół Nauk czynione (AGAD, TKWPN, sygn. 73, s. 31, nr 77). Wyd.: *Wiadomość o Zoryanie Dołędze Chodakowskim i korespondencya jego*, „Pamiętnik Umiejętności Moralnych i Literatury” 1830, t. 4, z. 11, s. 208–231

25. Maurycy Gosławski, Poezje albo wiersze różne

*BN Pol.Q.ch.XIV.110

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 182v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 149, s. 95

26. Maurycy Gosławski, Poezje (Podole – dokończenie¹, Duma o Nyczaju) oraz wiersze innych autorów

¹ Część „Podola” była w rpsie *BN Pol.Q.ch.XVII.24 utworzonym w CBP z różnych drobnych utworów.

*BN Pol.Q.ch.XIV.118

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 183r–184r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 157, s. 99–101

27. Maurycy Gosławski, Poezje 1827 i inne

*BN Pol.Q.ch.XIV.119 (rękopis był połączeniem drobnych tekstów pochodzących z różnych zbiorów: początkowa część z TWPN, pozostała – z Biblioteki Załuskich)

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 184r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 149, s. 95

28. Melchior Gurowski, Kopiarz korespondencji publicznej r. 1660–1706

*BUW 2.3.29 (inw. 465)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 14r; Kozerska (1960), nr 171, s. 54

29. Wojciech Gutkowski, Projekt do obmyślenia sposobu ożywienia cyrkulacji pieniędzy w kraju, przywrócenia kredytu i wspomżenia właścicieli zadłużonych

AGAD, TKWPN, sygn. 41, s. 102–113 (wg A. Kraushara rękopis był przeznaczony do Biblioteki TWPN, ostatecznie jednak trafił do archiwum)

Kraushar III, 2, s. 228

30. [Natan Hanover,] Jewein Mecula obejmujący opis buntów kozackich na Ukrainie¹

¹ Rękopis hebrajski.

Kraushar III, 2, s. 93

31. Jan Chrystian Hoffmann, *Miscellanea z zakresu ogrodnictwa, chemii, medycyny* [Varia – Gartenbau-, Chemie- und Medizinschriften], 1812–1815
BN 4714 II (Niem.Q.ch.X.17)
Inw. CBP
32. Jan Chrystian Hoffmann, *Technologie mit praktischen Übungen*
BN 4700 III (Niem.F.ch.X.7)
Inw. CBP
33. Homer, *Iliada*, przekład Stanisława Staszica
BN 3067 III (Pol.Q.ch.XIV.114)
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 182v–183r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 153, s. 97; Kat. BN (1980), s. 90. Wyd.: *Iliada Homera*, tłum. S. Staszic, [w:] *Dzieła Stanisława Staszica*, t. 6, Warszawa 1816
34. Wojciech Jastrzębowski, *Odmiany powietrza i fizyczne pory roku w naszym klimacie*
RTKWPN 1830, t. 21, s. 206
35. Wojciech Jastrzębowski, *Wolne chwile żołnierza polskiego, czyli myśli o wiecznym pokoju między narodami ucywilizowanymi*
AGAD, TKWPN, sygn. 78, s. 7–68
Kraushar IV, s. 268. Wyd.: W.B. Jastrzębowski, *Traktat o wiecznym przymierzu między narodami ucywilizowanymi; Konstytucja dla Europy*, oprac. i zarys dziejów myśli pacyfistycznej F. Ramotowska, wstęp A. Szware, przekład W. Mikiszko, Warszawa 2021
36. [Adam Kitajewski,] *Rys krótki wypadków rozbioru chemicznego wód mineralnych goździkowskich, czytany na posiedzeniu publicznem Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk przez Adama Citojewskiego* [!] roku pańskiego 1821
*BN Pol.Q.ch.VIII.1
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 142r. Kraushar III, 2, s. 189. Wyd.: A. Kitajewski, *Rys krótki wypadków rozbioru chemicznego wód mineralnych Goździkowskich* [...], RTKWPN 1822, t. 15, s. 87–108
37. Eustachy Knobelsdorf, *Rerum circa Episcopatum Varmiensem gestarum capita a morte Reverendi Iohannis Dantisci episcopi anno domini 1548 per Reverendum Eusthatium a Knobelsdorf canonicum Varmiensem, capituli Varmiensis in hoc negotio ad Sacram Regiam Maiestatem oratorem, conscripta deque eius authographo manuscripto in Bibliotheca Joan[nis] Comitis Tarnovii asservato deprompta*

- *BN Lat.O.ch.IV.81
Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 198, s. 155
38. Józef Ignacy Kossakowski, Protokół opieki Najwyższym Ukazem nad osieroconymi dwiema siostrami, Amelią Sadurską [?] i Karoliną Rożycką d. 22.I/3.II 1823 wyznaczonej przez [...]
*BUW 2.1.3 (inw. 510)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 11v
39. Józef Ignacy Kossakowski, Wiersze różne
*BN Pol.Q.ch.XIV.62
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 177v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 101, s. 72
40. Dominik Krysiński, O nauce finansowej
Kraushar II, 2, s. 60
41. Józef Łęski, Pisma: Rzut oka na użycie czasu w mem oddaleniu się z Warszawy; Laokoon
BUW 235 (7.3.40; inw. 819)
Inw. Konopczyńskiego, k. 13v; Kat. BUW (1963), s. 261. Wyd.: zob. ibidem
42. Walenty Skorochód Majewski, Obraz dotychczasowych usiłowań i powodów do podania pod sąd Towarzystwa Przyjaciół Nauk jednej z 5 głównych rozpraw o zalewie południowym, 1825
*BN Pol.F.ch.IV.247
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 105r
43. Walenty Skorochód Majewski, Rozprawa o zalewie południowym i o wpływie tego zalewu na przeddziejowe i w dziejach dochowane podania [...]
*BN Pol.Q.ch.IV.92
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 123r
44. Johann von Müller, Historia powszechna, przetłumaczona przez Antoniego Trębickiego
Kraushar III, 2, s. 61
45. Julian Ursyn Niemcewicz, Zagajenia publicznych posiedzeń Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk oraz bruliony utworów wierszowanych i listów
BN BOZ 1137
Inw. BOZ (1967), s. 55

-
46. Świętosław Orzelski, Pamiętniki z r. 1572
Kraushar III, 4, s. 118
47. Józef Maksymilian Ossoliński, Listy własnoręczne Józefa Maksymiliana hrabi na Tęczyńie Ossolińskiego pisane w okresie lat 1813 do 1826 do Ambrożego Grabowskiego obywatela i księgarza w mieście wolnem Krakowie
BN 3297 II (Coll. autogr. 297)
Kozłowska Studnicka nr 153, s. 97; Kat. BN (1980), s. 454
48. Pflederer, Liste nationale depuis la formation du corps des cadets [od 1765 do 1796]
*BN Fr.F.ch.IV.132
Inw. CBP; Bertrand (1874), s. 499 / 127
40. Ludwik Plater, Krótkie opisanie kanałów windawskiego i augustowskiego, r. 1827
*BUW 4.4.33 (inw. 503)
Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 21v; Kozerska (1960), nr 363, s. 79
50. Ignacy Potocki, Krótka wiadomość historyczna o dawnych w Polsce pisarzach muzycznych i ich dziełach, oraz o osobach, znakomity ów talent za dni naszych posiadających
Kraushar II, 2, s. 54
51. Ignacy Potocki, Rozprawa o wpływie reformacji na politykę i oświecenie w Polsce. Krótki obraz różnych zdarzeń, do których reformacja Lutra jakimkolwiek sposobem wpływała z niektórymi rysami ówczesnej polityki i oświecenia w Polsce
*BN Pol.Q.ch.IV.96
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 123v
52. Paschalis Poullin, Metafizyka rozbioru infinitezymalnego 1827. T. 2 fol.
*BUW 2.4.2 (inw. 506)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 23r
53. Ignacy Prądzyński, Umocnienie polowe przez podpółkownika I. Prądzyńskiego, 1830
BUW 224 (5.6.10; inw. 13)
Inw. Konopczyńskiego, k. 23r; Kat. BUW (1963), s. 257
54. Mikołaj Radziwiłł, Diariusz podróży z królewiczem Władysławem od dnia 5 Novembra do dnia 10 kwietnia roku pańskiego 1624 i inne pisma z tegoż roku

- *BN Pol.F.ch.IV.171
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 93r; Kraushar III, 4, s. 117
55. Aleksander [Antoni] Sapieha, O podróży po Dalmacji i Illirii
Kraushar II, 1, s. 306. Wyd.: A.A. Sapieha, *Podróże w krajach sławiańskich odbywane w latach 1802gim i 1803cim [...]*, Wrocław 1811
56. Jean-Charles Serra, Wiersz łaciński: In Varsaviam vota reducis amici, własną jego ręką pisany
Kraushar II, 1, s. 267
57. Franciszek Siarczyński, Opis statystyczny powiatu radomskiego, ułożony przez siebie jeszcze przed trzydziestu laty
Kraushar III, 2, s. 396. Wyd.: F. Siarczyński, *Opis powiatu radomskiego [...]* w rękopismie pozostały, wyd. T. Lipiński, Warszawa 1847
58. Franciszek Siarczyński, Opisanie powiatu warszawskiego. W. XIX
*BUW 4.4.32 (inw. 505)
Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 25v; Kozerska (1960), nr 366, s. 79
59. Sebastian Sierakowski, O koronach będących dawniej w Skarbcu Krakowskim
Protokół z 3.10.1824 r. (AGAD, TKWPŃ, sygn. 62, s. 143); Kraushar III, 2, s. 449
60. Stanisław Staszic, Dzieje Polski¹
¹ Wbrew tytułowi był to fragment dziennika podróży S. Staszica z 1800 r. – zob. niżej S. Staszic, *Dziennik podróży Stanisława Staszica 1789–1805*, s. VI, 365, przyp. 1.
*BN Pol.F.ch.IV.260 + Pol.Q.ch.XVII.24
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 108v, 212v. Wyd.: S. Staszic, *Dziennik podróży Stanisława Staszica 1789–1805*, wyd. C. Leśniewski, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, seria II, t. 2 (17), Kraków 1931
61. Stanisław Staszic, Dziennik podróży roku pańskiego 1791–1796
*BN Pol.O.ch.IV.17
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 128r. Wyd.: S. Staszic, *Dziennik podróży Stanisława Staszica 1789–1805*
62. Stanisław Staszic, Krótki rys życia mego [...] Kopia z oryginału zaświadczonej przez [Edwarda] Czarneckiego^a sekretarza Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk z przyłożeniem czarnej pieczęci Towarzystwa na końcu

^a Inw. CBP, Katalog rękopismów: Czarnieckiego

*BN Pol.Q.ch.XVIII.9

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 222v; Korzeniowski (1910), nr 361, s. 270. Wyd.: S. Staszic, *Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica (1777–1791): Austria – Niemcy – Holandia – Anglia – Francja – Szwajcaria – Włochy*, wyd. A. Kraushar, Warszawa 1903, t. 1, s. 19–24

63. Stanisław Staszic¹, Myśli o równowadze politycznej czytane w wydziale literatury Towarzystwa Przyjaciół Nauk w r. 1805² w miesiącu sierpniu

¹ Wg J. Korzeniowskiego (zob. niżej) autorem mógł być Aleksander Sapieha albo Jan N. Kossakowski, w rzeczywistości był nim S. Staszic.

² Recte: 1815.

RBP fond 68, no. 367 [poprzednio Bibl. Szt. Gł. 17a-2-36 (37543)]

Sistematičeskij katalog (1880), nr 37543, s. 918; Korzeniowski (1910), nr 434, s. 342. Wyd.: S. Staszic, *Myśli o równowadze politycznej w Europie czytane na Wydziale literatury Towarzystwa przyjaciół nauk w roku 1815 w miesiącu Sierpniu*, [w:] *Dziela Stanisława Staszica*, t. 4, Warszawa 1816.

64. Stanisław Staszic, Notaty z podróży po kraju i za granicą w latach 1789, 1790 i po 1815

BUW 138 (5.6.3; inw. 305)

Inw. Konopczyńskiego, k. 23r; Kat. BUW (1963), s. 211–212. Wyd.: S. Staszic, *Dziennik podróży Stanisława Staszica 1789–1805*

65. Stanisław Staszic, Ród ludzki

BN 3066 III (Pol.Q.ch.III.12)

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 59v; Kat. BN (1980), s. 89–90. Wyd.: S. Staszic, *Ród ludzki: poema dydaktyczne*, t. 1–3, [w:] *Dziela Stanisława Staszica*, t. 7–9, Warszawa 1819–1820

66. Abraham Stern, Rozprawa o maszynie arytmetycznej połączonej z maszyną do wyciągania pierwiastków z ułomkami [!] przez Abrahama Stern na posiedzeniu Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk dnia 30 kwietnia roku pańskiego 1817 czytana

*BN Pol.F.ch.IX.3

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 144r–v. Wyd.: A. Stern, *Rozprawa o maszynie arytmetycznej połączonej z maszyną do wyciągania pierwiastków z ułomkami* [...], RTKWPN 1818, t. 12, s. 106–127

67. Abraham Stern, Rozprawa o trzech nowych maszynach, to jak: młockarni, tartaku i do żęcia zboża na posiedzeniu publicznem Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk dnia 23 listopada roku pańskiego 1818 przez Abrahama Stern czytana

*BN Pol.F.ch.X.31

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 153r. Wyd.: A. Stern, *Rozprawa o nowych maszynach: to jest młockarni, tartaku i do żęcia zboża [...]*, RTKWPN 1820, t. 13, s. 42–55

68. dr med. Stokerstein¹, O medycznych i chemicznych wiadomościach

¹ Osoba niezidentyfikowana; możliwa także pisownia „Stockerstein” (Kraushar Skorowidz, s. 60), „Stoherstajn” (AGAD, TKWPN, sygn. 66, s. 39).
Kraushar II, 2, s. 56

69. Jan Tarnowski, Jaki wpływ mieć mogły mniemania i literatury ludów wschodnich na ludy zachodu, szczególnie we względzie poezyi?

*BN Pol.F.ch.XVIII.4

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 59v; Kraushar III, 1, s. 261. Wyd.: J.A. Tarnowski, *Badania historyczne jaki wpływ mieć mogły mniemania i literatura ludów wschodnich na ludy zachodnie, szczególnie we względzie poezyi [...]*, Warszawa 1819

70. Tempelhoff, Życie Wallensteina. Przekład z niemieckiego

*BUW 2.4.21 (inw. 507)

Kart. TWPW; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 27v; Kozerska (1960), nr 305, s. 73

71. Konstanty Tyminiecki, [Zbiór tłumaczeń:] Ossyan (James Macpherson), Ojthon, Karton i Pieśni Selmy; [James] Tomson, Obraz lata; Terencjusz, sześć komedii; [Jacques] Delille, Hymn do piękności; [Alexander] Pope, Świątynia sławy; Jean Jacques Rousseau, Umowa towarzyska; Z Woltera rozmaite ułomki

Kraushar II, 2, s. 94. Wyd.: *Pisma Konstantyna Tyminieckiego*, t. 1–2, Warszawa 1812

72. Wojciech Wielądko, Dzieje polskie czyli przypadki znaczniejsze od czasu interregnum po śmierci króla Augusta III oraz z panowania Najjaśniejszego Stanisława Augusta króla polskiego, w. księżęcia litewskiego, zdarzone. Tom I

BN 3284 III (Pol.F.ch.IV.10 t. 1; t. 2–8 zniszczone) [sygn. TWPW D.90]

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63v–64r; Kat. BN (1980), s. 437–439. Wyd.: zob. ibidem

73. Wirgiliusz, Eneida, przekładania Franciszka Ksawerego Dmochowskiego. Autograf

*BUW 2.7.4 (inw. 796)

Inw. Konopczyńskiego, k. 29r; Kozerska (1960), nr 448, s. 89. Wyd.: *Eneida Wirgiliusza. Dzieło pośmiertne tłumaczone przez Franciszka Dmochowskiego*, Warszawa 1809

74. Jan Paweł Woronicz, Rękopism historyczny miasta Liwa, ułożony w r. 1786 przez ówczasowego tamecznego proboszcza, Woronicza, dzisiejszego arcybiskupa

*BUW 5.6.21 (?)

RTKWPN 1830, t. 21, s. 245; Inw. Konopczyńskiego, k. 29v; Kozerska (1960), nr 226, s. 62 (jako proveniencję podaje spuściznę po Albertrandim i Bibliotekę Senatorską). Wyd.: J.P. Woronicz, *Karta z dziejów starożytnego kościoła w Liwie. Rękopis ks. Jana Woronicza, proboszcza liwskiego z r. 1786 z zachowaniem pisowni autora*, wyd. K. Leszczyński, Warszawa 1916

75. Adam Ignacy Zabellewicz, O pedagogice u starożytnych. Rzecz czytana na posiedzeniu publicznem Towarzystwa Królewsko-Warszawskiego Przyjaciół Nauk d. 23 Listopada 1820 przez [...]

RBN Pol.Q.ch.XV.32

Inw. CBP

76. Hilary Leopold Zaleski, Mieczysław Książę Polski, tragedia w pięciu aktach oryginalnie wierszem napisana przez [...]

*BN Pol.Q.ch.XIV.32

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 173v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 71, s. 56

77. Józef Andrzej Załuski, Materiały pisane do sporządzenia bibliografii dzieł polskich służące, w tym katalog dzieł do literatury polskiej ściągających się przez biskupa Józefa Andrzeja Załuskiego spisany, później przez J[ózefa] E[pifanego] Minasowicza poprawiony. [Z odwrotnej strony]: Katalog książek ściągających się do historii polskiej znajdujących się niegdyś w księgarni Stanisława Augusta, króla polskiego, dany społeczeństwu Przyjaciół Nauk przez Juliana Ursyna Niemcewicza

*BUW 5.6.8

Inw. Konopczyńskiego, k. 10v, 30v; Kraushar II, 1, s. 170 („Niemcewicz zaś złożył katalog książek politycznych [!] dawnej biblioteki Stanisława Augusta, do Krzemieńca przeniesionej”); Kozerska (1960), nr 627, s. 110

78. Ludwik Zeuschner (Zejszner), O działaniu piorunów na skały

Kraushar III, 4, s. 296

79. Akta publiczne ordynacji Ostrogskiej z lat 1753–1755

BUW 105 (2.4.15; inw. 400)

Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 22r; Kat. BUW (1963), s. 158–161. Wyd.: zob. ibidem

80. Akta różne publiczne od roku 1517 do roku 1690
RTKWPN 1830, t. 21, s. 246
81. Akta sejmu konstytucyjnego pod laską Stanisława Małachowskiego ofiarowane przez P. [Franciszka] Siarczyńskiego na ówczas sekretarza sejmowego
Protokół z 24.04.1814 r. (AGAD, TKWPN, sygn. 60, s. 91); Kraushar II, 1, s. 237
82. Beantwortung der Preisaufgabe, welche die Gesellschaft der Wissenschaften zu Warschau über die Rinderzucht ausgesetzt hat. Wahlspruch, ca 1809
BN 4517 II (Niem.Q.ch.VI.56)
Inw. CBP
83. Beantwortung der von der Kgl. Gelehrten Gesellschaft zu Warschau auf gegebene Preisfrage: wie können in unserem Lande wohlfeile und dauerhafte Wege angelegt und unterhalten werden. R. 1814
*BUW 4.5.27
Kart. TWPNI; Inw. Konopczyńskiego, k. 2v; Kozerska (1960), nr 582, s. 104
84. Diariusz sejmu konwokacyjnego podczas interregum po śmierci króla Augusta II, tudzież własnoręczne listy króla Stanisława Leszczyńskiego
Protokół z 7.04.1816 r. (AGAD, TKWPN, sygn. 60, s. 158); Kraushar III, 1, s. 36
85. Diariusz sejmu z roku 1812
Kraushar III, 1, s. 265
86. Dzieje pułku pierwszego [ułanów] Legii Nadwiślańskiej w latach 1807–1814, spisane przez uczestnika walk tegoż pułku
BUW 141 (4.4.24; inw. 767)
Inw. Konopczyńskiego, k. 13r; Kat. BUW (1963), s. 212–213. Wyd.: *Wspomnienia ułana pułku pierwszego legii nadwiślańskiej o kampaniach lat 1807–1814*, wyd. A. Kraushar, „Biblioteka Warszawska”, 1908, t. 3 (271), s. 314–353
87. Evangeliarium (Ewangeliarz Anastazji)
BN 3307 II (Lat.Q.v.I.65)
Inw. CBP; Kaliszek, Szyller (2012), s. 94
88. Gedanken über die Ursachen und die Vertilgung der Viehseuche in Polen und Lithauen als Beytrag zu Beantwortung der von einer hochgelahrten litterarischen Societät zu Warschau im December 1807 aufgestellten Preisfrage
BN 4515 II (Niem.Q.ch.VI.53)
Inw. CBP; Kraushar II, 1, s. 215

-
89. Historia polska
BN 3282 III (Pol.F.ch.IV.7)
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 63v; Kat. BN (1980), s. 436
90. Katalog rękopismów znajdujących się w Bibliotece Puławskiej
Protokół z 23.04.1815 r. (AGAD, TKWPN, sygn. 60, s. 131); Kraushar II, 2, s. 125
91. Konstytucje sejmu ordynaryjnego warszawskiego w r. 1782. odbytego
Kraushar III, 3, s. 157
92. Korespondencja, akta i pisma publiczne z okresu walk między stronnikami Augusta II i stronnikami szwedzkimi 1698–1704
BUW 83 (1.4.9; inw. 436)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 18r; Kat. BUW (1963), s. 132.
Wyd.: zob. ibidem
93. Krótkie opisanie chorągwi Mahometa zdobytej przez Jana III, króla polskiego na odsieczy Wiednia i batalii wygranej nad Turkami, z wyobrażeniem tej chorągwi, tłumaczeniem włoskich nadpisów, jak z jednej, tak i z drugiej strony
*BN Pol.Q.ch.IV.1
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 112r; Kraushar III, 4, s. 481–483
94. Książka pisana w języku greckim dawnym charakterem, zawierająca wyjątki z dzieł Hipokratesa, Galena i innych
Kraushar III, 2, s. 370
95. Książka zapisu osób czytających w Bibliotece Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk od 15 października 1816 do 30 lipca
*BN Pol.F.ch.XVIII.1
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 217r
96. Księga sądowa gromady wsi Siary z lat 1581–1714
BUW 43 (2.6.16; inw. 66)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 1r; Kat. BUW (1963), s. 64
97. Lichwiarz. Komedia oryginalna wierszem napisana w 5 aktach podana do konkursu z godłem „Tentare licet” we wrześniu r. 1829
*BUW 4.5.51
Prażmowski et al., nr 55; Kart. TWPN; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 13v; Kozerska (1960), nr 476, s. 92

98. Listy do Batorego i inne; paszport Reszki do Włoch 1588
*BUW 6.2.4
Kart. TWPŃ; Inw. Konopczyńskiego, k. 16r; Kozerska (1960), nr 105, s. 46
99. Magazyn wierszów polskich w różnych materiach od śmierci Augusta trzeciego aż do roku 1777
*BN Pol.Q.ch.XIV.50
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 176r–v; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 89, s. 63–66
100. Manuskrypt na pergaminie gockimi literami, zawierający część księgi Jozue z Pisma Ś.
*BN Lat.F.v.I.117
Inw. CBP; RTKWPN 1828, t. 20, s. 31; Inw. Konopczyńskiego, k. 2v; Kaliszek (2016), nr 73
101. Miscellanea. Akta bezkrólewia z r. 1733 i pisma różne ściąające się do elekcji Stanisława I i Augusta III. Rękopis porządnie pisany; folio; stronic 626
*BUW 1.5.17 (inw. 473)
Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 17r
102. Nieprzyjaciół kobiet. Komedia w 4 aktach wierszem z godłem „Est motus in rebus”, r. 1829
*BUW 4.5.30
Prażmowski et al., nr 57; Kart. Przyborowskiego; Kart. TWPŃ; Kart. Przyborowskiego; Inw. Konopczyńskiego, k. 19v; Kozerska (1960), nr 478, s. 93
103. Opis, czyli Początek obojętny powstania Narodu Polskiego z królestwem swoim za wsparciem powagą i pomocą sławnego w Europie Napoleona Bonaparte [!] cesarza Francji z swojemi poprzysiężonemi przyjaciółmi zacząty dnia 7 października w roku 1806 przez jednego Polaka z patriotów polskich
*BN Pol.O.ch.XIV.1
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 187r; Kozłowska-Studnicka (1929), nr 172, s. 116–117
104. Opis geograficzny Wielkopolski, 20 tomów, rękopis
Kraushar II, 1, s. 198, 229
105. Opis wojny z Austriakami w r. 1809
Kraushar III, 1, s. 265
106. Opisanie poselstwa Konarskiego i Ostrogo wysłanych do zaszubienia Bony Sfortij Zygmuntowi Augustowi [!]. Instrukcja i ceremoniał

*BN Pol.F.ch.IV.244

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 103v–104r; Korzeniowski (1910), nr 327, s. 249

107. Papiery odnoszące się do rewolucji 1794 roku i konfederacji jeneralnej roku 1812

Kraushar III, 1, s. 265

108. *Percepta pecuniarum privatorum proventuum Sacrae Maiestatis Regiae a die 1 Ianuarii ad diem ultimam Decembris Anni 1558*

*BN Lat.Q.ch.IV.59a

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 190, s. 152–153

109. Pisma różne do pogrzebu nieboszczyka Xcia Adama Czartoryskiego należące 1823

*BN Pol.F.ch.XVII.10

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 205v

110. Rachunki dochodów i wydatków oryginalne z prywatnych dochodów króla Zygmunta Augusta za rok 1560

*BN Lat.Q.ch.IV.59b

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 190, s. 153

111. *Regestrum perceptarum pecuniarum privatorum proventuum S. R. Mtis tum ex restis contributionum publicarum annorum [!] preteritorum per rempublicam S. R. Mti donatarum Anni 1590; Regestrum distributarum pecuniarum ex privatis proventibus S. R. Mtis ac restis contributionum publicarum S. R. Mti a Republica donatis Anni 1590*

*BN Lat.F.ch.IV.153

Inw. CBP; Korzeniowski (1910), nr 171, s. 143–144

112. Rękopism obejmujący rzeczy polskie z czasów Jana Kazimierza

Ofiary do Biblioteki Towarzystwa Król. Przyjaciół Nauk czynione (AGAD, TKWPN, sygn. 73, s. 31, nr 85)

113. *Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk, Tom XX zawierający [...]*¹

¹ Materiały rękopiśmienne do t. 20 RTKWPN z 1828 r.

*BN Pol.Q.ch.XVII.20

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 212r

114. Rozmowy i rzeczy czytane na posiedzeniach publicznych Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół NN: a) Rozprawa o wzroście nauk fizycznych w Pol-

sce przez Jana Bystrzyckiego^a, czytana dn. 15 stycznia 1818; b) O zasługach Sokratesa w filozofii, rzecz czytana przez Adama Ignacego Zabiellewicza dn. 24 listopada 1819; c) Wiadomość o pismach i życiu Jana Dan[iela] Janockiego, czytana dn. 3 maja 1820 r. przez Edw[arda] Czarneckiego^b; d) Rozprawa czwarta i piąta o hojności królów względem panów polskich do rzeczy lekarskiej i lekarzów od r. 1764–1795 t.j. za panowania Stanisława Augusta przez Jerzego Krystiana Arnolda czytane dn. 24 listopada 1819 i 26 listopada 1821; e) Uwagi o przyczynach, które na rozwinięcie się władz umysłowych człowieka największy wpływ mają; f) Rozprawa o metryczności i rytmiczności języka polskiego, szczególnie o wierszach polskich we względzie muzycznym przez Józ[efa] Elsnera z przykładami rzecz objaśniającymi przez Kazimierza Brodzińskiego (Część 1)

^a Inw. CBP, Katalog rękopisów: Bystrzeńskiego ^b Inw. CBP, Katalog rękopisów: Czarnieckiego

*BN Pol.Q.ch.XVIII.11

Inw. CBP; Katalog rękopisów, k. 223r–v. Wyd.: a) J. Bystrzycki, *Rozprawa o wzroście nauk fizycznych w Polsce* [...], RTKWPN 1818, t. 12, s. 182–206; b) A.I. Zabellewicz, *O zasługach Sokratesa w filozofii* [...], RTKWPN 1820, t. 13, s. 475–503; c) E. Czarnecki, *Wiadomość o życiu i pismach Jana Daniela Janockiego* [...], RTKWPN 1821, t. 14, s. 36–50; d) J.K. Arnold, *Rozprawa czwarta o hojności królów i względach panów polskich dla rzeczy lekarskiej i lekarzów od roku 1764 do roku 1795 to jest za panowania Stanisława Augusta* [...], RTKWPN 1820, t. 13, s. 504–527; idem, *Rozprawa piąta o hojności królów i panów polskich na lekarzy i rzecz lekarską, w szczególności za czasów króla Stanisława Augusta* [...], RTKWPN 1822, t. 15, s. 135–163

115. Summariusz papierów z kancelarii Augusta III (Relationes ad augustissimum 1731; Miscellanea diversa 1735; Processus diversi 1729; Acta Hungarica 1732; Acta Russica 1716; Acta Suecica 1667; Acta Borussica 1667–1668; De monasteriis et causis piis 1721; Negotiation des Grafen Althan 1707; Billets der fürsten Lubomirska Palatinin von Krakau 1745; Schreiben an den Gross Feldherrn Radziwill 1745; Relationes, legationes caesareae ad augustissimum 1724)

Ofiary do Biblioteki Towarzystwa Król. Przyjaciół Nauk czynione (AGAD, TKWPN, sygn. 73, s. 31, nr 76); Kraushar III, 4, s. 117

116. Summariusz rękopisów po Albertrandym

*BN Razn.F.ch.XVIII.139

Inw. CBP; Kraushar III, 4, s. 117

117. Tabelle eksportacyj Gdańska, Memla i Królewca

RTKWPN 1830, t. 21, s. 242

118. Wiersze z okresu Insurekcji Kościuszkowskiej
*BUW 4.7.24
Kart. TWPŃ; Inw. Konopczyńskiego, k. 16v
119. Wypisy hebrajskie podług układu Vatera przez Żukowskiego w Wilnie
Kraushar II, 1, s. 278
120. Zbiór mów, listów itd. od r. 1696 do 1778, 4 tomy in folio
RTKWPN 1830, t. 21, s. 242
121. [Zbiór prac:] a) Opisanie kościoła katedralnego wileńskiego (nie całe bez końca); b) O Rzeczypospolitej Babińskiej, rzecz czytana na publicznym posiedzeniu Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół NN dnia 15 stycznia roku pańskiego 1818 przez X. [Franciszka] Szaniawskiego
*BN Pol.Q.ch.IV.94
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 123r–v. Wyd.: F. Szaniawski, *O Rzeczypospolitej Babińskiej* [...], RTKWPN 1818, t. 12, s. 140–161
122. [Zbiór prac:] a) Jan Bogumir Freyer, O dzielności ziela jaskółczego większego (*Chelidonium majus*) w chorobie wenerycznej, rzecz czytana na posiedzeniu publicznym Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk dnia 30 Kwietnia roku pańskiego 1817 [...]; b) Gruntowne doświadczenie JMP Moneta, że wszystkie niniejsze choroby z kataru pochodzą, oraz dostateczne sposoby, jako się onych ustrzedz i jak prędko od kataru uleczyć się można [...]
*BN Pol.Q.ch.VI.8
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 136v. Kraushar III, 1, s. 127. Wyd.: a) J.B. Freyer, *O dzielności ziela jaskółczego większego (Chelidonium majus L.) w chorobie wenerycznej* [...], RTKWPN 1818, t. 12, s. 85–105
123. [Zbiór prac:] a) Rozprawa o denarchach polskich, mianowicie Bolesławów, nowo wydobytych z osobnym o nich rozsądkiem przez Ignacego Potockiego w roku pańskim 1804; b) Opisanie topograficzne miasta Sundomirza [!] przez Lafontaine (Posiedzenie dnia 12 lutego roku pańskiego 1805); c) O miarach i wagach rozprawa; d) Uwagi o cechach przez Wawrz[ynca] Surowieckiego napisane roku pańskiego 1816, a przez uchwałę Towarzystwa Przyjaciół Nauk umieszczone w Rocznikach
*BN Pol.Q.ch.IV.95
Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 123v. Wyd.: a) I. Potocki, *O denarach polskich, mianowicie Bolesławów, nowo wydobytych, z osobnym o nich rozsądkiem* [...], RTKWPN 1821, t. 14, s. 253–272; d) W. Surowiecki, *Uwagi o cechach* [...], RTKWPN 1820, t. 13, s. 528–553

124. [Zbiór prac:] a) Rzec o zapaleniu błony brzusznej przez Ignacego Fijałkowskiego; b) Rozbiór wody Nałęczowskiej, rzecz czytana przez Józefa Celińskiego na posiedzeniu publicznem roku Pańskiego 1817

*BN Pol.Q.ch.VI.7

Inw. CBP; Katalog rękopismów, k. 136r–v; Kraushar III, 1, s. 81; Kraushar III, 3, s. 337. Wyd.: b) J. Celiński, *Rozbiór wody Nałęczowskiej* [...], RTKWPN 1818, t. 12, s. 40–52

125. [Zbiór prac:] a) Tractatus de constructione et usu sinuum, tangentium etc.; b) Fortifications ou de l'architecture militaire. R. 1740–1760

*BUW 6.2.34

Inw. Konopczyńskiego, k. 28r; Kozerska (1960), nr 592, s. 105

Bibliografia

Źródła rękopiśmienne

Kraków, Biblioteka Jagiellońska, rps 5554: *Katalog Rękopismów Polskich Cesarsk. Publicznej Biblioteki w Petersburgu. 1859 Rok.*

Moskwa, Rosyjska Biblioteka Państwowa, rps fond 68: *Sobranie rukopisej Generalnogo Štaba.*

Petersburg, Rosyjska Biblioteka Narodowa:

rps Fr.F.ch.XVIII.46: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy francuskie].

rps It.F.ch.XVIII.8: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy włoskie].

rps Lat.F.ch.XVIII.51: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy łacińskie].

rps Niem.F.ch.XVIII.14: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy niemieckie].

rps Pol.F.ch.XVIII.24: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy polskie].

rps Razn.F.ch.XVIII.194: [Inwentarz rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej. Rękopisy różnojęzyczne].

Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych, zespół 199: Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyjaciół Nauk:

sygn. 5: Akta dotyczące się rządu domu. 1823–1829.

sygn. 7: Akta dotyczące się komitetu bibliotecznego. T. I. 1802–1830.

sygn. 41: Akta obejmujące pisma uczone dotyczące się działu umiejętności. 1806–1822.

sygn. 60: Protokół posiedzeń ogólnych Towarzystwa Królewsko-Warszawskiego Przyjaciół Nauk zaczęty 9 grudnia 1810 a doprowadzony do grudnia 1814 za prezesostwa Staszica, radcy stanu, sekretarza Ludwika Osińskiego i E. Czarneckiego. 1810–1816.

sygn. 61: Protokół posiedzeń ogólnych i wyborowych Towarzystwa Królewsko-Warszawskiego Przyjaciół Nauk zaczęty 1 grudnia 1816 skończony 7 października 1821. 1816–1821.

sygn. 62: Protokół posiedzeń ogólnych i wyborowych Towarzystwa od 7 października 1821 do grudnia 1825. 1820–1825.

sygn. 63: Protokół posiedzeń działu nauk w Towarzystwie Królewsko-Warszawskim Przyjaciół Nauk zaczęty 20 października 1814 a skończony 22 listopada 1819. 1814–1819.

sygn. 66: Protokół posiedzeń [działu] umiejętności pod prezydencją Bergonzoniego 1812–1814, 1815–1818. 1812–1818

sygn. 73: Stan Biblioteki Towarzystwa. 1829–1830.

sygn. 78: Varia Towarzystwa Przyjaciół Nauk. 1798–1831.

sygn. 87: Repertorium rękopisów biblioteki Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk sporządzone w 1827 r. 1827–1829.

Warszawa, Biblioteka Narodowa:

rps 5553 IV: [Materiały dotyczące udziału Aleksandra Czołowskiego w pracach związanych ze zwrotem polskich zabytków muzealnych wywiezionych do Rosji, t. 1: Korespondencja urzędowa i notaty A. Czołowskiego z okresu jego pracy w Komisji Likwidacyjnej do Spraw Królestwa Polskiego w Piotrogradzie w 1917 r.].

rps akc. 4722: B. Ussas, *Wykaz rękopisów odebranych z Ros. Biblioteki Publicznej w Piotrogradzie za czas od 14 XI 1922 do 19 lutego 1924 włącznie. Rękopisy polskie, łacińskie oraz różnojęzyczne (Pol., Lat., Różn.)*.

Warszawa, Biblioteka Uniwersytecka:

[Kartoteka rękopisów z TWPN], rps.

rps inw. 195: [Kopia katalogu rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, sporządzona przez Władysława Konopczyńskiego w latach 1925–1930]

rps inw. 3017: *Akta Komisji Rz. WRiOP dotyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW-7A. Vol. VII: z lat 1833–1834.*

rps inw. 3018: *Akta Komisji Rz. WRiOP dotyczące się Biblioteki Publ. przy UW. ONW-7A. Vol. VIII: z lat 1834–1841.*

rps inw. 5864: *Inwentarz kartkowy rękopisów sporządzony przez J. Przyborowskiego w okresie Biblioteki Głównej i kontynuacja z czasów Uniwersytetu Rosyjskiego.*

Źródła drukowane

Albertrandi J.C., *Rozprawa o Słońcu iako bożku pogańskim, dla objaśnienia dwóch wklęsło-rytych starożytnych kamieni* [...], „Rocznik Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1811, t. 7, s. 15–38.

Arnold J.K., *Rozprawa czwarta o hojności królów i względach panów polskich dla rzeczy lekarskiej i lekarzów od roku 1764 do roku 1795 to jest za panowania Stanisława Augusta* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1820, t. 13, s. 504–527.

Arnold J.K., *Rozprawa piąta o hojności królów i panów polskich na lekarzy i rzecz lekarską, w szczególności za czasów króla Stanisława Augusta* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1822, t. 15, s. 135–163.

Bohusz M., *O budowie włosciańskiej, do kraiu naszego przystosowanej* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1816, t. 9, s. 59–97.

Bystrzycki J., *Rozprawa o wzroście nauk fizycznych w Polsce* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1818, t. 12, s. 182–206.

- Celiński J., *Rozbiór wody Nałęczowskiej* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1818, t. 12, s. 40–52.
- Chrościński W.St., *Iożef do Egiptu od Braci przedany, Tam Dla Czystości, inkarcerowany, Potym Dla wykładu Snow od Więzienia wolny y do Łaski przypuszczony. Trzynasto Piesni Ośmiorakiego Rythmu Ogłoszony*, b.m.w. 1745.
- Czarnecki E., *Wiadomość o życiu i pismach Jana Daniela Janockiego* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1821, t. 14, s. 36–50.
- Despot-Zenowicz M., *Kampania oddziału wojsk polskich pod generałem Sierakowskim odbyta 1794 r.*, [w:] *Pamiętniki z ośmnastego wieku*, t. 2, Poznań 1862, Dodatki, s. 27–50.
- Despot-Zenowicz M., *Opis kampanii pod Wyszowskim oraz bitwa pod Chelmem*, [w:] *Pamiętniki z ośmnastego wieku*, t. 2, Poznań 1862, Dodatki, s. 5–26.
- Dokumenty dotyczące akcji Delegacyj polskich w Komisjach Mieszanych Reewakuacyjnej i Specjalnej w Moskwie*, z. 8: Rewindykacja zbiorów polskich z Rosyjskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek Rosji i Ukrainy, cz. I–II: 23 XI 1921 – I V 1923, Warszawa 1923.
- Eneida Wirgiliusza. Dzieło pośmiertne tłumaczone przez Franciszka Dmochowskiego*, Warszawa 1809.
- Falkowski J., *Wzmianka o trudniących się uczeniem głuchoniemych do wieku 16* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1821, t. 14, s. 286–302.
- Fijałkowski I., *Rozprawa Ignacego Fijałkowskiego [...] na zapytanie Towarzystwa Królewskiego – Warszawskiego Przyjaciół Nauk ogłoszone na posiedzeniu publicznem tegoż Towarzystwa dnia 30 kwietnia 1814 roku [...] mającą za cel oświecić mieszkańców kraju w tem, czego się strzedz i co czynić we wszelkich względach mają, dla zapobieżnia uszkodzeniu zdrowia i życia*, Warszawa 1819.
- Freyer J.B., *O dzielności ziela jaskółczego większego (Chelidonium majus L.) w chorobie weneryczney* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1818, t. 12, s. 85–105.
- Frézier A., *O ogniach ochotnych czyli nauka robienia faierwerku: zebrana z różnych autorów szczególniej z dzieła Frezier*, Wilno 1803.
- Glotz K., *Rzecz o ulach kłocowych* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1819, t. 12, s. 370–382.
- Gutkowski W., *Proiekt do ustaw Towarzystwa rolniczego Województwa Lubelskiego przedstawiony na dniu 20 czerwca 1817 roku na posiedzeniu tegoż Towarzystwa* [...], Lublin 1817.
- Iliada Homera*, tłum. S. Staszic, [w:] *Dzieła Stanisława Staszica*, t. 6, Warszawa 1816.
- Jarkowski P., *Wiadomość o bibliotece Liceum Krzemienieckiego i onej porządku udzielona przez jej bibliotekarza Pawła Jarkowskiego Joachimowi Lelewelowi w roku 1825*, wyd. M. Danilewiczowa, „Rocznik Wołyński” 1935, t. 4, s. 77–101.
- Jastrzębowski, W.B., *Traktat o wiecznym przymierzu między narodami ucywilizowanymi; Konstytucja dla Europy*, oprac. i zarys dziejów myśli pacyfistycznej F. Ramotowska, wstęp A. Szware, przekład W. Mikiszko, Warszawa 2021.

- Kitajewski A., *Rys krótki wypadków rozbioru chemicznego wód mineralnych Goździkowskich* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1822, t. 15, s. 87–108.
- Krzyżanowski A., *Rozprawa nad zadaniem: z czyiey bardziey winy czy królów czy narodu Polska upadła? napisana z okoliczności rocznego z nauk popisu uczniów Szkoły Woiewodzkiej Krakowskiej w Kielcach*, Kielce 1821.
- Kwiatkowski K., *Dzieje narodu polskiego za panowania Władysława IV. krola polskiego i szwedzkiego* [...], Warszawa 1823.
- Kwiatkowski K., *Probka piora bezstronnego obywatela nad stanem terażnieyszym i przyszłym Polskiej* [...], Warszawa 1791.
- Lernet J., *Rozprawa o morze*, „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1817, t. 11, s. 1–272.
- Liber scabinorum veteris civitatis Thoruniensis 1363–1428*, wyd. K. Kaczmarczyk, Toruń 1936.
- Lubomirski, S.H., *Poezje zebrane*, t. 2: *Komentarze*, wyd. A. Karpiński, Warszawa 1996.
- Potocki I., *O denarach polskich, mianowicie Bolesławów, nowo wydobytych, z osobnym o nich rozsądkiem* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1821, t. 14, s. 253–272.
- Prażmowski A., *Wiadomość o piśmie Jm X. Franciszka Czaykowskiego archidiakona kollegiaty Łowickiej, pod tytułem: Badania historyczno-geograficzne, o wielkim narodzie Scytyjskim, który później dał się poznać pod nazwiskiem Sławian* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1817, t. 11, s. 288–297.
- Rachunki dworu Zygmunta Augusta spisane przez Justa Lud. Deciusza. Od roku 1552 do końca 1562*, [w:] *Rachunki dworu królewskiego 1544–1567*, wyd. A. Chmiel, Kraków 1911 (*Źródła do Historii Sztuki i Cywilizacji w Polsce*, t. 1), s. 1–99.
- Rouget M., *Dykcyonarz doręczny dla inżynierów, obeymujący wszelkie części fortygida-cyi i innych nauk teyże broni właściwych i ułożony w porządku alfabetycznym słów franuzkich*, Warszawa 1825.
- Rubinkowski J.K., *Awantura albo Historya swiatowe rewolucye y niestatecznego alter-natę szczęścia zamykająca. Zz francuskiego na oyczysty ięzyk przez syna s.p. Jana Karola Rubinkowskiego* [...] wythumaczona [...], Toruń 1741.
- Sapieha A.A., *Podróże w krajach sławiańskich odbywane w latach 1802gim i 1803cim* [...], Wrocław 1811.
- Sawicki J., *Gloria Lithuana Illustrissimus Dominus D. Casimirus Leo Sapieha* [...] *Inter umbras Panegyricas posteritti depictus stylo* [...], Lublini 1654.
- Seredyński W., *Jana z Wielomowic Gawińskiego pisma pozostałe*, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, t. 2, Kraków 1882, s. 1–252.
- Siarczyński F., *Opis powiatu radomskiego* [...] w rękopismie pozostały, wyd. T. Lipiński, Warszawa 1847.
- Staszic S., *Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica (1777–1791): Austria – Niemcy – Hollandya – Anglia – Francya – Szwajcarya – Włochy*, wyd. A. Kraushar, t. 1–2, Warszawa 1903.
- Staszic S., *Dziennik podróży Stanisława Staszica 1789–1805*, wyd. C. Leśniewski, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, seria II, t. 2 (17), Kraków 1931.

- Staszic S., *Mysli o rownowadze politycznej w Europie czytane na Wydziale literatury Towarzystwa przyjaciół nauk w roku 1815 w miesiącu Sierpniu*, [w:] *Dzieła Stanisława Staszica*, t. 4, Warszawa 1816.
- Staszic S., *Rod ludzki: poema dydaktyczne*, t. 1–3, [w:] *Dzieła Stanisława Staszica*, t. 7–9, Warszawa 1819–1820.
- Stern A., *Rozprawa o machinie arytmetycznej połączonej z machiną do wyciągania pierwiastków z ułomkami* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1818, t. 12, s. 106–127.
- Stern A., *Rozprawa o nowych machinach: to jest młockarni, tartaku i do żęcia zboża* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1820, t. 13, s. 42–55.
- Surowiecki W., *Uwagi o cechach* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1820, t. 13, s. 528–553.
- Szadbej I., *Poezije Ignacego Szadbeja*, Lwów, 1833.
- Szaniawski F., *O Rzeczypospolitej Babińskiej* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1818, t. 12, s. 140–161.
- Śniadecki J., *Uwagi* [...] dotyczące się dziejów Polski nad dziełem Pana Villers. Wydane d. 23. Marca 1804 r. w Paryżu, a przełożone na język polski przez Z[enona] H[ołowińskiego], Warszawa 1823.
- Tarnowski J.A., *Badania historyczne jaki wpływ mieć mogły mniemania i literatura ludów wschodnich na ludy zachodnie, szczególniej we względzie poezji* [...], Warszawa 1819.
- Tomkowicz S., *Franciszka Wężyka «O poezji dramatycznej»*, [w:] *Archiwum do Dziejów Literatury i Oświaty w Polsce*, t. 1, Kraków 1878, s. 273–332.
- Traktat «De institutione regii pueri»*, wyd. C. Gastgeber, P. Oliński, Toruń 2016 (Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Fontes, t. 110).
- Trembecki S., *Sofijówka*, wyd. W.T. Baranowski, [w:] *Prace Komisji do badań nad historią literatury i oświaty*, t. 1, Warszawa 1914, s. 195–211.
- Tymieniecki K., *Pisma Konstantyna Tymienieckiego*, t. 1–2, Warszawa 1812.
- Wiadomość o Zoryanie Dołędze Chodakowskim i korespondencya jego*, „Pamiętnik Umiejętności Moralnych i Literatury” 1830, t. 4, z. 11, s. 208–231.
- Woronicz J.P., *Karta z dziejów starożytnego kościoła w Liwie. Rękopis ks. Jana Woronicza, proboszcza liwskiego z r. 1786 z zachowaniem pisowni autora*, wyd. K. Leszczyński, Warszawa 1916.
- Woronicz J.P., *Sybilla. Poema historyczne we czterech pieśniach*, Lwów 1818.
- Wspomnienia ulana pułku pierwszego legii nadwiślańskiej o kampaniach lat 1807–1814*, wyd. A. Kraushar, „Biblioteka Warszawska”, 1908, t. 3 (271), s. 314–353.
- Zabellewicz A.I., *O zasługach Sokratesa w filozofii* [...], „Rocznik Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1820, t. 13, s. 475–503.

Opracowania

- «... którzy nauki, cnotę, Ojczyznę kochają». Znani i nieznani członkowie Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk, oprac. A. Kulecka, M. Osiecka, D. Zamojska, Warszawa 2000.
- Bańkowski P., *Rękopisy rewindykowane przez Polskę z Z.S.R.R. na podstawie traktatu ryskiego i ich dotychczasowe opracowania*, Kraków 1937.

- Bańkowski P., Ptaszycki S., *Powrót do kraju po stu latach. Rewindykacja rękopisów z b. Biblioteki Sztabu Głównego w Petersburgu, wywiezionych z Polski po upadku powstania listopadowego*, „Archeion”, 1930, t. 8, s. 1–44.
- Bertrand G., *Catalogue des manuscrits français de la Bibliothèque de Saint-Petersbourg*, „Revue des Sociétés Savantes des Départements”, 5e série, 1873, t. 6, s. 373–599 / odb. Paris 1874.
- Bialecki A., *Rękopisma Długosza w petersburskich bibliotekach pod względem paleograficznym i bibliograficznym*, Petersburg 1860.
- Blumenstok (Halban) A., *Wiadomość o rękopisach prawno-historycznych Biblioteki Cesarzowskiej w Petersburgu. Sprawozdanie z poszukiwań*, [w:] *Archiwum komisji historycznej*, t. 6, Kraków 1891, s. 379–463.
- Chwalewik E., *Zbiory polskie, Archiwa, biblioteki, gabinety, galerje, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w porządku alfabetycznym według miejscowości ułożone*, t. 1: A–M, Warszawa–Kraków 1926.
- Clavis scriptorum et operum Medii Aevi Poloniae*, oprac. J. Kaliszuk, A. Pieniądz, P. Węcowski, K. Skwierczyński, Kraków 2019.
- Czołowski A., *Losy zbiorów Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*, „Gazeta Lwowska” 111, nr 1–9, 1–13 stycznia 1921.
- Deszczyńska M., *Józef Kalasanta Szaniawski*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 47, Warszawa–Kraków 2010–2011, s. 1–9.
- Domańska H., *Z dziejów biblioteki kodeńskiej Sapiehow*, „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1975, t. 1, s. 97–126.
- Flajšhans V., *Knihy české v knihovnách švédských a ruských*, Praha 1897.
- Francev V.A., *Pol'skoe slavânovêdênie konca XVIII i pervoj četverti XIX st.* Praha 1906.
- Inwentarz rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu*, t. 1: *Rękopisy 1–7325*, pod red. J. Turskiej, Wrocław 1948.
- Inwentarz rękopisów do połowy XVI wieku w zbiorach Biblioteki Narodowej*, oprac. J. Kaliszuk, S. Szyller, Warszawa 2012 (*Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej*, 3).
- Kaliszuk J., «*Codices deperditi*». *Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utracone w czasie II wojny światowej*, t. 1–3, Wrocław 2016 (*Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach*, t. 8, 1–3).
- Kaliszuk J., Szyller S., *Badanie rękopisów średniowiecznych według Łukasza Gołębiowskiego*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” 2020, t. 29, z. 1, s. 7–69.
- Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej. Seria II, t. II: Sygn. 3006–3300. Rękopisy z Biblioteki Załuskich i innych zbiorów polskich zwrócone z Leningradu w latach 1923–1924*, oprac. B.S. Kupść, K. Muszyńska, Warszawa 1980.
- Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, t. 1: *Nr 1–262*, oprac. H. Kozerska, W. Stummer, Warszawa 1963 (*Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, 5).
- Katalog wystawy zbiorów historycznych Biblioteki Narodowej w Warszawie*, Warszawa 1933.
- Kocówna B., Muszyńska K., *Inwentarz rękopisów Biblioteki Ordynacji Zamojskiej: sygn. 1–2051*, Warszawa 1967.
- Korzeniowski J., *Zapiski z rękopisów Cesarzowskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek petersburskich. Sprawozdanie z podróży naukowych odbytych*

- w 1891–1892 i w 1907 r., [w:] *Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce*, t. 11, Kraków 1910.
- Kozerska H., *Straty w zbiorze rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w czasie I i II wojny światowej*, Warszawa 1960 (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, 2).
- Kozłowska-Studnicka J., *Katalog rękopisów polskich (poezji) wywiezionych niegdyś do Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu znajdujących się obecnie w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie*, Kraków 1929.
- Kraushar A., *O paru ciekawszych rękopisach Biblioteki Cesarskiej publicznej w Petersburgu*, Warszawa 1907 (Miscellanea historyczne, 16).
- Kraushar A., *Projekt utworzenia za czasów pruskich w mieście Warszawie Towarzystwa historycznego i Czasopisma peryodycznego pod tytułem „Zbiór materiałów do historii polskiej”*, Lwów 1903 (Miscellanea historyczne, 1).
- Kraushar A., *Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk 1800–1832. Monografia historyczna osnuta na źródłach archiwalnych*, ks. I–IV, Skorowidz, Kraków–Warszawa 1900–1911.
- Kronika, „Kwartalnik Historyczny” 32, 1918, s. 147–148.
- Lepszy K., *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, Wrocław 1953.
- Leśniewski C., *Bohusz – nie Staszic*, „Przegląd Historyczny” 1926–1927, t. 26, z. 3, s. 385–395.
- Lorentz S., *Efraim Szreger – architekt Polski XVIII wieku*, Warszawa 1986.
- Maciejowski W.A., *Historia prawodawstw słowiańskich*, wyd. 2, t. 1, Warszawa–Lipsk 1856.
- Osiecka M., *Biblioteka Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk*, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2000, t. 11, s. 81–89.
- Osiecka M., *Losy akt Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk w Warszawie*, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2002, t. 14, s. 145–150.
- Paszkiewicz U., *Biblioteka Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk (Stan i kierunki badań)*, [w:] *Historyczne księgozbiory warszawskie*, t. 1, Warszawa 1995 (Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, Sesje Varsavianistyczne, z. 5), s. 18–41.
- Paszkiewicz U., *Biblioteka Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przykładem urzeczywistnienia idei biblioteki narodowej w początkach XIX wieku*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 1990, t. 26, s. 49–55.
- Paszkiewicz U., *Księgozbiór Stanisława Staszica w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Studium proveniencyjne*, „Z badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1986, t. 9, s. 102–103.
- Paszkiewicz U., *Narastanie księgozbioru Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie 1802–1832*, „Z badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi” 1977, t. 3, s. 57–100.
- Pietrzkiewicz D., *Spory o zbiory. Piotr Bańkowski – rewindykacja i ochrona dziedzictwa piśmienniczego*, Pułtusk–Warszawa 2019.
- Prądmowski A., *Wiadomość o najdawniejszych dziejopisach polskich, z powodu dwóch Rękopisów darowanych Towarzystwu Królewskiemu Warszawskiemu Przyjaciół nauk, przez W. JP. Kuropatnickiego*, „Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” 1816, t. 9, s. 158–180.

- Ptaszycki S., *Cesarska Biblioteka Publiczna i Metryka Litewska w Petersburgu*, Kraków 1884.
- Pułaski F., *Opis 815 rękopisów Biblioteki Ord. Krasieńskich*, Warszawa 1915.
- Rabowicz E., *Nax Jan Ferdynand*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 22, Wrocław etc. 1977, s. 637–640.
- Radziszewski F., *Wiadomość historyczno-statystyczna o znakomitszych bibliotekach i archiwach publicznych i prywatnych*, Kraków 1875.
- Rudnicka J., *Biblioteka Stanisława Augusta na Zamku Warszawskim. Dokumenty*, Wrocław 1988 (Archiwum Literackie, t. 26).
- Sistematičeskij katalog Biblioteki Glavnogo Štaba*, č. 2: *Odtel obšij*, Sankt-Peterburg 1880.
- Słodkowska E., *Biblioteki w Królestwie Polskim 1815–1830*, Warszawa 1996 (Z *Dziejów Kultury Czytelniczej w Polsce*, t. 11), s. 105–111.
- Strzyżewska Z., *Konfiskaty warszawskich zbiorów publicznych po powstaniu listopadowym. Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego i Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Materiały i dokumenty z archiwów rosyjskich*, Warszawa 2000.

Jerzy Kaliszuk – pracownik Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk, mediewista, kodykolog, specjalizujący się w badaniu kultury piśmiennej i komunikacji w średniowieczu oraz dziejów rękopisów średniowiecznych w okresie nowożytnym.

e-mail: jerzy.kaliszuk@gmail.com

Sławomir Szyller – historyk filozofii średniowiecznej, pracownik Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk w projekcie *Manuscripta.pl – Inwentarz dziedzictwa narodowego w zakresie rękopisów średniowiecznych*. Obecnie w centrum jego zainteresowań badawczych znajduje się historia polskich zbiorów rękopiśmiennych, w Polsce i poza jej granicami, ze szczególnym uwzględnieniem rękopisów średniowiecznych.

e-mail: s.szyller@gmail.com